

C. NAGY BÉLA—SZTARECZKY ZOLTÁN

A CEKEHÁZI SIVÁK CSALÁD
NÉPDALMŰVÉSZETE

Szerkesztette:

ZÁDOR TIBOR

Kiadja:

a Herman Ottó Múzeum, Miskolc

A kiadásért felel: Zádor Tibor.
Készült 500 példányban B/5 nagyságban a Megyei Könyvtár másoló üzemében.

Engedélyszám: 72/1973.

Műszaki vezető: Bucsi Jenő

A miskolci Herman Ottó Múzeum
Néprajzi Kiadványai VI.

C. NAGY BÉLA - SZTARECZKY ZOLTÁN

A CEKEHÁZI SIVÁK CSALÁD

NÉPDALMŰVÉSZETE

MISKOLC, 1972

Bevezető

A cekeházi Sivák családot északmagyarországi gyűjtőútja alkalmával 1958-ban néhai Sztareczky Zoltán fedezte fel. A család dalkincsét ugyanazon évben kezdte el gyűjteni, majd 1961-ben történt váratlan elhunyt a munkát megakasztotta. A kitűnő gyűjtő családmonográfia készítését tervezte. Hagyatékában talált számos tekercs és dallamlejegyzés, melyek vegyesen a család összes tagjától származtak és olykor dallami érintkezéseket mutattak, valóban nemcsak a családtagok kiemelkedő tehetségére figyelmeztettek, hanem azt a gondolatot is ébresztették, hogy a dallamanyag újabb helyszíni vizsgálata és a családi dallamvariánsok összevetése a népdalfejlődés folyamatának titkába enged bepillantást. Ezért 1963 nyarán azzal a céllal utaztam Cekeházára és Abaujszántóra, hogy tisztázzam a család teljes daltudását, megállapítsam, milyen mélységig terjedtek a családi variánsok és kitől származik az alap-dalkincs. A közös dallamanyag megállapításán felül korábbi és későbbi felvételek alapján - mintegy 4-5 év távlatában - módom nyílt a népdalok zenei fejlődését is megfigyelni.

Mivel 1963 nyarán megállapíthattam, hogy a családtagok közös dallamai a szülők - főleg az apa - alap-dalkészletén alapulnak és a családi daltudásnak éppen ez a legértékesebb rétege, továbbá a fiatalok által ezen felül fel-szedett közismert újstilusu réteg perifériálisként kezelhető, figyelmem mindinkább a család minden tagja által kultivált alap-készletre irányult. Sivák Barnabás betyár-

balladáinak, lírai és egyéb dalainak száma mintegy 100, tehát éppen annyi, amennyit Bartók /szlovák parasztzene c. 1931-ben írt cikkében/ kiemelkedő daltudásnak tartott. Ennek mintegy negyede népies dal változata. Ilyen mennyiségű daltudással a legtöbb családtag rendelkezett. A családi daltudás mégsem mennyiségben, hanem minőségben kiemelkedő, mert a családtagok fővonása a szép énekhang és variálós hajlam.

Célom tehát a családi dalkincs válogatott értékeinek és azok variációinak bemutatása; ezen felül igyekeztem más körülményekre is tekintettel lenni: a környezetre, a családtagok életkörülményeire, a szövegekre és természetesen a dallami genealógiára.

C. Nagy Béla

I. A környezet

A Zempléni hegység lábánál, a nyugati lankák alján fekszik Abaujszántó. Személyvonat visz ide Szerencséről, mely párhuzamosan fut a hegyoldallal, akár a községet átszelő Béke-út. A község felső oldala már a Sátor hegyre támaszkodik, melyen szőlőtáblák zöldülnek, borpincék kapui feketednek. A dombok kanyargásait követi az egykilométeres ut, mely Cekeháza kisközségbe vezet. A falu legvégén áll a széles, öreg számadó-ház, a Sivák család rezidenciája. A ház mögött a Kiserdő-oldal lerágott fűve és távolabb is kopár hegyoldalak jelzik, hogy juhokat nevelnek a faluban.

A ház ősi állapotban van, főhelyisége egyetlen óriási szoba, gerendás tetőzettel. Csak a villany és a rádió figyelmeztet új időkre. Oldalához függeszkednek a kerámok, melyekben a Sivák bácsi gondjaira bizott juhok töltik az éjszakát. Egész nap kicsapva kell tartani az állatokat, ami aszályos években nagy gondot okoz a juhásznak; hat-tíz kilométerre is el kell vinnie a jószágot jó legelőért. Sivák bácsinak pedig hivatása a juhászat; nemcsak pásztora, hanem gondozója is az állatoknak.

Sivák Barnabás mindig juhászmesterséget folytatott. Más közeli falvakból szegődött ide 1931-ben a cekeházi Patay földbirtokoshoz. Igen néptelen helység volt ez akkor, hiszen 1427 óta, hogy a Czeke család birtokaként először említették Cekeházát, járványok és háborúk következtében szinte teljesen kihalt a lakosság. A 30-as években

is csak mintegy 130 fő lakta. Kevés parasztnak volt földje, a többség zsellér és kepes volt Patay földbirtokosnál, aki egyben Abauj főispánja és mintegy ezer hold föld birtokosa volt.

Hasonló volt az élet sora Abaujszántón is. Bár a Béke-uti katolikus temploma 13. századi és a község már akkor nevezetes volt szőlőműveléséről, mégis olasz szőlőmunkásokkal, német és szlovák betelepülőkkel kellett kiegyesíteni az őslakosságot.

A fordulópontot 1945 tavasza hozta, amikor a környékbeli nincsteleneknek kiosztották a Patay birtokot. Sivák Barnabás 5 hold szántóföldet kapott. Mivel a kapás-ekés földművelés nem hozhatott eredményt, több gazda, köztük a Sivák család is 1950-ben a közös gazdálkodást választotta. Ez valamennyire segített a népes családon.

Vándorlás és gazdálkodási hibák miatt azonban a taglétszám 1960-ban 120-ról 30-ra csökkent. Ezen csak az általános szövetkezés segíthetett 1961-ben, amikor is egyszerre 480 fő kapcsolódott a közös munkába. Ma a Petőfi-Termelőszövetkezet egyesíti Abaujszántó és Cেকেháza egész parasztságát.

Megváltozott 1945-ben az egymásraultalt két helység műveltségi helyzete is. Míg 1931-1945 között Cেকেházában egyetlen fiatal sem érettségizett és a tanulást nem egyszer ruha és cipő hiánya gátolta, ma számosan szereznek képesítést technikumban és középiskolában. A falu könyvtárát különösen a fiatalok látogatják, de az abaujszántói mozin és az éttermen kívül /ahol hetente kétszer helybeli cigányzenekar játszik/ más szórakozás aligha lenne számukra, ha ők maguk nem rendeznének összejöveteleket. Itt

tánczenével szórakoznak.

Abaujszántó lakosainak száma 1960-ban közel 5 ezer volt, Cekeházáé nem érte el a 300-at; 56 ház volt a faluban. A krónikák már a múltban úgy említették, hogy eszes, művelt, szorgalmas, szívós, de nem virulóan egészséges. Ez a jellemzés ma is helytálló, mi is úgy tapasztaltuk, hogy Abaujszántó és a hozzácsatolt Cekeháza parasztjainak magatartása modern, felvilágosult, szinte nagyvárosias. Hátrányos következményei is vannak ennek: a népművészetnek nincs itt olyan mély gyökere, mint más vidékeken. A népdal, az egykori közös művészet emléke alig pislákol egyesekben, így már csak egypár öreg ember emlékezik a vidék dalaira. A Sivák család tehát kicsiny zöldelő sziget a közöny óceánjában, valóban "Atlantisz-örökség" /Szabolcsi/, melyben minden különösebb külső hatás és körülmény nélkül osodálatos fenntartó erő nyilvánul meg. A juhászattal való foglalkozás bizonyára elősegítette a hagyományok ápolását.

Kevés a cekeházi falusiak száma, kik még nem feledtek el zenei anyanyelvükről. Neveiket, dallamaikat Sztareczky Zoltán hagyatékában találtam, ki a kisközség zenei foklórját alaposan felkutatta. Özv. Krock Istvánné Kostyó Julianna 77 éves, Tomkó Jánosné Hesz Erzsébet 76 éves, Tóth József 67 éves, Kiss Zoltán 65 éves, Cihal Ferencné Ferenczy Zsuzsanna 60 éves, Varga András és Gábor 55 éves, Fehér Istvánné Sedlák Mária 48 éves, Pilát András 44 éves cekeházi lakos, de fiatalabbak is, mint a 29 éves Timkó László, a 20 éves Varga Sándor /a Gáborfia/, a 17 éves Pilát Erzsébet, azonkívül Pintér József 38 éves és

Lakatos Ernő 21 éves cigánylegény eléggé fejlett népdaltudásról tett tanuságot /az adatok 1960-ra vonatkoznak/. Tulnyomó persze náluk az új-dallamok száma, de nem hiányzik néhány más dallamtípus sem. Ezek az egyéb cekeházi dallamok csak ritkán illeszthetők bele a Sivák család dalkincsébe. Jobban beleilleszkedik a szomszédos falvak nagyobb körzetet jelentő dallamanyaga. Sztareczky Zoltán rendelkezéseimre álló északmagyarországi gyűjtésből a közeli Abaújalpár, Abaújkér, Boldogkőujfalu, Boldogkőváralja, Gibárt, Pere, északabbra Vizsoly, Vilmány, Hejce, Regéc, Mogyoróska, Kenyhéc, Göncruszka, Pányok, Hollóháza, Nyíri és Kéked parasztjainak dallamait ismerhettem meg. Ha mennyiségi sorrendbe rakjuk a felsorolt falvak énekeseinek közös dallamait, érdekes adatokat nyerünk a Sivák család dallam-, ill. szövegvilágához. A jólismert, népszerű darabok közősek, Sivák Barnabásnál a "Lóra csikós, lóra" és "Lám megmondtam Angyal Bandi", Sivák Barnabásénál a "Megtöltek egy legényt", F.Sivák Annánál a "Fehér László lovat lopott". Ezeket a dallamokat, vagy inkább verseket /mert szövegeikhez kölcsönzik az ugyancsak népszerű dallamokat/ bizvást a vidék legkedveltebb motívumainak tarthatjuk. Fel-tűnő, hogy mindegyikük betyártörténet.

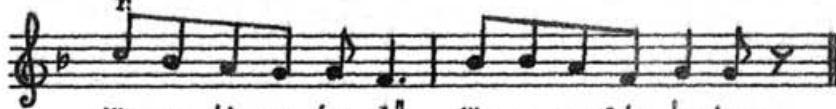
Sivák Barna egyik jellemző és igen sok variánst életrekeltő dallama a "Lóra csikós, lóra", ill. annak variánsa a "Hallottad-e hírét" /1, 2, 3, 4/. Ő ezt még gyermekkorában Sajóvelezden hallotta. A dallam utóbbi formájának egy-egy variánsát más cekeházi, valamint nyíri és pányoki énekesek is előadták. Szövegeik, habár látszatra különböznek,

minden esetben a betyár szomorú sorsáról beszélnek.
Mint a pányoki változathól kiderül, a szóbanforgó be-
tyár Vidrócki:

Parlando

Bé-res va-gyok bé-res, Bé-res-nek szü-let-tem,

Jön az új esz-ten-dő, jön a sze-kér ör-tem.

TIMKÓ LÁSZLÓ, 29.
CEKEHÁZA

Parlando

Ló-ra, csi-kós, ló-ra, El-sza-ladt a mé-res, El-sza-ladt a mé-res,

Csak e-gye-dül ma-radt a pány-ván a nye-res.

VARGA GÁBOR, 38.
CEKEHÁZA

$\text{♩} = 72$

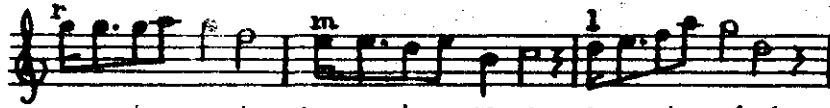
Hí-res be-tyár va-gyok, Vid-róc-ki a ne-vem, Vid-róc-ki a ne-vem.

Há-rom nagy vár-me-gye Sír-va ke-res en-gem.

MOLNÁR JÁNOS, 71.
PÁNYOK

Rubato

A tör-vény-as-tal-nál Hu-szon-né-gyen ül-nek, Hu-szon-né-gyen ül-tek

Mind a hu-szon-né-gyen Ró-lam tör-vény-bez-nek.

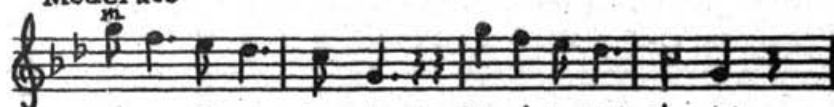
BALLA KRPAK. 38
NYÍRI

Sivák Barnabás, sőt az egész család másik igen népszerű témája az egyetlen abauji betyárt, Angyal Bandit emlegető "Lám megmondtam Angyal Bandi" /14/. Dallama ezen a tájon nem az ismert pentaton változat, ahogyan Sivák Barnabás dalolja, hanem dur-változat, ahogyan Sivák Barnabásnénál találjuk /121/. Nem gyerekkori élménye az a házaspárnak, ők is Abaujszántón tanulták. /L. a 14.sz.dallam jegyzetét./

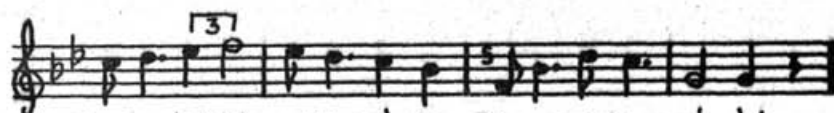
Sivákné és lányai képzeletét sokat foglalkoztatja egy másik, balladaszerű betyártéma, a megölt legény története /50/. Ez a vers, mely Csekeházán más énekesektől, azonkívül Boldogkőujfaluból, Kenyhecből, Nyiriből, Göncruszkáról és Kékedről, sőt egy másik dallamhoz kapcsolva /54/, Boldogkőváralfjából és Mogyoróskáról is előjött, Északmagyarország egyik népszerű dallamának tartható. Előfordul új-stilusu dallammal is /l. a Megjegyzések a dallamokhoz fejezet 50./, de még közismert dallamának is többféle formája van, domináns zárlatu /mi és szo/, azonkívül szo-la

és mi-la keverékü: /1. még az 54. sz.dallam jegyzetét/

Moderato

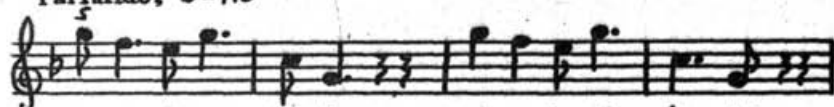
Meg öl - tek egy le - gényt Hat - száz fo - rint - já - ért,

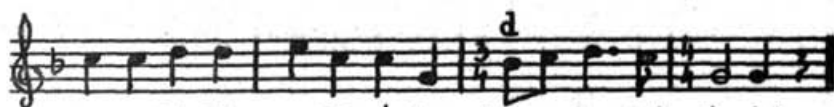
Be - ve - tet - ték a Ti - szá - ba Pi - ros pej lo - vá - ért.

HEVELE ÖYÖRENYI, 74.
GÖNCRUSZKA

Parlando, $\text{♩} = 116$

Meg - öl - tek egy le - gényt Hat - van fo - rint - já - ért,

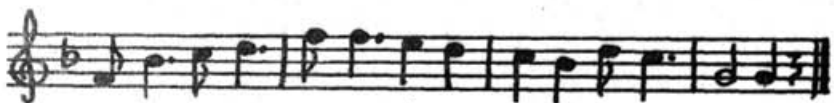
Be - ve - tet - ték a Ti - szá - ba Hat - van fo - rint - já - ért.

BALOGH JÁNOS
BOLDOSKŐVÉLY

Tempo giusto

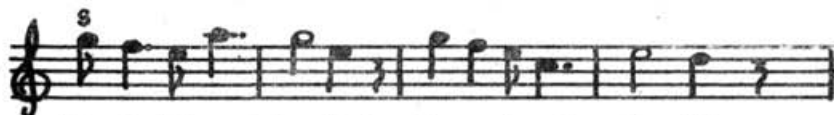

Meg - öl - tek egy le - gényt Hat - száz fo - rint - já - ért,

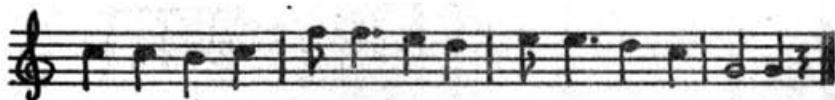

Be - ve - tet - ték a Ti - szá - ba Pi - ros pej lo - vá - ért.

TÓTH GIZELLA, 37.
KENYHÉC

Meg-öl-tak egy le-gányt Há-rom fo-rint - já - ért,

A Ti-szá-ba ba-ra-tet-ték Pi-ros pej lo - vá - ért.

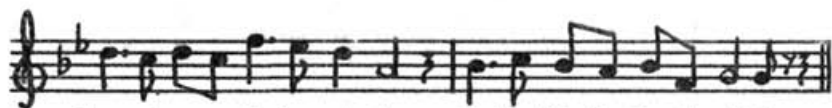
KOLESZÁR JÁNOSNÉ, VOLOVECZ MARIA, ST.
KEMÉD

A Sivák gyerekek teljesen szüleik művészetén nevelkedtek. A most szóban forgó, idegenből hozott anyag ritka náluk, ami a népzene cekeházi helyzetéből könnyen megérthető. Érdekes kivételnek tartható az egyik idősebb lány, F.Sivák Anna Abaujszántón tanult Fehér László-balladája /98/. Az ismert balladának ezt a formáját Mogyoróskán, Göncruszkán és Kenyhecen is ismerték, de az itteni változatok /inkább az utótagot tekintve/ közelállók az "Andrásnap", "A Vidrócki " és Uccu kondás" /116,117, 118/. dallamához:

Parlando

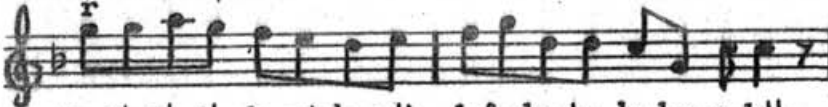
Fe-hér lász-ló lo - vat lo - pott, A fe-ke-te ha-lom a - latt.

Gönc vá-ro-sa el - fo - gat - ta, A töm-lőc-be be-zá-rat-ta.

BRUNÓCZKY ISTVÁNNÉ, SZÜCS IDA, ZY.
MOGYORÓSKA

Parlando rubato, 5=70

Fe-hér László lo-vat lo-pott, A fe-ke-te ha-lom a-latt.

Csör-gött, csat-tant az os-to-ra, Gönc vá-ro-sa meg-hal-ot-ta.
KOLESZÁR MIKLÓSNÉ, BODICS MÁRTA, K.
KENYHÉC

Rubato 1. $\text{♩} = 116$

Fe-hér László lo-vat lo-pott, El is fog-ták a csan-dá-rak.

Na-gyot pat-tant az os-to-ra, Gönc vá-ro-sa meg-hal-ot-ta,
HANYEC MIHÁLYNÉ, PÁSZTOR ZSUZSA, G.
GÖNCRUSZKA

A család jellegzetes dallamai közül /a fentiekén kívül/
az "Andrásnap után az idő", ill. "Két hete már, vagy tán
három" /5/, az "Uccu kondás, elaludtál" /7/ és a "Bujdo-
sik az árva madár" /13/ a messzi Kékedről, "A szántói hi-
res csárda" /12/ - "Ujfalusi hires csárda" szöveggel - Bol-
dogkőujfaluról, Sivákné nevezetes Koldusnótája /52/ erősen
egyházias szöveggel Hejcéről /sőt a távoli Somogy-megyei
Kisbárapátiból/, a "Haragszom az olyan szóra" kezd.játé-
kos dallama /58/ Abaujalpárról, Szabó Vilma balladája /86/
Nyiriből jött elő. Sivák Barnabás kedves dalát, az "Endre-
pusztán"-t /10/ csak Cekeházán ismerték /Varga András/.

A Sivák szülők dalkincsük legnagyobb részét, különösen az értékes régieket szüleiktől hallották és mivel azok mindketten Északmagyarországról származnak, sőt egész életük e tájon folyt le, természetes, hogy dalaik egy része mások ajkáról is felhangzik. Fogékonyság és tehetség dolga az, hogy Sivák Barnabás Sajóvelezden és más falvakban juhászokdás közben, felesége pedig leánykorában Tiszaluccon bőségesebb tartalommal töltötte meg utitarsolyát, mint más parasztok, kik csak egyik vagy másik dal után nyultak. Sivákék a táj minden jellegzetes dalát megszemélyesítik; azokban a dallamokban pedig, melyeket a környékbeli parasztság nem ismer, a család mestersege folytán talán valami ősi juhász-hagyatékot lehet keresni, különösen ha a szövegtematika is juhászélettel foglalkozik. Főleg a rubato-előadása, erősen diszitett - mintegy ötvöződött - új dallamok között lehet találni ilyeneket. Az a különbség, ami a Sivák család és más csekházi és környékbeli énekesek repertoárja között van és az a mennyiségi és minőségi túlsúly, ami a család javára mutatkozik, arra vall, hogy ez a dalkincs és a maga számos eredeti vonása, mint aranylelet, nemcsak egy művészeti ág, hanem egy egész nemzet ritka értéke.

II. A család

Sivák Barnabás és gyermekei - József kivételével, aki több évig Budapesten élt - Abaujszántón és a hozzácsatolt Cekeházán laknak. A gyűjtés fő időszakában, 1960-ban a család tagjai kor és lakóhely szerint ezek voltak:

Sivák Barnabás 55 éves, Cekeháza,
Sivák Barnabásné Szabó Julianna 52 éves, Cekeháza,
Fidrik Jánosné Sivák Mária 32 éves Abaujszántó,
Ferencsák Béláné /jelenleg Fehér Lászlóné/
Sivák Anna 27 éves, Cekeháza,
Kovács Lajosné Sivák Margit 25 éves Abaujszántó,
Minárcsik Andrásné Sivák Ilona 23 éves Abaujszántó,
Sivák József 20 éves Cekeháza,
Sivák Julia 16 éves Cekeháza.

A család feje, Sivák Barnabás 1905-ben Péder községben /Abauj megye/ született. Nyolc leány-és négy fiutestvére volt. Apja maga szintén juhász-mesterséget folytatott, sőt anyja is /Riz Mária/ juhászcsaládból származott. Csak 9 éves korában adták iskolába Sajóvelezden, ahol apja 10 éven át egy földbirtokosnál szolgált. Innen Kazincra, majd a Gesztelyhez tartozó Kakastanyára kerültek, de Barnabás csak egy évet töltött itt, mert Mezőnyékre szegődött juhászbojtárnak. Mikor szülei a Taktaharkányhoz tartozó Bazsipusztára kerültek, visszaköltözött hozzájuk. Itt ismerkedett meg feleségével; 23 éves korában, 1928-ban kötötték házasságot és már 1931-ben Cekeházára költöztek. Mint elmaradt korosztályhoz tartozót, 1935-ben rövid katonai szolgálatra hívták Hidasnémetibe. Ezt követte 1938.-i szolgálata Késmárkon, a Felvidék visszacsatolása idején megjárta Ungvárt, Munkácsot, Nagykapost, Csapot, Kassát. Több kisebb katonai szolgálata után 1944-ben, a második világháborúban Füzérkomlósnál szovjet fogságba esett. Az 1945-ben

megalakult új magyar hadsereg katonájaként került vissza Debrecenbe és Hajdúhadházára. Cékaházán a földreform során 5 hold földet kapott, majd 1950-ben belépett az abaujszántói Petőfi Termelőszövetkezetbe. Sztareczky Zoltán felfedezettjeként 1961-ben elnyerte a "népművészet mestere" címet.

Sivák Barnabásnak jóformán egész élete Északmagyarországon folyt le. Mindig juházmesterséget folytatott. Dalolni korán tanult, ebben mesterei a család idősebb tagjai voltak, különösen édesanyja és annak öccse, András. Hogy milyen kicsi korban mutatkozott tehetsége, azt bizonyítja, hogy éppen a legnehezebb régi dallamokat Sajóvelezden sajátította el. A döntő élmény tehát gyerekkorában érte és bizonyos, hogy a 13-17 éves korában tanult dallamanyag /Ködellik a Mátra, Zavaros a Tisza, Lóra csikós, lóra, Hallottad-e hírét, Az Alföldön láttam egy szép bacsolányt, Andrásnap után az idő, A Vidrócki híres nyája, stb./ a régi magyar népzene nagymultu értékes hagyatéka. Később Mezőnyéken, Bazsipusztán és Abaujszántón csak bővítette tudását. A katonaságnál természetesen előénekes volt. Juhászoknál közben megtanult tárogatózni, klarinétozni, furulyázni, citerázni, hegedülni, harmonikázni. Gyerekeit - különösen Annát, Ilonát és Józsefet, kik szívesen bojtárkodtak mellette - dallal szórakoztatta kint a hegyoldalon, vagy otthon nyári estéken és a téli hideg elől a szobába szorulva. Gyerekei szívesen daloltak vele, átszürték a dallamokat alkotó képzeletükön, tovább variálták és bővítették azokat.

Apjuk, anyjuk jó dalos lévén, életük sűrű dalolással telt.

A család másik zenei kutfeje, az anya 1908-ban Hajdunánáson született. Jó zenei hallását szüleitől örökölte, de családi körülményei miatt a szülői házból keveset hozott. Apja parádés kocsis volt, aki a földesur parancsa szerint mint urasági cseléd változtatta lakóhelyét. A kislány Taktakenézre, majd Taktaszadára került öt fiu, két leánytestvérével. Már 12 éves korában a summásokkal járt napszámba, akiknek dalai mély benyomást gyakoroltak rá. A legtöbb dalt Tiszaluc mellett Gábrieltanyán tanulta, ahová legfogékonyabb életszakában, 14 éves korában került. Nyáron a napszámosokkal, télen dohánycsomózás közben bővítette dalkincsét. Jó alkalmi voltak a dalolásnak a kukoricafosztások és a tanyai házimulatszágok, melyekre egyéb szórakozás-hiányában messzi vidékről jöttek a fiatalok. Mikor Bazsipusztán férjhez ment és Cekeházára költöztek, gyerekeinek adta át daltudását. A nagyobbak akkor sajátították el a dallamokat, amikor anyjuk a kicsiket, hogy figelmüket lekösse, dallal szórakoztatta. A cekeházi multságokban már csak kismértékben gazdagíthatta dalkincsét.

A két dalos szülő gyermekei is kiemelkedő zenei hallással születtek. A legidősebb lány, Mária még a régi lakóhelyen, Taktaharkányon született 1928-ban. Saját vallomása szerint szüleitől tanult népdalokat és csak testvérei társaságában dalolt esténként, amikor a napi munka után összegyűlt a család. Férjével, aki bányász Tállyan, 20 éves korában kelt egybe. Egy leány gyermeke született, aki nem ér-

deklódik a zene iránt. Azóta felhagyott az énekléssel és zárkózottsága odáig terjed, hogy Sztareczky Zoltán-nak, s nekem alig sikerült szólásra bírjunk. Ilyenformán a rendkívüli muzikális család repertoárjából az ő dalkincsét nélkülöznünk kellett.

Huga, Anna Cekeházán született 1933-ban. Kiskorától jó dalos és szülei tehetséges növendéke volt. Szívesen tanult házon kívül is a környező falvakból /Nagykinizs, Aszaló/, vagy otthon kukoricafosztáskor és a cekeházi cigányoktól, akik jelenleg a Patay Kastélyt lakják. Első férjétől, Ferencsák Bélától két lánya született, akik nem érdeklődnek a dalok iránt, másodikkal, Fehér Lászlóval 1961-ben kell egybe; utóbbi juházmesterséget folytat Sivák Barnabás mellett. Anna családi gondjai ellenére mindenkor, ma is sokat és szívesen énekel; apja régi dallamainak hivatott tolmácsa és továbbfejlesztője.

Margit 1935-ben Cekeházán született. Nem kiemelkedő, de megbízható memóriájú dalos, aki szívesen és könnyen sajátította el szülei, nővérei és pajtásai dalait. Férjétől, Kovács Lajos erdésztől egy fia, első házasságából egy lánya született. Házasságkötése óta megszakadt kapcsolata a népdallal, gyermekeit sem tanítja. Az abaujszántói Tüdőbeteggon-
dozó dolgozója.

Ilona 1937-ben született. Apjának és anyjának egyaránt kitűnő tanítványa. Kiemelkedő képességére vall, hogy éppen az ő, 1959-ben született egyetlen gyermekében, Bandi-ban összpontosul megint olyan rendkívüli tehetség, mely képes lesz arra, hogy az ősöktől a nagyapán át az anyára szálló zenei hagyatékot az utókornak átadja. Az unoka, a "kis inas" mellett persze ott van még a nagyapa is, aki

a nyári hónapokban a juhok mellett tanítja a kisfiut. A gyerek apja, Minárcsik András abaujszántói rendőr, szintén jó hallásu.

József 1940-ben Abaujalpáron született, Patay föld-birtokos egyik birtokán, ahová apját akkoriban áthelyezték. Ő is igen korán, 5-6 éves korában, apja kisbojtárjaként ismerkedett a népdalokkal. Emlékezetesek maradtak számára a nyári esték, mikor apja a ház előtt klarinétozott s ő nővéreivel együtt a szomszédok karéjában énekelte a népdalokat. Szép tenor hangja megérdemelné a művelést. A cekeházi Áramszolgáltatónál dolgozott, majd miután katonai szolgálatát a határőröknél letöltötte, példászerű magatartása jutalmául egyideig a Parlament óre volt.

Az 1944-ben született Julia az egyetlen gyermek, ki még ma is szüleivel lakik. Szüleitől és különösen nénjétől; Annától tanulta 5-6 éves kora óta a dallamokat. A nővérei melletti bojtárkodás az ő számára is mély kapcsolatot teremtett a népzenevel. Mint az abaujszántói Erdőgazdaság dolgozója, ma már mind több mūdallal ismerkedik, de ha teheti, nem mulasztja el, hogy munkatársait népdalok tanulására serkentse. Kitűnő előadója a környékbeli cigányok roma-nótáinak.

A Sivák családnak megkülönböztetett rangja van Cেকেházán, nemcsak az apa állami kitüntetése, hanem az egész család híres nótakedve miatt. A szülők - miután gyermekeik egy hiján kirepültek a házból - ma már inkább csak maguknak, vagy nyilvános előadásokon és gyűjtőiknek dalolnak,

de a két Csekeházán maradt testvér, Anna és Julia faluszerzte híres nótázó kevérről. Az abaujszántói testvérek közül Mária és Margit elhallgatott, mivel gyermekeik sem igénylik a zenét. /A lelkükben elrakott dallamkinccset csak Margit tárta fel két gyűjtőjének./ Ilona abban a szerencsés helyzetben van, hogy gazdag dalkincsét, nótakedvét kiöntheti kisfiának. Az ovodáskorú Bandi az igazi muzikusok rendkívüli érdeklődésével merül el a népdalok világában. A Budapestre került József - bár lassankint a városi ember szemével tekint a népművészetre /esti tanfolyamon gimnáziumot is végez/ - nem szűnik meg mélyen átérezni annak rangját, elemi szépségét. A szerény fiatalember ösztönösen érzi, hogy a szülői házból hozott művészet magasabbrendű a városi könnyű zenénél.

A Sivák család tagjai a falusi paraszt adakozó kedvvel ontják a természettől nyert ösztönös művészetüket. Sivák Barnabás hangja úgy harsan, mint a kürt, majd bárszonyossá szelidül, ahogyan a szöveg líraiává lesz. Amikor tudomására hoztuk dallamainak folytonos variálódását, csodálkozva mondta: "Persze, hogy más a nótájuk, hiszen a mondatok is változnak a versekben". Dalolására mély meggyőződés, szenvedélyes átélés jellemző. Igazi alkotó. Mióta a gyűjtést folytatjuk náluk és ő a "népművészet mestere" lett, megérti képességei jelentőségét és hacsak ideje engedi, emlékezetében kutat. Egy vaskos füzetbe, melyet mindenhova magával hordoz, írja az emlékezetéből felmerülő verseket. Felesége hangszíne éppen ellentétes,

lassu, vontatott, de a nyugodt, hanyag külső csak a hus, melynek gerince biztonság, égő szenvedély. Mindkettőjük széles dalismerete gyakran jár azzal a következménnyel, hogy egyes dallampéldányok ismeretének elsőbbségén vitáznak. Pedig nincs szükségük erre, mert dalismeretük csak az ujstilusban érintkezik, egyébként eléggé eltérő. Siváké az ősöktől hagyományozott régi réteg, Sivéknéé a ballada, népszokási dal /betlehemes/, a summás, vásáros, koldus, gyermekdal és a sirató. A siratás asszonyok dolga és Sivákné utoljára akkor élt vele, amikor szülei a házukban égtek a Szerencs melletti Csillagtanyán.

Annára biztonság jellemző, méghozzá a legkuszáltabb dallamszövevények között. Az ő éneke csupa melizma, hajlítás, szinte elvész a hangszíne benne. Ilona ártatlan, szép hangját is biztonság és hev fűti. A gyűjtő nem tudja, mitől olyan rokonszenves ez a hang: zeneiségtől, vagy a tudással telített szerénységtől? Margit szép, nyugodt hangja mögött sok gyermekkori emléket, zenei élményt lehet érezni. Pedig ő már fel is hagyott a dalolással, kizárólag nekünk énekel a jó testvér, hogy színesedjék a Sivákokról festett kép.

József szép, kicsit melodramatikus tenorhangjában természetes báj szerény énekesi hiusággal ölelkezik. Julia huzódzik a régi daloktól, aztán sok nevetgélés után nagy biztonsággal belecsap egy roma-nótába. A Sivák család szétszéledő tagjait ma is összetapasztja egyazon érzés: a gyerekkori közös dalolás emléke. Nekik ma is a népdal a szórakozásuk, ezt hallgatják a rádióban, amikor összegyűlnek a nagy juhász hombárban. Érdekli őket más honi tájak dallamvilága, de bár gyorsan tanulnak, azokat mégsem érzik annyira magukénak, mint a szülőktől tanult családi örökséget. Egy táj lelke össz-

pontosul ezekben és erőteljes művészegyéniségek izlésének színeiben pompázik.

A Sivák család népdalművészete nem a dallamok mennyiségével és eredetiségével tűnik ki - bár ebben is túlnő a szokotton - hanem azok minőségével, szép előadásával, a kitűnő hanganyaggal, variálóképességgel, a családi dalkincs ápolásával.

III. A Szövegek

A népénekes számára a szöveg sokkal többet jelent, mint a dallam. A Sivák család tagjai "mondják" és nem dalolják, vagy éneklük a népdalokat. Ősi sajátság ez abból az időből, mikor a mondanivalónak még ceremoniális jelentősége volt és a dallam csak eszköz a kifejezés erősítésére. Vannak ugyan végleg összeragadt szövegek-dallamok, pl. olyan országosan ismert népdalok, mint "Ködellik a Mátra" /1/, "Zavaros a Tisza", Lóracsikós, lóra" /2,3/, vagy "Nem messze van ide Kismargita" /133/, de gyakran tapasztalhatjuk a dallamnak más szöveghez alkalmazását. Az "Andrásnap után az idő" /5/, dallamát felhasználják olyan 8-as versekhez, mint "Szárad a bokor a tetőn", "Két hete már, vagyis három" /5/, "Széles a Hortobágy vize" /111/, vagy - más gyűjteményekből - "A fekete halom alatt" /Fehér Lászlóballada, K.V.: 129/ és "Amott egy kis patak mellett" /K.V.: 128/. A "Mégöltek egy legényt" szöveghez /50/ a legkülönbélebb dallamokat, még újstílusúkat is alkalmaznak /1. az I. fejezetet/. Az újstílusban is gyakori ez /36, 37, 142/. Épp ezért érdemes a mondanivalók tematikáját a dallamoktól függetlenül is megvizsgálunk.

Igaz ugyan, hogy a versek nagyrésze egész Észak-Magyarországon és távolabb is ismert, mégis érdemes a figyelemre, nemcsak mivel egyetlen család érdeklődési körére vet fényt, hanem mert tele van hintve helyi motivummal. Azonkívül vannak egyéni vonásaik is. Persze a magyar falu régi életét rögzítik, így csupán történelmileg érdekesek, de érdemes megismernünk a terhet, amit az idősebb kor szívében hordoz. Szavaikban felvonul a régi magyar falu minden gondja, baja, öröme.

Az apától származik az összes betyár- és juhász- történet; lírai és katona-szövegeinek legnagyobb része új-dallammal jár együtt. A család többi tagjánál a lírai és katona-szövegek száma túlnyomó. Az egyetlen vonás, amely összefogja az egész családot, a szövegek gyakori balladaszerűsége /párbeszédéses modorra/.

Sivák Barna könyvünkben közölt ismert betyár-versei /13 db/ Bogár Imre, Angyal Bandi, Vidróczky és névtelen betyárok tetteit örökítik meg. A szövegmotivumokban szóba kerül a betyár védelmezője: anyja, szeretője, a csaplárosné, az érte való aggodás, tettének oka, virtusa, a rabság, az urakról alkotott vélemény és a rokonok magatartása. Bünözése oka persze legtöbbször a szegénység. Bogár Imre csikót lop, hogy árán subát vásároljon: "Debreceni nagy vásáron el akarja adni, Mert nem tudja a babáját mivel betakarni" /2/. Romlásának oka csak látszólag a nő: "Túr a disznó, ha a rétre hajtják, Tartottam szeretőt szökét, barnát. Ha tartottam, megszenvedtem érte, Ültem érte az újhelyi tömlöcbe" /27/.

A betyár mindig szeretettel emlegeti anyját: "Édesanyám kedvesem, van-e ingem, szennyese? Hozok egyet véresen"

/18/. A csaplárosné pedig pártját fogja: " - Gyere csaplárosné, Lovom lábán patkó, Az alatt a bankó. - Bizon nem megyek én, Csak igyál hitelbe, Majd ha visszafordulsz, Megfizetel érte" /3/. De legtöbbet a szeretőjét emlegeti;

gyötri a sejtelem, hogy el kell válnia tőle: "Tisza partján elaludtam, Jaj de rosszakat álmodtam. Megálmodtam azt az egyet: Babám nem leszek a tied" /22/. Álmában így beszél a csendőrökhöz: "Csendőr káplár ereszd el a karom, Sej itt a babám, ölelni akarom" /70/. Máskor így fakad ki: "Száz forintot adtam egy csikóért, A másikat rávaló szerszámért, Harmadikat egy szép barna lányért, Kit nem adok az egész világért" /28/. Raboskodás közben is szeretőjéhez száll gondolata: Haza fogok menni, Nem fogok rab lenni, Testvéri jószágod Meg fogom hálálni" /4/. A lány maga is segíteni akar szeretőjén: "Kiváltalak, ki, ki, ki, Nem hagylak elhervadni. Eladom a jegykendőm, Kiváltom a szeretőm" /15/. Betyár pedig elhatározza: "Ha kiszabadulok, meg is házasodok, Azt veszem el, akit én akarok" /27/.

A betyárt szeretik a lányok, "Mert a betyár kinyílt rózsa, A többi csak a bimbója" /12/. A betyárban van virtus: "Csendőr urak, ne diskuráljanak velem, istenemre mindnyujukat leverem" /24/. Máskor így kiált fel: "Mit ér kilenc zsandár nekem, Tizenhárom jöhet ide" /6/. A nép a betyárral érez: "Rég megmondtam Angyal Bandi, Ne menj az Alföldre, Mert megtanulsz csikót lopni, Nagy baj lesz belőle" /121/. Angyal Bandi különben az egyetlen abauji betyár /Nyiriben született, Göncben fogták el/. Csak a rokonok hagyják el: "Testvérek, rokonok, de hűtlenek vagy-

tok, Nehéz rabságomban még rám sem gondoltok" /4/. A rabság gyönyörű költői kifejezése: "Ez a csikó nem eladó, Nem is zsandár alá való, Mert ha arra zsandár ülne, Még a madár is rab lenne" /13/; ezért "Bujdosik az árva madár" mint a dal 3. szakasza mondja.

A betyártémákkal vetekednek számban, szépségben, jelentőségben Sivák Barnabás juhászdalai /12 db/. Ezek a szövegek valóságos keresztmetszetét adják a juhászéletnek. Sivák hagyománytisztelő és újraalkotó egyidőben; képzeletében újraélednek a régi juhászmotivumok és új élményekkel színesednek. A súlyos témák: a természet, a rossz gazda és hanyagság okozta veszteség, a tiltott szerelemből származó tragédia a juhászélet szépségeinek könnyed leírásában enyhülnek.

A rossz legelő feletti panasz örök téma: "Sirnak, rinak a bárányok, Elfogyott a takarmányok" /5/, "Istenem, Teremtőm adjál csendes esőt, A szegény jószágnak jó legelőt, mezőt" /16/. Nehéz a juhász dolga: "Én is juhász vagyok a hegyoldalon, Gyepen hállok, nem a paplanos ágyon" /9/. Így fakad ki: "Én meguntam ezt az urat szolgálni, Ki a lovát zabszalmával eteti" /99/. Régen ismert motívum a juhász hanyagsága: "Uccu kondás, elaludtál, Elment a nyáj, ittmaradtál" /7/. De miért is alszik el hajnalban a juhász? Mert szeretője panaszát hallgatta. Sok bajt okoz a szerелеm: "Reggel felé kezdtem elszenderedni, De sokat kell egy kislányért szenvedni", Felébrendtem, már a

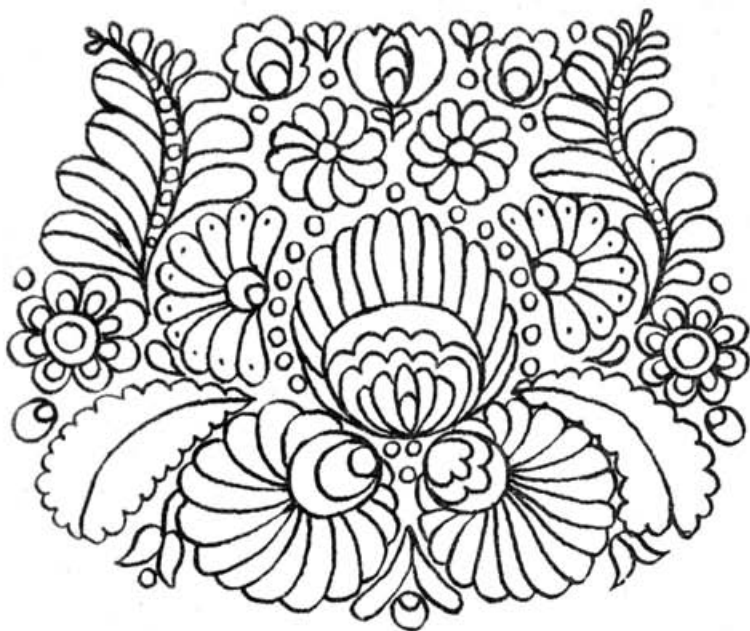
nap is kisütött, Vezérüröm a karából kiszökött" /24/. A szerelemből tragédia is származik, ha a földesur lánya a juhászlegénnyel sző viszonyt. "Miért vagyok Endre báró leánya? Nem lehetek juhászlegény babája /10/." "Nem bánom én édesanyám, tagadj meg, De a szívem a gulyásért hasad meg" /39/. A kegyetlen szülők itélkeznek: "Lányom, lányom, lányomnak sem mondalak, Ha én téged egy gulyásnak od'adlak" /39/, "Jaj, de szépen kifaragták azt a fát, Amelyikre juhászlegényt akasszák" /10/.

Mégis szép a juhászélet: "Kint a pusztán magam lakom egyedül, Nekem csak a sárgarigó hegedül" /8/. És szép a boldog szerelem: "Addig, meddig furulyázok, dudálok, Mignem egy szép barna lányra találok" /8/, "Zöld erdőben, ha rám érik az álom, Babám ölében legjobb helyem találok" /81/.

A kedvelt betyár- és juhász- /ill. csikós/ témák néha egyesülnek egyazon balladaszerű versben. "Zsandár urak, mit akarnak? Talán vasalni akarnak? - Nem akarunk mi vasalni, Szilaj csikót jöttünk venni" /13/. A csikóst zárják be a "Lóra csikós"-ban, aki így dalol a szétszéledt ménesről: "Nem tehetek róla, Ha be vagyok zárva, Szabadon a bojtár, Számoljon ő róla" /3/. Betyárvirtus buzog a juhászban is: "Hat zsandárnak nincsen olyan hatalma, Hogy engem a nyájamtól elhajtana" /24/.

Mennyiségileg legnagyobb persze a lírai dalok száma; a család nőtagjainál azonban kétszer annyi, mint az

apánál. Ez érthető: a nőt inkább a mindennapi élet eseményei érdeklik. A motívumok közül kiemelkedik a szegénység és hűtlenség. Ezekből táplálkoznak a többiek: a szerelmi bánat, a gyász, a leányanya panasza, a bor, a nehéz munka. A boldog szerelem képe aránylag ritka. A versek nemegyszer balladaszerűek.

A Sivák család lírai szövegkincsének bizonyos sötét színezete van. Ezzel függ össze balladaszerű előadás-módja.

A sok búbajnak, ami a líraiszövegekből hangzik, gyökere legtöbbször megintcsak a szegénység. "En Istenem, mért nem szakad le az ég, Mikor nekem gersillevés az ebéd" /36/. A summás "Gondolkodik magába, mit egyen vacsorára? Sült krumplit hajába" /102/. "De minek is gondolnék én tereád? Szegény vagyok, nem illek én tehozzád"/33/." Amióta megláttalak, azóta szeretlek. Ha énnekem pénzem volna, tán el is vennélek"/74/. Még a betlehemes dalocskában is: "Nem királyné a te dajkád, Szolgálóból lettem anyád" /59/. Néha felcsillan a remény: "Kukáslegény vigan törí a dohányt, Szombat este számolja a póróját. Számol-tatja, kilencszáznak találja, - Barna kislány, elveszlek nemsokára" /34/. A szegénységet méginkább kiélezi a vagyonkülönbség. A szegény lányhoz gazdag legény jár: "Járjál barna legény, én aztat nem bánom, Csak azt a vén anyád soha meg ne lássam" /91/; "Már nem kellek a régi babámnak, Ellenére vagyok az anyjának" /90/." A lány, akit máshoz adtak, így panaszkodik: "Édesanyám, látod a gyászos életemet, Mért nem adtál engem az első szeretőmnek?" /106./ "Ahhoz adnak, kit az árva gyöngye szívem nem szeret, Öngyilkosa leszek az életemnek!" /82/

A hütlenség, állhatatlanság ugyanannyi bánat okozója. A versekben záporoznak a panaszok: "Verd meg Isten, valahol egy legény van, Valahol egy kislánycsalogató van" /105/, "Már ezután nem hiszek a legénynek, Két színe van, mint a

nyárfalevélnek" /25/, "Átkozott volt az az óra, az a ház, Melyben babám megszerettük mi egymást" /95/, "Kiesik az aranyhal a ritka hálóból, Én is kiestem a babám karjából" /37/, "Engedd babám, hogy leesek széles Balaton vizébe, Hogy ne legyenek senkinek se megunt szeretője"/79/.

Minden más bánat is rejtett gyökereken kettőből: a szegénységből és hűtlenségből táplálkozik. "Este van már, ragyognak a csillagok, Ki az, aki a faluban csavarog? Én csavargok, nem tudok elaludni, Fáj a szívem, a szerelem gyötöri" /34/, "A szerelmem szélesebb a tenger vizénél, Árvább vagyok a lehullott levélnél" /41/. A leányanya így panaszkodik: "Lányok, lányok rólam tanuljatok, A legénynek csókot ne adjatok" /68/. Szabó Vilma elemésztí gyermekeit /86/. A bor az elhagyottak és szegények vigasztalója: "Addig iszok, míg a világ világ lesz, Míg az égen egy ragyogó csillag lesz" /33/. A túlhajtott munka is fogyasztja az életerőt. "Képét arattam a nyáron, Keveset háltam az ágyon" /65/. A szerencsi cukorgyárban lányokat öltek a gépek "- Sirjál anyám, sirba tesz a magas cukorgyár, Hervadásnak indul a gyárosi lány" /83/. Az ormospusztai bányában legények lelték halálukat /95/.

Ritka a tréfás, derűs hangulatu vers. A bordalok egy része ilyen. "Nem iszok én senki kontójára, Szeretöm a csaplárosné lánya" /30/. "Én fekszek a csepegős csap alá, Te meg kisangyalom két ölelős karjaim alá" /19./ Az egyik dal az özvegyasszonyt veszi célba, kinek lányát nem jó szeretni, mert "Özvegyasszony maga is legényt szeret, Szenved is a szegény lánya eleget" /130/. Más vers a kislánnyal tréfálkozik, kit kár korán férjhez adni,

mert "Menyecske lesz belőle, felnyilik a nyelve"/78/.

Sivákné a feslett Sáriról /64/, a 4 éves Bandi a fáramászó bárókisasszonyról /114/ dalol borsos verset.

A katonadalok az új - dallamok sorából kerülnek ki, főként Siváktól, ki azokat regruta korában tanulta. A katonasor minden helyi viszonylatu fázisáról értesülünk. "Cekeházi bíró levelet kapott, Szedje össze mind a fiatalságot, Aki katonának való, azokat" /26/. "Édesanya tejbe vajba fűröszi a fiát, Még husz évet sem töltött be, katonának hívják" /53/. A fiu besorolása jogtalan: "Százados kapitány is azt mondja: "Egyes fiu nem lehet katona. Egyes fia voltam az anyámnak, Mégis besoroztak katonának" /23/. Itt is győznéha a virtuskodás: "Semmi babám, így kell annak lenni, Katonának muszáj nekem menni" /88/. Talán minden jól végződik: "Szomorú édesanyák ne sirjatok, Megvigasztal leszerelő fiatok" /38/. "Sej, leszerелеk, meg is házasodok. Azt veszek el, akit én akarok" /104/. De jöhet szomorú hír is a távolból: "Vissza irjaj'az ezredes úr, ne várjaj'a fiát, Vilmos császár lovas táborába nyergelik fel a lovát" /53/, "Anyám, kedves édesanyám, Szedje össze minden ruhám, szedje össze, tapossa a sárba, Mert nem jön a fia szabadságra" /109/. Végül a gyászos üzenet: "Nincsen kereszt síromnak elején, Mint a vadak, elásva vagyok én" /29/.

A tulajdonképeni balladák száma nem túl nagy. Jórészt általánosak: A megölt legény /50/, Halálra táncoltatott lány /56/, Három árva /107/, Hét árva /89/, Az elátkozott lány /55/, Fehér László /98/, Szabó Vilma /86/ ; talán csak az "Endre báró lánya" e vidékre való /10/. A népdalszövegek

azonban gyakran /mintegy harmadrészben/ balladaszerűek. Nemcsak a betyár és juhászdalok, hanem egyszerű lírai szövegek is gyakran csapnak át igen szemléletes párbeszédbe. Ez különösen az új-dallamoknál szokatlan. Nem ritka az élet aprólékos megfigyelése. A sorozó orvos "Bal-karomon végighuza j'a kezét: - Ugye fiam sajnálja szeretőjét?" /42/. A lány másik kérőjéhez megy: "Este van már, ragyognak a csillagok, - Kelj fel babám, mert bucsuzni akarok! - Nem kelek fel, nem fáj az én árva szívem, teérted, Örülök, ha megszabadulok tőled" /82/. Nehéz a bányász sorsa:"- Állj meg kislány, bányászkislány, de csak ha lehet, Adjál a bányásznak egy ital vizet. - Mért ne adnék, én a bányásznak vizet, Szenvedett ő a bányában eleget. - Nem szenvedtem bányászkislány, majd csak szenvedek, Ha majd a szén elüti a kezemet" /95/. A lány nem mehet ahhoz akit szeret: " - Lányom lányom, én édes leányom, Ugy érzem, hogy meghalsz te jó nyáron. - Hidd el anyám, hidd el, én nem bánom, Ugyis régtől sirba van vágásom" /93/.Stb.

A Sivák család népdalszövegei élénken végigkísérik életüket, sorsukat, mivel az általános motívumok mellé - melyekkel minden vidék népi verse tömve van - speciális helyi mondanivalók is felsorakoznak. Már maga Szántó és Cekeháza sűrű emlegetése, ha többször behelyettesítés is, - tekintettel a család különálló cekeházi helyzetére - egyéniességre vall. A kis falucska minden gondja, baja a főispán család életétől függött. A jó gazda derüesebb, a rossz gazda gondterheltebb verseket teremtett /5, 8, 99/. Egy-egy tilos szerelem évtizedekre megrázta a parasztok lel-

két /10, 39/. Még a bécsi szabóra is emlékeznek, aki valamelyik földesur lányának dolgozott /32/. A cekeházi birót csak azért emlegetik, mert kiadta a behívót a falu legényeinek /26/. Mennyi jajszó, kétségbeesés kíséri a háborus bevonulókat, mennyi boldog szerelem hiúsul meg /23, 29, 38, 42 stb./. A felnövekvő lányok elhagyják a szülői házat /51/. A szerencsi gyárban szerencsétlenül jár egy cekeházi lány /83/, gúny és részvét kíséri a szántói leányanyát /68, 77/. De mindez csak elenyésző sziget a szerelem irdatlan tengerében, melynek minden kicsi fodrozódását eldalolják a versek. A legújabb szövegek végre aztán már a mai életről, a termelőszövetkezetről is hirt adnak /9, 112/. Mindezek mellett, persze ma is régi, hagyományos versek egész sorát ápolgatják, főleg balladaszerűeket, melyek alkalmasak kukoricamorzsoláskor, téli estéken ünnepélyesebb előadásra.

A Sivák család szövegvilágát kétségkívül az apa izlése, hajlama befolyásolja. Sivák Barna kedvelt verseiben, főleg a régiekben, pátosz van és drámaiság, mint minden nagy művészi alkotásban. Sivákné hagyományos szövegei kissé érzelgősek ezekhez sorolhatjuk a betleheme-seket, sőt a siratót is. A gyermekek nagyobb részben az apa dallamait és szövegeit veszik át és majd csak a jövő dönti el, mivé fejlesztik azokat. Az egész család szövegvilága még a régi élettől terhes. A szövegek változása, éppen az erős hagyománytisztelet miatt, csak lassan megy végbe. A parasztélet változásával azonban lassankint át fog alakulni, hogy egy új, derüebb világ-szemléletnek adjon helyet!

Rigó, rigó, valamennyi mind sárga,
Kifütyöli, ha baj van a pusztába.
Kifütyöli késő este, hajnalba:
Kelj fel juhász, megvirradt a pusztába! /36/

IV. A dallamok

A Sivák család népdalkincse zenei szempontból tanulságos adatokat szolgáltat a népdal egyetemes fejlődéséhez. A család kedvelt dallamainak száma nem túl nagy, mintegy másfélszáz. Ennek kétharmada új-dallam, egyharmadának is csak kisebb része tekinthető valóban régi hagyatéknak. A dallamok egyikéről sem állitható, hogy ismeretlen és eredeti alkotás. Tudjuk, hogy napjainkban már újabb dallamadatokra aligha, legfeljebb újabb variánsokra számíthatunk. A Sivák család dallamkincse mégis rendkívül változatos színekben pompázik. Magas művészi színvonala eredményezi ezt.

A család dalkincse elsősorban variálásban mutatkozó alkotási ösztönével tűnik ki.

Ezek a variánsok olykor mégis fészkei újabb dallamivadékoknak. Ha ui. nyomon követjük a variálódás folyamatát, azt vesszük észre, hogy hasonló szerkezetű /szótag-számú/ dallamok között igen erős az átmosódás. Ez kiváltképpen "A Vidróczki" /6, 117/, "Uccu kondás" /7, 118/ és az "Andrásnao" /5, 116/ kezdetű dalokon figyelhető meg. Egykor talán egyazon dallam volt ez a három. Természetesnek tűnik ez a folyamat az új-stilusban. Olyan dallamok, mint "Szépen legel" /39/ és "Még azelőtt" /105/ sok más 11-es társukkal együtt szinte ugyanazon dal másizlésű megformálásának tűnnek. Inkább távolodóknak tűnnek e dallam-

variánsok, semmint közeledőknek. /Gondoljunk az országosan ismert "Lóra csikós, Lóra" bomlására./ Mindenesetre alkotórészeik szinte kombinatív módon cserélődnek.

A család dallamvariánsai sorában tehát alkatrészek cseréjével - mintegy osztódással - önállósuló dallamtipusok észlelhetők.

De persze legtöbb az egyazon dallamtipuson belüli variáció. A variálás legnagyobb mestere a családfő; ő már szinte karakter-variációkat teremt. Őt Anna lánya, azt pedig hugai követik. A legfiatalabb testvérek, József és Julia - bár az önnálósulás több-kevesebb nyomával a család közös dallamait még állandósult, mintegy megkövült formában adják elő. Az anya sem igen vesz részt a régi és új-dallamok továbbfejlesztésében; neki a dalkincs alapozásában van szerepe.

Variációhoz nem minden téma alkalmas. A Sivák család széles Rubato-dallamokat használ fel e célra mind a régi-, mind az új-stilusból. Ékes példányok "Az Alföldön" /8, 119/, "Endrepusztán" /10, 120/, melyeknek nemcsak a közölt hat variánsa, hanem szinte minden egyes előfordulása valami új elemet tartalmaz; ill. "Magyasan repül a fecske" /76, 135/, "Nincsen nekem egyebem" /96, 139/, melyek az újstilus fejlődőképességéről vallanak; stb, stb.

A variálás együtt jár a diszités képességével. A melizma tehetség és képzelőerő bizonyítéka, amely nem minden családtagnál jelentkezik azonos erővel. A diszités legnagyobb mestere a családfő; az ő hangszinét és nagyerejű kifejezőképességét jutalmazta a "népművészet mestere" cím. De mögötte alig maradnak el Anna, Ilona és Margit lányai. A két

előbbi ugyanazzal az odaadással merül el a dallamok ékességes megformálásában, mint apjuk. Ezzel szemben a fiatalabb testvérek megelégednek némi variálással és a puszta dallamvázsal. Nyilvánvaló, hogy a gyermekek, miután elsajátították szüleik dallamait, kedvük és izlésük szerint módosítják azokat; csak hogy míg a fiatalok a puszta dallamban lelik örömeiket, a korosabbak szükségét érzik a bonyolultabb kifejezésnek. A családtagokról készült korábbi és mai felvételek a diszités fokozódásáról vallanak.

A variáló és diszitő hajlam a korral nő a családban.

Az anya eredeti dalkincse erősen különbözik az apáétól. Ismeri ugyan férje ékes régi dallamait, őt azonban hajlamai a mindennapi életet követő alkalmi dalok, érzelmes társadalmi témák és új-dallamok felé vonják. Nála van a legtöbb idegenes /vegyes-csoportbeli/ dallam. A szétágazó dallampatakok főforrása az apa: kiváló tehetségű gyermekei az ő művészetén nevelődtek, a többet és szebben éneklő szülő művészetét gondozzák. Gyakran az anya egyszerű dalait is ékes köntösbe öltöztetik, pl. "Leégett a nagyszerencsi cukorgyár", /140/. A család zenei fejlődésének szemünk előtt folyó dokumentuma Ilona 4 éves kislánya. Bandi juhászokodás közben nagyapjától sajátítja el annak nehéz, régi dalait /111/ és az odaadás, érdeklődés biztosítja annak, hogy ez az élmény életreszóló; az élet más benyomásai nem fogják elhalványítani. Bizonyos közöny beritja be az élmény paraszát az iskolai évek alatt, mint ez Julia és József sallangmentes dalolásából kitűnik, de a házassággal járó komolyabb életfelfogás és a közös dalolás új alkalmai - mint Anna, Ilona, Margit példájából látszik - újra életre

keltik a csirát, növelik, kiterébélyesítik./L.az I.fejezetet/.

A döntő élmény a gyerekkoré, az egyéni fejlődés az érettkoré a Sivák családban.

Érdemes külön is megvizsgálni az egyes családtagok szerepét az együttesben. A 4 éves Bandi dalai még éretlenek, előadásukban a jó hallás a gyerektorok gátlásába ütökzik. Heves, szenvedélyes előadása azonban a tehetség biztos jele. Még semmi különbséget sem tesz a súlyos mondani-valójú régi és a tréfás szövegű új-dalok között:/111-114/.

A 19 éves Julia ma az "Andrásnap" és a "Vidróczki" kivételével inkább a könnyebb fajsúlyú és főleg az apjától tanult új-dallamokat éneкли szívesen. Odaadással és tehetségesen sajátítja el a Cekeházán élő cigányok dalait. Az ő variánsai ugyan az idősebb nővérekével azonosak, de azért már pislákol bennük némi egyéniség /mint a "Cekeházi biró", 131. második sorában, vagy "Ez a kislány 127. első sorában/.

József 24 éves. A régi dalokat /"Lóra csikós" 115, "Andrásnap után" 116, "A Vidrócki" 117, "Az Alföldön", 119/ ismeri ugyan, de szívesebben újítja fel az apjától tanult új-dalokat. Bár legtöbbször nővérei variánsaiból merít /"Andrásnap" 116, "A Vidrócki" 117, "Sárgarépát nem jó dombra ültetni" 130, "Túr a disznó, ha a rétre hajtják", 132, "Sej tiszta buzát válogat a vadgalamb" 144, "Elindult már a gőzös masina" 146/, máris mutatkoznak nála az egyéniség biztos jelei, még hozzá inkább egész dalra terjedően /pl. "Magasan repül a fecske fenn a levegőben" 135, 149, "Túl a Tiszán juhászlegény vagyok én" 142, "Mikor engem

három orvos vizitált" 143 esetében/, bár még ő is olyan korban van, amikor a gyerekkori mag még nem kezdett el csirázni.

A 27 éves Ilona tipikusan apja gyereke és tanítványa. Ő talán a legtehetségesebb utód. A szülőkön kívül neki van a legnagyobb dalkincse, mivel a család teljes dallamanyagát ismeri, apjáét és anyjáét egyaránt. De nem is egyéni daltudásában van ereje - családon kívüli területről a "Fehér László"-n, a "Három betyár"-on /98, 100/ és új-dallamokon kívül mást alig szerzett, hanem variáló-diszitó készségében. És éppen ez a varázslatos ékítő hajlam a fejlődés biztosítója. Finom eszközökkel továbbvariált dalai sorából igen sokat ki lehet emelni; elég, ha az "Alföldön" /119/, "Endrepusztán" /120/, "Édesanyám kiment" /128, "Nem messze van ide" /133/, "Magasan repül a fecske" /135/, "Cekeházi bíró" /131/, "Mikor engem három orvos vizitált" /143/, "A Tiszából a Dunába foly a víz" /142/, kezdetűket említjük. Oktávtöréses, önálló alkotás a "Ne legyetek oly kevélyek" /134/ változata. Korábbi felvételei óta hangerőben, hajlításokban nagy fejlődésen ment át. /L.az.V.fejezetet/.

A 29 éves Margit daltudása és alkotóereje kissé halványabb. Hűséges követője szülei és nővérei művészetének. Önálló régi dalkincse nincs. Az "Andrásnap"-on /116/ és "Endrepusztán" /120/ kívül jóformán kizárólag új-dallamokat énekel. Viszont az anyjától származó közös dalkincs minden darabját ismeri. Tiszta hang, finoman variáló készséggel. Merészebb változatot teremtett az "Endrepusztán" /120 dallamához. Régi felvételeihez képest

ő is sokat fejlődött.

Anna 31 éves és leginkább megközelíti apja érett művészetét. Nyugodt biztonság, fölényes memória és rendkívül sűrű melizmatika jellemzi. Önálló értékes, régi dal-kincese ugyan alig van és közös dalismerete az új-stilusban sem éri utól Ilonáét, de önálló formálása, ékesítésének túlhalmozottsága előrevetíti a jövő nagy népdalénekest. Apja és anyja minden régi-dallamának birtoklása, mint Ilonánál is, biztosítéka annak, hogy a család zenei folklórjának minden értéke tovább él és gazdagodik benne. Művészetét bármely dallamsorával jellemezhetjük, de érdemes ezek közül olyant kiemelni, melyben apját is túlszárnyalja. A "Cekeházi bíró" /131/ alábbi két azonos részlete úgy tűnik, mint alapdallam és annak feldolgozása:

Szed-je ősz-sze mind a fi - a - ta - lo - kat.

SIVÁK BARNABÁS, 1963.

Szed-je ősz-sze mind a fi - a - ta - lo - kat

F. SIVÁK ANNA, 1963.

Méginkább túlszárnyalja anyját. A "Leégett a nagy-szerencsi cukorgyár" /140/ sz. alatt közölt két változat olyan, mint csontváz és idegrendszer. Anna egyébként a diszitést sokkal inkább alkalmazza új-dallamokon, mint apja, ki minden szeretetével a régi-dallamok csiszolga-tása felé fordul. Új művészet születik itt, melynek

országszerte vannak mesterei: melizmatikával bevont, Parlandó előadásu új-stilus. Az ő régebbi felvételei különben méginkább bizonyítják az életkorral fokozódó melizmatikát.

A legidősebb lányt, a 36 éves Máriát sem Sztareczky Zoltánnak, sem nekem nem sikerült bővebb megszólalásra bírunk. A testvérek állítása szerint túltesz nővérein, ami genealogikus okokból indokolt lenne.

A család dalkincsében sajátos szerepe van Sivák Barnabásnének. A műsorából hiányzó "Lóra csikós", "Hallottad e hírét", "Andrásnap" - megannyi ékes Sivák-dallam - , önálló vegyes-csoportbeli és új-stilusú dallami - miket viszont férje nem ismer - annak bizonyítékai, hogy erős művész-egyniség, aki nagymértékben ki tudta vonni magát férje befolyása alól. Saját dallamainak száma kb. ugyanannyi, mint a férjével közöseké. Mélyen bűgő, sziggesztív erejű, sallagmentes hang. Önálló repertoárjának disze nagyterjedelmű sirató-dallama /62/, melynek zenei bővítését idő és alkalom hiánya gátolta. Nemcsak ez, hanem más alkalmi dalok, mint koldus - /52/, summás - /69,102/, vásáros - /61/, betlehemes - /59/, játék-/58/ és gyermek- /60/ dalai is arra vallanak, hogy Siváknét a népzene periférikus világa ragadja meg. Vonzzák az érzelmes, balladaszerű történetek is /A megölt legény 50, Az elátkozott lány 55, Szabó Vilma 86, A halálra táncoltatott lány 56/. Nem véletlen, hogy olyan ives-formák is, mint "Édesanya tejbe vajba fürösztí a fiát" /53/, "Egyszer egy kisleány" /55/, "Jó estét, jó estét" /56/, "Zug az erdő, zug a nád is /57/, "Haragszom az olyan szóra kum" /58/, éppen őtöle kerültek ki. Sajátos vonása a lágy és kemény tonalitás váltása /58,130,139/ és általá-

ban a diatonizálás, ami szintén stilusingadozás jele. Uj-dallamainak világa különösképpen Annát és Margitot érintette. Ékesítésben messze elmarad ugyan lányaitól, viszont sok esetben sajátosan értelmezi férje dalait. Tőle származik "Az Alföldön" /8,119/ egyetlen szó-pentaton variánsa /e dallam harmadik sorát gyermekei is ötö-
le vették át/; a pentaton "Lám megmondtam Angyal Bandi" /14,121/ és "Nincs énnékem egyebem egy tanyánál" /139/ kezd.dalokhoz mixolid-dúr, ill.moll-dúr változatot terem-
tett. Erős alkotó egyénisége számos más esetben is meg-
nyilvánul, így az "Endrepusztán" /120/ utótagjában, a "Ke-
pét arattam a nyáron" /125/ kezdőmotivumában, a "Tisza part-
ján elaludtam" /126/, "Nem messze van ide Kismargita" /133/,
Szabó Vilma /145/ alkatelemeiben. Mivel lányai diszitó haj-
lama sokkal erősebb, a tőle tanult dalok azok száján é-
rettebbnek tűnnek. Tekintsük csak meg a "Leégett a nagy-
szerencsi cukorgyár" /140/ egy részletét az anyánál és
lányánál:

Be-le é - gett ti - zen - há - rom bar - na lány.
SIVÁK BARNABÁSNÉ

Be-le é - gett ti - zen - há - rom bar - na lány.
F. SIVÁK ANNA

Az apa, Sivák Barnabás mester tanítványai körében. Növendékei - ha elég tehetségük van hozzá - egykor éppoly mesterek lehetnek. Jóformán minden régi dallam ötéle származik, az új-stilusnak is legtöbb értékes Parlandó darabja. Erős, biztos, hajlékony hang. Fővonása a folytonos alkotás, variálás. Alkotó erejének még szédítő távlatai vannak, hiszen viszonylag még nem idős ember. A dallamokat két egymásutáni felvételben ugyanazon verssel sem dalolja azonosan. Énekmodorára illik Fritz Boose-nek a sirató-dallamra tett megjegyzése: "szilárd vázra készült improvizációk". Kedvelt darabjainak - "Andrásnap" /5/, "Endrepusztán" /10/, "Az Alföldön" /8/, "A Vidrócki" /6/ - minden egyes versszaka más-más töltetű, szinte a vers indulatával együtt hullámzik. /Ujító hajlamáról csak halvány képet adnak a dallampéldák-ban közölt versszakok./Jellemzik a torkán elementárisan kitörő természetes /félhangnélküli/ falzethangok /különösen d^1 és f^1 : 5,6,8/ és a gyakori triolás ritmika. Az "Andrásnap" versszakainak alábbi kezdősorait a vers indulata irányítja:

SIVÁK BARNABÁS

Mint minden nagy népdalénekes, ő is szélességre törekszik. Kezelésében az új-dallamok is melizmásodnak. Az "Édesanyám kiment a kiskertbe" /23/, "Nem akar a vezérüröm legelni" /24/, "Nem messze van ide Kismargita" /133/, "Ne legyetek oly kevélyek cekeházi lányok" /32/, "Túl a Tiszán csikóslegény vagyok én" /37/, "Jaj de röges, jaj de széles az az út" /41/ csak szerkezetük tereli az újrétégbe. A "De sok széna szalmá"-t /35/ kirobbanó zárósora már-már kirekeszti az új-stilusból.

A Sivák lányoknál többször észlelhető, az apától elütő variánsok néha úgy értékelhetők, mint az apa hátrahagyott régi formái. Régebbi Sivák-felvételek bizonyítják is ezt. Az "Endrepusztán" /10,120/ alábbi két részlete közül ilyenformán a lányoké az eredeti, Siváké az újabb:

É - des ju - hász, o - lyan szé - pen fu - ru - lyász

SIVÁK BARNABÁS

Ó, te ju - hász, o - lyan szé - pen fu - ru - lyász

SIVÁK ANNA ÉS ILONA

A két legtehetségesebb tanítvány, Anna és Ilona ma még legtöbbször ugyanazt a dallamtövet lombositja /pl. "Az Alföldön" 119, "Endrepusztán" 120/, de már fesledeznek saját szirmaik is /pl. "Cekéházi birónak" 122, "Három hordó borom van" 124, "Ne legyetek oly kevélyek cekeházi lányok"

134/. Ők ketten olyan alkotó módon fejlesztik tovább az apa és anya művészetét, hogy nem egy esetben kérdéses az ősi forma. Az "Édesanyám kiment a kiskertbe" /23,128/ eredetileg kemény vagy légyjellegű. Milyen eredetileg a "Nem messze van ide Kismargita" /133/, "Magasan repül a fecske" /135/, "Túl a Tiszán juhászlegény vagyok én" /142/ kezdőmotívuma? Nem is szükséges tudnunk, elég a változatokat regisztrálnunk. Egy azonban bizonyos: nem elég az életkor a népi alkotó művészetéhez - hiszen a legidősebb nővér, Mária jóformán visszavonult az aktív dalolástól, Margit sem teremtő alkat - , ha rátermettség nem kíséri azt.

A családtagok repertoális vizsgálata tehát azzal a tanulsággal jár, hogy a közös dallamkincs fenntartásának és fejlesztésének előfeltétele a tehetség.

-.-

A dallamok szerkezeti vizsgálatának -, melyet a Mutatók részleteznek - tanulságai fényt vetnek a dallamkincs nagyobb dialektusterületen belüli helyzetére. Az itt közölt új-stilusú dalok száma több, mint kétszer annyi, mint az egyéb daloké. A régi dalok művelője az apa, az idegen, periférikus dallamoké az anya; a gyermekek inkább az apa művészetét ápolják. Az apa még az új-stilusból is többet adott át gyermekeinek, mint anyjuk; bár itt tekintetbe jön a családon kívüli hatás is.

A régi stílus formái közül leggyakoribb az A B C D, az új-stílusban az AB BA. Utóbbi országosan is sokszor alig választható el az A A⁵ A⁵ A-tól. Figyelmet érdemel az új-stílus A A⁵ B A rendszerének gyakorisága, míg az A A B A aránylag ritka. Az új-dallamok hasonlósága sokszor erősen

akadályozza a dallamtípusok felismerését, szétválasztását.

A felvett dallamok közel fele egy- és kétrendű lápentaton. Tetemes az egy- és kétrendszerű dó és szó pentaton darabok száma is /16 db/. Igen figyelemreméltó a répentaton nyomokat mutató mintegy 16 dallam is /még akkor is, ha ez a terc lesúlyedésének következménye/. Ötfokú hajlam a régi- és új-stilusban egyaránt mutatkozik, és az egész anyag két-harmadán uralkodik. Legerősebben a családfő pentatonizál; Különösen érdekes példa erre az a ritka eset, mikor a lányától vesz át és formál egyénivé dallamot /"Nincsen nekem egyebem egy tanyánál", 139; az anya ebben az esetben megint diatonikájával tűnik ki/. Egyébként diatonika inkább az idegen darabokban él.

A család dallamanyagát jellemzi tehát az erős ötfokú hajlam.

Az egyszerű szótagszámok közül leggyakoribb a 8-as és 11-es. Összetett szótagszámok főleg az újstilusban és a vegyes-dallamok között vannak. A sorkadenciák alátámasztják az anyag pentatonizáló természetét, sőt elősegítik a pentatonia nemének megállapítását. A 2-es cezura a "Jó estét jó estét"-ben /56/ dó-pentatóniára, a "Nincsen kedvem babám"-ban /71/ szó-pentatóniára, viszont "Az Alföldön"-ben /8/ erős répentatóniára vall. A sorkadenciák tehát a tonális viszonyok jelzői.

A dallamok közlésénél a jelentőségre és eredetiségre voltam tekintettel. A régi- és egyéb dallamok sorából alig hagytam el valamit; ilyenek Sivák "Oldólgombos a cipóm"

/K.V.: 196/, Sivák Ilona "Babot vittem a vásárra"
/K.v.: 63/, Sivákné "Kedves feleségem" /K.V.:472/
kezd.dallama. Az új-stilus roppantul homogén tömegéből azonban sok példányt jobbnak láttam kihagyni. Ezek nagyrésze faluszerte és országosan ismert. Ilyenek pl:
Siváknál "Csütörtökön este" /K.V.: 393/, "Ha bemegyek a szántói kocsmába" /K.V.: 410/, "Csillagok csillagok, szépen ragyogjatok" /K.V.: 409/, "Keresik a, nem lelik a keresztelőleveletem" /K.V.: 446/, "Azért hogy én ilyen olyan vagyok" /K.V.: 404/, "Elmegyek az ácshoz" /K.V.: 438/, "Sej kinek nincsen szeretője, babája", "Felszállott a kakas a létrára", "Jaj,jaj,jaj annak, kinek van szeretője", "Kár a tiszta buzát csuhajja, korán learatni"; Siváknénál "Jaj Istenem, hol fogok én meghalni"; Annánál "Esik az eső, sűrűn esik" /K.V.: 437/, "Hol jártál te kislány ilyen korán", "Szép csillagos ég, ha beborul, kiderül", "Barna kislány, nem szeretlek egyébért"; Ilonánál "De szeretnék kis faludon végigmenni", "Este van már, hetet ütött az óra", "Cekeházi széles utca jaj de nagyon röges", Józsefnél: "Jaj de beteg vagyok" /K.V.: 429/; azonkívül "Édesanyám is volt nékem", "Istenem, Istenem mi lesz már énvelem", "Erre gyere rózsám, nincsen sár", "Megüzenem a szántói birónak", "Megy a kocsiporzik az út utánna", "Kislány, kislány, piros barna kislány", "Elvenném én a kend lányát, de lusta", "El kell menni katonának messzire", "Esteledik a faluba, haza kéne menni", "Szánt az eke recece", "Barna kislány mit viszel a kosárba", "Még azt mondják, hogy részeges vagyok", "Fekete faluba fehér torony látszik", "Száz ablakos nagy

kaszárnya". Meg kell azonban jegyezni, hogy az újstilusú dallamok - még ha olyannyira rokonok is azonos szerkezetük folytán - mégsem rendelkeznek annyi országszerte közös változattal, mint a régi dallamok. Erre az ellentmondásra Sztareczky Z. északmagyarországi gyűjtése figyelemztetett. Azoknak a daloknak nagyrésze, melyek közösek az országrészen, régi dallamok; új-dallam dolgában a legkisebb falvakban is több az eredetiség. Míg a "Mégöltek egy legényt", "Lám megmondtam", "Hallottad-e hírét", stb dallamára mindenfelé rá lehet ismerni, az új-dallamok óriási táborában az egymás mellé helyezhető változatok száma kevesebb. Talán azt jelenti ez, hogy az új-stilus fő-dallamtípusai egyelőre még kialakulatlanok. A legfontosabbnak nevezhető új típusokra még korai lenne következtetni.

Figyelmet érdemelnek és más természetű gyűjtemények számára értékesíthetők Sivák Barna még le nem jegyzett műdal - variánsai. Ezeknek egyetlen példányát sem vettem fel a Dallampéldák közé. Ilyenek : "Csináltam egy hegedűt fehér-rózsafából", "Itthagynom a falutokat nemsokára", "Zúg a vihar, jajgat a szél", "Esteledik, alkonyodik, nyolcat ütött az óra", "Mindenen keresztül jöttem én tehozzád", "Keserű a borostyánfa levele", "Barna legény, de göndör a maga bajusza", "Alig várom, hogy a nap lenyugodjon", "Haragszik az édesanyám", "Ugy elmegyek, hirt sem hallasz felőlem", "Nincsen pénzem, elkártyáztam az este", "Csendes Maros partján", "Üreg baka bucsuzik a századtól", "Végigmentem a szántói főutcán", "Volt szeretóm, volt szeretóm tizenhárom", "Jól tudod, ki vagyok", "Kapud előtt járok", "Jegenyefán fész-

ket rak a csóka", stb.

A Dallampéldák fejezetben családtagonként közöljük a dallamokat. Ezen belül, valamint A fontosabb dallamok cím alatt a közlés sorrendje: régi dallamoktól új dalokig. A kvintváltó dallamok mindkét stílusban megélik az egyéb formákat.

A fontosabb közös dallamok fejezetben közölt példák fő-változatok /a zárjelben említett családtagok átvették a közölt fő-változatot/.

Minden szerkezeti vonást a Mutatók dolgoznak fel. Az egyes dallamokról a Megjegyzések fejezet nyújt tájékoztatást. Állandó rövidítéseink: Kodály Z.: A magyar népzene; a Példatárt szerkesztette Vargyas Lajos, Bpest 1952: KV. Járdányi Pál: Magyar népdaltípusok, Bpest 1961: J. Sztareczky Zoltán: Kékedi népdalok, Miskolc, 1959: Szt.Z.

V. A családtagok zenei fejlődése

Sztareczky Zoltán 1958-60-as felvételei és dallam-feljegyzései sok tekintetben más arcú mutattak a családról mint az én 1963-as felvételeim. Az utóbbiakon azonnal szembe tűnik, hogy egyes családtagok milyen rendkívüli zenei fejlődésen mentek át. Különösen ha ugyanazon dallamok 50-es és 60-as felvételeit hasonlítjuk össze. Ha az előbbi fejezetben az 1963-as év rögzítésekor csak feltevésnek tűnhetett a családtagok fejlődése, a négy-öt év különbséggel énekelt dallamok ezuttal maguk bizonyítanak.

Sivák Barnabás repertoárjában ez a folyamat kevésbé szembetűnő, mivel ő 50 éves kora körül nyilván elérte a fejlődés legmagasabb fokát. Az ő stílusának elmélyülése újabb és újabb variánsokban nyilvánul meg, a diszitással elért zsufoltság legfeljebb olyan 1963-as darabokban észlelhető, melyek korábban mentesek voltak az ékesítéstől. Ilyenek pl. az "Ucu kondás, elaludtál" /147/ vagy az "Endrepusztán" /10, 120/. Néhány ilyen egyedet az új-stílusú dallamok közül is kiemelhetünk, hiszen a család új-dallamai a maguk Rubato előadásával, nemesveretű ékes külsejükkel különben is a magyar népzene új-rétegében megkülönböztetett rangot követelnek. A "Tul a Tiszán csi-kóslegény vagyok én"/148/ egyike azoknak, melyek talán még tovább nemesedtek, variálódtak dallamban és szövegben.

A gazdagodás, nemesedés különösen a lányoknál szembetűnő. Sivák Ilona 1958-ban 21, Margit 23, Anna 25 éves volt akkori felvételeiket kristálytiszta hang, a diszitésnek jóformán teljes hiánya jellemzi. Az 1963-as felvételeken

Margitnál a diszitések növekedése, Ilonánál, de különösen Annánál túlzusufoltsága tapasztalható. Még a két fiatalabb gyermek, József és Julia is, akik 1958-ban 18, ill. 14 évesek voltak, az 1963-as felvételnél fejlődésről adtak számot; különösen József, aki néha egészen egyéni változatokat teremt a család közös dallamaihoz. Nemcsak ismer, hanem kedvére formál olyan régi-dallamokat, mint "Két hete már, vagy tán három", "Az Alföldön láttam egy szép bacsolányt", "A Vidróc-ki híres nyája". Az új-dallamrétegből is mélyebben magáévá tesz néhány tradicionális Sivák-dallamot. Kitűnően ábrázolja a folyamatot a "Magasan repül a fecske fenn a levegőben" 1958-as és 1963-as felvétele /149/. A korábbi példány két-rendszerűségét /szinte úgy mondhatnánk, lá és ré-pentatoniját/ az újabb változat legkövetkezetesebb egyrendszerűségé /lá-pentatonná/ változtatja. Az utóbbi példányban feltűnnek az ötfojú diszitőhangok, melyek úgylátszik első lépcsőfokai a művészi fejlődésnek.

M.Sivák Ilona nővérével, Annával együtt azok közé tartozott, kiknek jó hallására Sztareczky Zoltán már 1958-59-ben felfigyelt. Az akkor 23 éves asszony, - mint a felvételekből kitűnik - akkoriban legfeljebb csak a család kedvelt dalainak ismeretében jeleskedett; előadása, mint manapság Juliáé, a dallamok pontos interpretálásában merült ki. Az 1963-as felvételek nagyfokú művészi hivatottságról, elmélyülésről adnak számot. A pentaton diszitőhangok mellé felsorakoznak a diatonikus átmenő-, váltó-, és előlegező-melizmák. A "Képét arattam a nyáron" két felvétele a folyamatot szépen tükrözi /150/. Hasonló, bár nem ilyen nagy méretű fejlődésen ment át K.Sivák Margit is.

Egyetlen Sivák utód sem bizonyít azonban olyan meggyőzően a tehetséggel párosult fejlődés mellett, mint F. Sivák Anna. A 25 éves korabeli felvételei nem sokban különböztek a nála négy évvel fiatalabb huga dallamaitól. Ezzel szemben a 30 éves korában szalagra vett dallamok már a nagy népénekest mutatják, a maga szuggesztív-erejű, zsúfolt előadásmódjával. Felvételkor apján kívül nála tapasztaltam legnagyobb biztonságot. Huzódozás és gondolkodás nélkül, szívesen és azonnal előadta gazdag repertoárját. Szülei majd minden dallamát énekli. Régi- és új-stilusu dallamai egyaránt melizmatikával súlyosan megrakodtak -, bonyolult népi faragáshoz hasonlóan. Egy pillantás a "Sej, tiszta buzát válogat a vadgalamb" öt év különbségű felvételeire meggyőz arról a fejlődésről /151/. Egy másik, ehhez hasonló újstílusú dallam, a "Haragszanak rám a falusi lányok", mely az egész család által kedvelt "Cekeházi bíró levelet kapott" szöveggel hangzott el 1963 nyarán, mintapéldája lehetne a népének fejlődésének /152/. A melizmatika tehát feltétlenül összefügg a biztonsággal.

A fejlődésnek itt vázolt folyamatába nem helyezhető bele Sivák Barnabásné. Ő, aki szívesen és sokat énekel, aki gyermekeit dallal nevelte és aki elsőként állt gyűjtői rendelkezésére, mindvégig megmaradt disztelen, puritán stílusa mellett. Minden adottsága megvan, párosítva széleskörű dalismerettel, egyedül a melizmatikától idegenkedik. Ez alkati kérdés és úgy látszik, hogy a Sivák-ivadékok - legalább is Ilona, Margit és Anna - apjuk gyermekei, vagyis nemcsak változatokban, hanem az előadás művészi kvalitásaiban is jeleskednek; egyszóval alkotó típusok.

A Sivák családban tehát nemcsak a fiatalabb és idősebb családtagok énekmodorában mutatkozik fejlődésbeli különbség, hanem ugyanazon családtagok korábbi és későbbi produkcióiban is. A Sivák-leányok harmincadik életévük megközelítésekor máris érett népdalénekesek. Mindezek nem kevesebbet jelentenek, minthogy a népdalénekes tehetségének teljes ki-fejlődését nem kell évtizedekben számolni és kizárólag az idősebb kortól várni; megleshető az néhány év leforgásán belül is. Ehhez persze szükséges a kiemelkedő tehetség. Dehát a Sivák családdal éppen rendkívüli tehetsége miatt foglalkozunk.

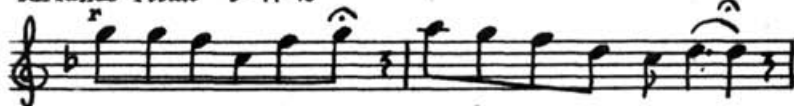

D A L L A M P É L D Á K

1. Sivák Barnabás

1/115

Parlando rubato $\text{♩} = 74-76$

Kö-del-lik a Mát-ra, E-ső a -kar lén -ni.

Ko-rog a man-ga nyáj, Ha-za a -kar mēn -ni.

2. Ne korogj manganyáj,
Ne menjünk még haza,
Itt jön Szent György napja,
Akkor megyünk haza.

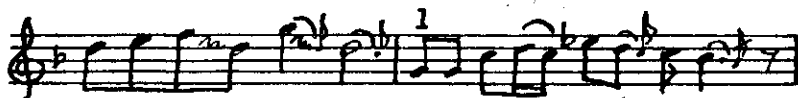
2/115

Rubato $\text{♩} = 104$

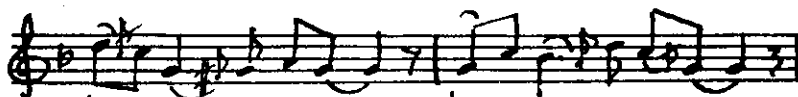
1959.

Za-va-res a Ti - sza, Ném a - kar a - pad - sai.

Ném a - kar a pad - ni. Ez a hi-res Bo-gár Im-re

Ál - tal a - kar mën - ni, Ál - tal a - kar mën - ni

Ál - tal a - kar mën - ni 1) Él a - kar - ja j'ad - ni 2).

2. Altal akar menni,
Szilaj csikót lopni,
Szilaj csikót lopni.
Debreceni nagy vásáron
El akarja j'adni,
El akarja j'adni.
Mert nem tudja a babáját
Mivel betakarni,
Mivel betakarni.

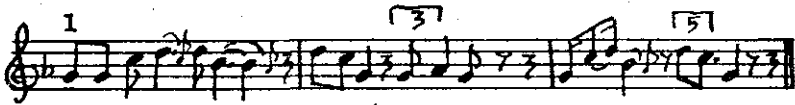
3/115

Parlando $\text{♩} = 50$

1958.

Ló-ra csi-kós, ló-ra, Él-sza-ladt a mé-nés, Él-sza-ladt a mé-nés.

Csak e-gye-dül ma-radt A póny-ván a nyer-gés, A póny-ván a nyer-gés.

Szá-molj boj-tár, szá-molj, 1.) Mi-cso-da csár-da jéz? 2.)

Gyere csap-lá-ros-né A lo-vam lá-bán a pat-kó. 3.)

2. Nem tehetek róla, Ha bevagyok zárva, Ha bevagyok zárva. Szabadon a bojtár Számoljon ő róla, Számoljon hát róla,	3. Számolj, bojtár, számolj 1) A csikós kantárrúl, A csikós kantárrúl. Majd én is számolok A nyergés lovamrul, A nyerges lovamrul.
4. Ha felvetem magam A nyerges lovamra Hegyeken, völgyeken Tanálok csárdára, /3.sor nélkül/ Tanálok csárdára.	5. - Ugyan csaplárosné Micsoda csárda j'ez? Micsoda csárda j'ez? 2) - Sok szegénylegénynek Mulató helye ez, Mulató helye ez.

6. Hozz bort, csaplárosné,

Had iszok hitelbe,

Had iszok hitelbe.

Ha visszafordulok

Megfizetek érte,

Megfizetek érte.

7. Gyere csaplárosné,

A lovam lábán a patkó,

Lovam lábán a patkó. 31

Az alatt a bankó

Az a borravaló,

Az a borravaló.

8. Bizon nem megyek én

Csak igyál hitelbe

Csak igyál hitelbe.

Majd ha visszafordulsz,

Megfizetel érte.

/6.sor nélkül/

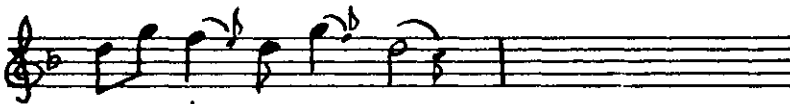
4/115

Rubato $\text{♩} = 72-76$

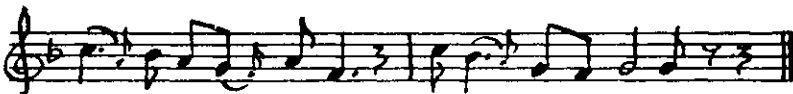
1963.

Hal-lol-tad-e hi - rét Bor-sod vár-me-gyé-nek,

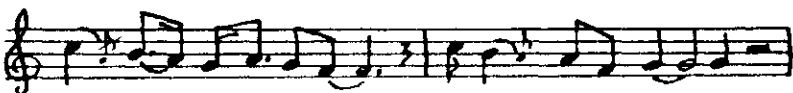
Bor-sod vár-me-gyé - nek?

An-nak az át - ko-zott Mis-kol-ci töm-lőc-nek.

Ver - je meg az Is - ten, A - ki é - pl - tet - te. 1)

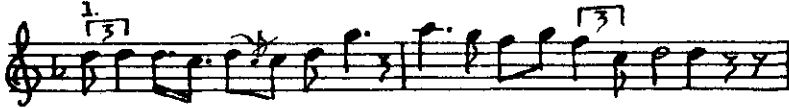
Mind a li zen-ke-t-en Ró-lam La-na-kod-nak 2)

2. - Hallottam, hallottam,
Senyvedtem is benne,
Senyvedtem is benne.
Verje meg az Isten,
Aki építette. 1)
3. Láttam az urakat
Tizenketten voltak,
Tizenketten voltak.
Mind a tizenketten
Rólam tanakodnak. 2)
4. Az egyik azt mondja:
Fel kell akasztani,
Fel kell akasztani.
A másik azt mondja:
Be kell börtönözni!
5. Ha kérdik, hol vagyok
Mondd azt, hogy rab vagyok,
Mondd azt, hogy rab vagyok.
A miskolci fegyház
Börtönébe vagyok.
6. Szállj el, páva, szállj el,
Borsodon keresztül,
Borsodon keresztül,
Szállj el a babámhoz
Maga van egyedül.
7. Testvérek, rokonok
De hűtlenek vagytok,
De hűtlenek vagytok!
Nehéz rabságomba
Még rám sem gondoltok.
8. Haza fogok menni
Nem fogok rab lenni,
Nem fogok rab lenni.
Testvéri jóságod
Meg fogom hálálni.

5/116, 111/

Parlando Rubato $\text{♩} = 88$

1958.

1. And-rás-nap u-tan az i-dő, Sü-rün tör-nyo-sul a fel-hő.

A nagy ha-vak le-sza-kad-nak, He-gyet, völ-gyét be-ta-lar-nak.

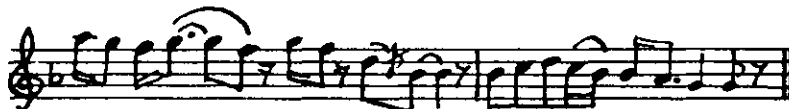
2.a) Sír-nak, ri-nak a há-rá-nyok, Él-fo-gyott a ta-lar-má-nyok,

Pa-nasz-kol-nak a gaz-dá-nak, Ad-jon sze-nát a bír-ká-nak.

2.b) Sír-nak, ri-nak a há-rá-nyok, Él-fo-gyott a ta-lar-má-nyok,

Pa-nasz-kol-nak a gaz-dá-nak ad-jon sze-nát a bír-ká-nak.

3) Hn, kénis o-lyan csál-fa gaz-da, Ki azt mond-ja: csopd a gaz-ra!

Kán még a-var a bo-kor-ba, Hadd rág-ja ki az eb-ad-ta.

4. Hallod-e te, csalfa gazda,
Jó volt a tej, túró nyárba!
Ki a juhát nem teleli,
Jövő nyáron nem is feji.

II.

1. Szárad a bokor a tetőn,
Haragszik rám a szeretőm.
Zöldelik a bazsalikom,
Ne haragudj rám galambom.

2. Amott kint a berek mellett
Három juhom hatot ellett.
Van már juhom, van bárányom,
Szerethetsz már kis angyalom.

3. Két hete már, vagy tán három,
Hogy a számadómat várom.
Amoda jó, amint látom
Három fekete számáron.

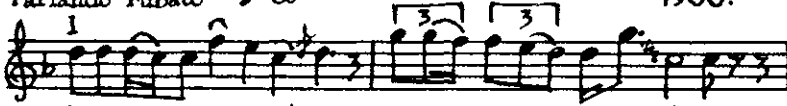
4. Jó estét édes bojtárom!
Gondolod-e, van-e károm?
Nincsen kára, de nem is lesz,
Míg ez a nyáj kezemen lesz!

5. Még azt mondod, nincsen károm?
Hol a fekete bárányom?
Babámnak adtam zálogba,
Majd kiváltom az éjszaka.

6/117/

Parlando rubato $\text{♩} = 85$

1960.

A Vid-róc-ki hi-res-nyá-ja, Cső-rög, mo-rög a Mát-rá-ba,

Cső-rög, mo-rög a Mát-rá-ba, Mert Vid-róc-ki nem ta-lál-ja.

2.- Hozd ki babám szüröm, baltám,
Hadd mönjek a nyájam után.
Mert levágják a kanomat,
Keselylábú ártányomat.

3) Ku-bya-ka-pa-ró-si csár-da, Zsan-dár-ral van kö-rül áll-va.

A - zért van az kö-rül-áll - va, Mert Vid-róc-ki a csár-da - ba?

4. - Hej Vidrócki, most gyere ki, 5. Be is lóttek az ablakon,
Kilenc zsandár áll ideki! Folyik a vér az asztalon.
- Mit ér kilenc zsandár nekem, A Vidrócki zsebkendője
Tizenharom jöhet ide! Piros vérrrel van már tele.

4. - Hej, Vidróczki, most gyere ki,
Kilenc zsandár áll ideki!
- Mit ér kilenc zsandár nekem,
Tizenhárom jöhet ide!

5. Be is löttek az ablakon,
Folyik a vér az asztalon.
A vidrócki zsebkendője
Piros vérrel van már tele.

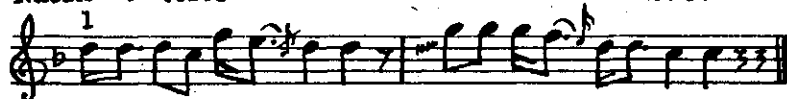
6. /haj/ A Vidrócki sirhalmára,
Lomb hull a koporsójára,
Sir az anyja, sir az apja,
Sir mind a két testvérbátyja.

7/118

Rubato $\text{♩} = \text{cca } 58$

1959.

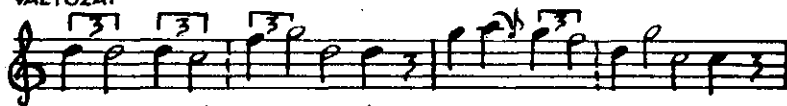

Uc-cu kon-dás el-a-lud-tál, El-mént a nyáj, itt ma-rad-tál. 1.)

Ho-ca szű-röm, ho-ca bal-tám, Hadd-mén-jek a nyá-jam u-tá-n.

VÁLTOZAT

Uc-cu kon-dás el-a-lud-tál, El-mént a nyáj, itt ma-rad-tál. 1.)

Es-te-le-dik, al-ko-nyo-dik, A va-cso-rát el-ké-szi-tik. 2.)

2. Megyen a nyáj, megyen a nyáj	3. Felment a kondás a fára,
Környökörül a gaz alján,	Makkot rázott le alája.
Ugyan hol álljak elébe,	Utcu-kucu, hizzál rajta,
Makkos erdő közepébe?	Majd levág a kondásbalta.

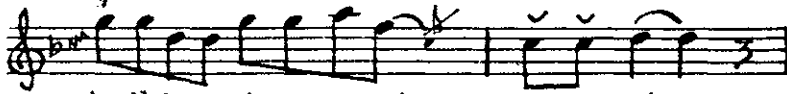
4. Esteledik, alkonyodik,
A vacsorát elkészítik
Nosza, gazdám vacsorára,
Magsült a hus a bográcsba!

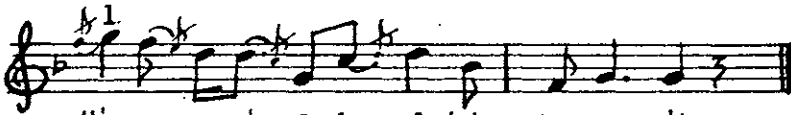
8/119/

Rubato $\text{♩} = \text{cca } 80$

1958, 1963.

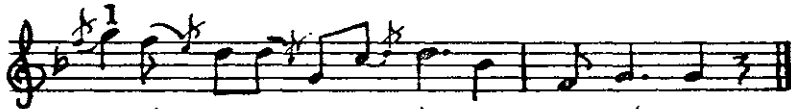
1. Az Al-föl-dön lát-tam egy szép ba-cso-lányt,

Há-rom sza-már-ral hur-col-tat - ta ma-gát.

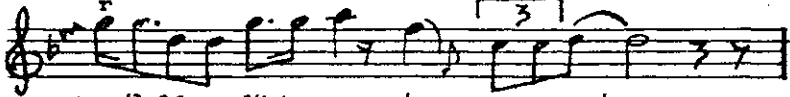

Há-rom sza - már, va-sas ko-csi hur-col - ja,

E - nyém le-szel ba-cso-lány nem - so - ká - ra.

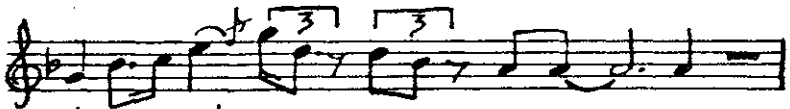
Rubato $\text{♩} = 84$

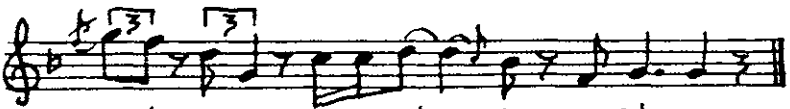
Az Al-föl-dön lát-tam egy szép ba-cso-lányt

Há-rom sza-már-ral hur-col-tat - ta ma-gát.

Há-rom sza-már, va-sas ko-csi hur-col - ja,

E - nyém le-szel ba-cso-lány nem - so - ká - ra.

2. Kint a pusztán magam lakom egyedül,
Nékem csak a sárgarigó hegedül.
Ő énnékem a kántorom, a papom,
Ő vigasztal, ha van valami bajom.

3. Látod, pajtás amott azt a pallgot?
Még én oda holnap délbe elhajtok.
Oda jár egy barna kislány eprészni
Még én azzal szivet fogok cserélni.

4. Kiskállai fenyveserdőn a tanyám
Oda gyere holnap délbe ki hozzám
Meglátod az aranyvesszős tanyámat
Közepébe sudár jegenyefámat.

5. Juhászlegény, de fehér a te kezed!
Rézkampóval keresed a kenyered.
Nem mész te le az Alföldre kepére,
Nem fog le a fényes nap feketére.

6. A rigónak az aranyos csepp szája,
Kifütyöli, ha baj van a pusztába.
Kibontották a hodályom oldalát,
Mind elvitték a nyájamnak a javát.

7. Beszegődtem Tarnócára bojtárnak,

Jó legelője van ott a birkának.

Szegődségem száz forint és tiz bárány,

Megél abból egy szegény juhászbojtár.

8. Demeterkor jönnek értem szekérrel,

A gazdammal leszek én egy kenéyrem.

Fölteszik a tulipános ládámat,

Melléje ja furulyámat, dudámat.

9. Addig, meddig furulyázok, dudálok,

Mig nem egy szép barna lányra tanálok.

Van Tarnócán sok szép szőke, barna lány,

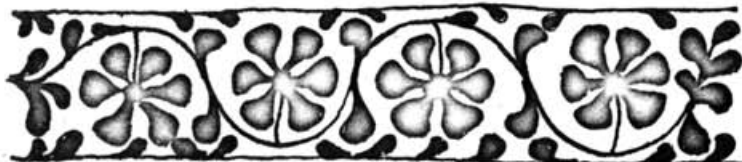
Ma jd csak belém szeret valamék talán!

10. Ha megdöglik a nyájamból egy birka,

Meg nem nyúзом, mig a gazdám nem látja.

Jól nézze meg, vizsgálja meg, mi baja,

Nem kedvezett már annak a nyavaja.

Még-lá-tod az a-rany-vesz-ös ta-nyá-mat,
Kö-ze-pé-be sú-dár je-ge - nye fá - mat. 1.)

2. Kint a pusztán magam lakom egyedül,

Nékem csak a sárgarigó hegedül.

Ő énnékem a kántorom, a papom,

Ő vigasztal, ha van valami bajom.

3. Látod, pajtás amott azt a pallagot?

Még én oda holnap délbe elhajtok.

Oda jár egy barna kislány eprézni

Még én azzal szivet fogok cserélni.

4. Kiskállai fenyveserdőn a tanyám

Oda gyere holnap délbe ki hozzám

Meglátod az aranyvesszős tanyámat

Közepébe sudár jegenyefámat.

5. - Juhászlegény, de fehér a te kezed!

Rézkampóval keresed a kenyered.

Nem mész te le az Alföldre kepére,

Nem fog le a fényes nap feketére.

7. Beszegődtem Tarnócára bojtárnak,
Jó legelője van ott a birkának.
Szegődségem száz forint és tiz bárány,
Megél abból egy szegény juhászbojtár.

8. Demeterkor jönnek értem szekérrel,
A gazdammal leszek én egy kenyéren.
Felteszik a tulipánosládámat,
Melléje j'a furulyámat, dudámat.

8. Addig, meddig furulyázok dudálok,
Mig nem egy szép barna lányra tanálok.
Van Tarnócán sok szép szőke, barna lány,
Majd csak belém szeret valamék taláni!

9. Ha megdöglük a nyájamból egy birka,
Meg nem nyúzó, mig a gazdám nem látja.
Jól nézze meg, vizsgálja meg mi baja,
Nem kedvezett már annak a nyavaja.

9.

Rubato $\text{♩} = 90$

1963.

Ce-ke-há-zán ki-vi-rult az i-bol-lya,

Kö-ze pé-bén szé-pén le-gel a bir-ka.

Én is ju-hász va-gyok a hég-y ol-da-lon;

Gye-pen há-lok, nem a pap-la-nos á-gyon.

2. Cekeháza két községgel határos.

- Kié ez a birka? De káros!

- A szántói Téeszcsé a gazdája,

Szamadója bort iszik a csárdába.

10/120/

Rubato $J=72$

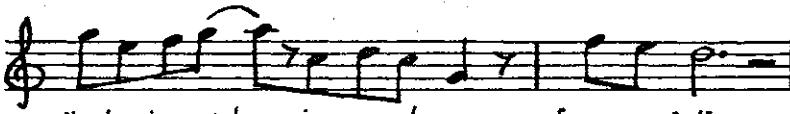
1960.

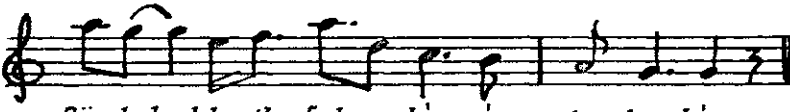
1. End-re - puz-tán van egy nyár-fa, ma - ga - ba,

Ju - hász-le-gény fu-ru - lyá - zik a - lat - ta .

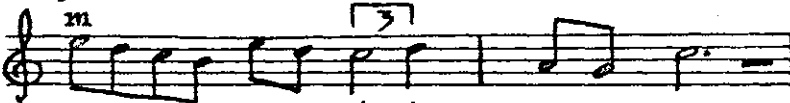

- No te ju - hász, i - gen szé - pen fu-ru - lyálsz,

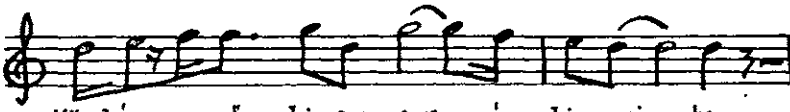

Bé - hal - lat-szik End-re bá - ró ab - la - kán .

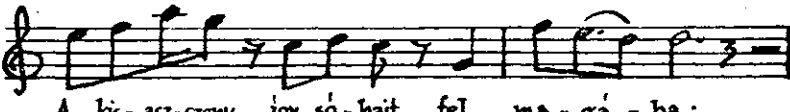
$J=80$

2. Nyit-va van az End-re bá-ró ab - la - ka,

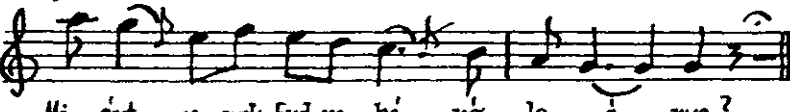

Kö - kény-sze-mű kis-asz- szony néz ki raj - ta .

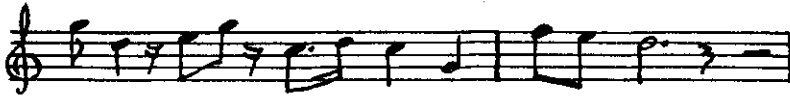

A kis-asz-szony így só-hajt fel ma - ga - ba :

$J=69$

- Mi - ért va - gyok End-re bá - ró le - á - nya?

Mi-ért va-gyok End-re bá-ró le-á-nya,

(Ha)ném le-le-he-tek ju-hász le-gény ba-bá-ja?

3. Másnap reggel Endre báró, bujába,

Kisétál az Endre báró pusztára.

Sirva kérdi a számadó juhásztól:

- Nem látta-j'e a nagyságos kisasszonyt?

4. - Én nem láttam báró uram, ha mondom,

Tegnap reggel elszökött egy bojtárom.

Tegnap reggel elszökött egy bojtárom,

Azzal ment el a nagyságos kisasszony.

5. Jaj de szépen kifaragták azt a fát,

Amelyikre juhászlegényt akasszák.

Fujja j'a szél gyolcs ingét, gyolcs gatyáját,

Nem öleli Endre báró leányát.

6. - A fő utcán végigmenni nem merek,

Mer' azt mondják, fekete gyászt viselek.

Gyász a ruhám, hófehér a zsebkendőm,

Juhászlegény volt az igaz szeretőm.

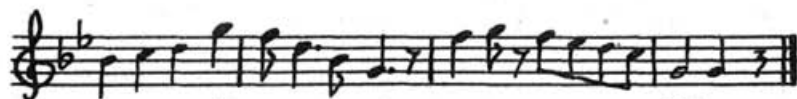

Poco rubato $\text{♩} = 95$

1960.

Fecs-ke, fecs-ke, fecs-ke, Szép bar-na mé-myecs-ke

Ho-gyan tud-tál i-de jön-ni, Er-re az i-de-gen föld-re

Nem jöt-tem én gya-log 1)

Az-zal i-de csa-ló-ga-tott. 2)

2. - Nem jöttem én gyalog, 1)

A gépkocsi hozott.

Csalfa volt a babám szeme,

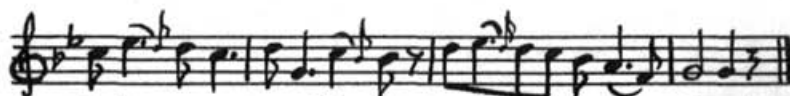
Azzal idecsalogatott. 2)

Tempo giusto $\text{♩} = 110$ 1963.

A szán-tó-i hi-res csár-da, zsan-dár-ral van kö-rül áll - va

A-zért van az kö-rül áll - va, Bë-tyár i-szik a csár - dá-ha?

2. Iszik a betyár a csapon,

Sír a kislány az ablakon.

Ne sirj kislány az ablakon

Nem ütik a betyárt agyon.

3. Haj' a betyárt agyonütik,

Sárga földbe j' eltemetik.

J' eltemetik sárga földbe,

A szántói temetőbe.

4. - Hát tik lányok mit csináltok,

Hogy ily későn vacsoráztok?

Már minálunk lefeküdnek,

Még itt ágyat sem vetettek.

5. - Nem is vetnek akárciknek,

Csak a betyárlegényeknek,

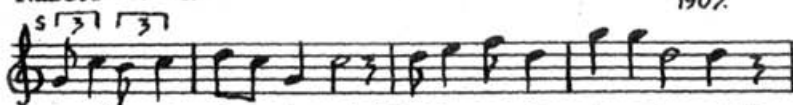
Mer' a betyár kinyilt rózsza,

A többi csak a bimbója.

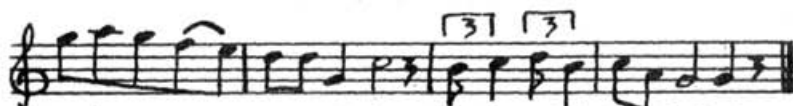
13.

Rubato $\text{♩} = 63$

1963.

-Zsan-dár u-rak mit a - kar-nak? Ta-lán va-sal - ni a - kar-nak?

-Ném a - ka - runk mi va-sal-ni, Szi-laj csi-kót jöt-tünk vén-ni.

2. - Ez a csikó nem eladó,
Nem is zsandár alá való.
Mert ha arra zsandár ülne,
Még a madár is rab lenne.

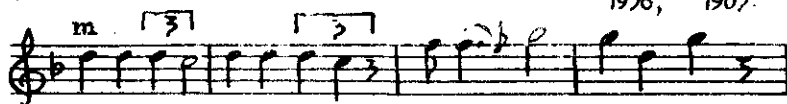
3. Bujdosik az árva madár,
Egyik ágról másikra száll.
Hát az ilyen árva, mint én
Hogyne bujdokolna szegény.

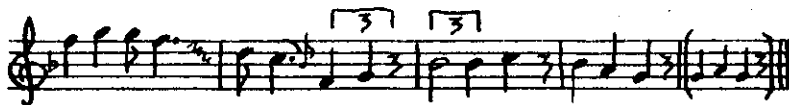
14/121/

Parlando $\text{♩} = 134$

1958, 1963.

Lám még-mond tam An-gyal Ban-di , Né menj az Al-föld-re ,

Mert-meg-ta-nulsz csi-köt lop-ni . Ej-zi-bé , ei-zi-bé , ej-zi-bé .

2) Csikósoknak, gulyásoknak

Kerülsz a kezébe,

Bevasalva kísérnek a

Vármegye elébe. elébe.

3) Mikor kezdte Angyal Bandi

A lovát nyergelni,

Rajta ütött a vármegye

Megfogni, megfogni.

4) Megkötözték Angyal Bandit.

Kötéllal, kötéllal.

Ugy kísérték el Kassára

Fegyverrel, fegyverrel.

5) Egy itce víz, egy font kenyér

Bandinak számára,

Harminchárom fontos vasat

Kezére, lábára, lábára.

15/122/

Rubato $\text{♩} = 116$

Ce-ke-há-zi bí-ró-nak, Két szép lo-va-t mon-da-nak.

El-lop-nám az éj-sza-ka, So-ha rám nem vir-rad-na.

2. Hasad már a szép hajnal,

Jön két zsandár, megvasal.

Vasat tesznek (gyöngé) kezemre,

Be betyár az egyesbe!

3. Az egyesből a kettesbe,

A hármas fenekére.

- Gyere, babám váltsál ki,

Ne hagyjal elhervadni.

4. - Kiváltalak ki, ki, ki,

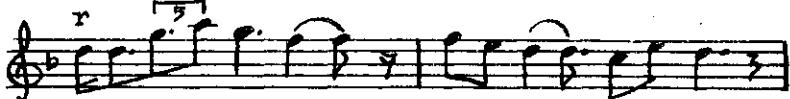
Nem hagylak elhervadni.

Eladom a jegykendőm,

Kiváltom a szeretőm.

Rubato $\text{♩} = \text{cca } 72$

1959.

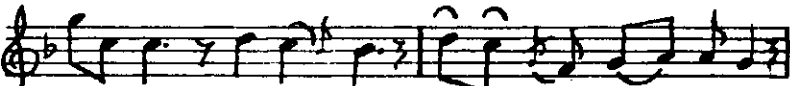
1. Ki-szá-radt a tő - bul mind a víz, mind a sár,

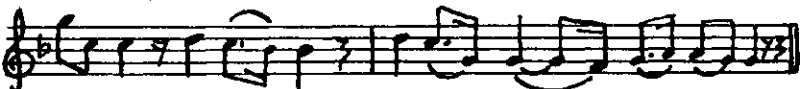
A sze - gény ba - rom is csak én rám kan - di - kál.

2. Is - te - nem Te - rem - tőm, adj egy cse - nes e - sőt,

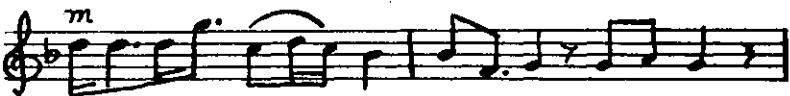
3. A sze - gény jó - szá - g - nak jó le - ge - lőt, me - zőt,

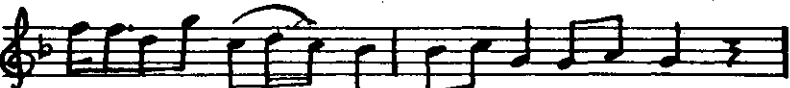
A sze - gény boj - tár - nak hú szí - vü sze - re - tőt.

Rubato $\text{♩} = 77$

1959.

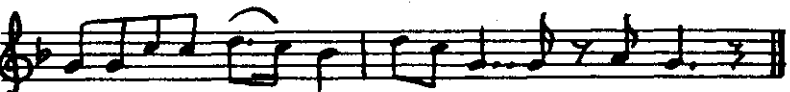
Ki - szá - radt a tő - bul mind a víz mind a sár,

Sze - gény hír - ka nya - jam csak én - rám kan - di - kál.

U - ram én Te - rem - tőm, ad - jál cse - nes e - sőt,

A sze - gény - ba - rom - nak jó le - ge - lő - me - zőt.

17.

Giusto $\text{♩} = 94$ 1963.

Éz a kis lány úgy é-li vi-lá-gát, Nincsen ott az any-ja sü-li a po-gá-csát,

O-laj-ba, nön vaj-ba, El-ol-va a sze-re-tő-je szá-já-ba.

Tempo giusto $\text{♩} = 88$ 18. 1959.

É-des-a-nyám ked-ve-sem, Van-e in-gém szer-nye-sén,

Van-e in-gém szer-nye-sén, Ho-zok é-gyet vé-re-sen.

Tempo giusto $\text{♩} = 102$ 19/124/ 1959

Há-rom hor-dó bo-rom van, Mind a há-rom csa-pon van.

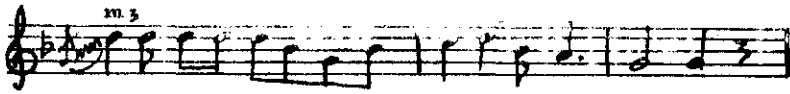
Én fek-szék a cse-pe-gős csap a-lá,

Té még kis-an-gya-lom két ör-le-lő kar-ja-im a-lá.

Tempo giusto mod. 3/4

20

1963.

1. Majd ha egy-szer-ré-ge lesz a sok sok szent-ve - dés - nek,

Néz-zó - tek el a hon-véd - nek, hogy egy ki - csit ré - szeg.

Még-sza-ba-dul a ha - lál - tól, ha-za-fe-lé vist az út - ja,

Ki-fe-lé áll a mun-dér-ből a sze - ke - re rüd - ja.

21.

Tempo giusto 1=85

1963.

- Csú - haj - ja, sár - ga vi - rág, ha le - szá - kaj - ta - ná - lak,

Csú - haj - ja, mit mon - da - nál, ba - bám, ha el - hagy - má - lak?

- Mit mon - da - nek, ha így hoz - ta az i - dő,

Csú - haj - ja, so - sem vol - tál i - gaz sci - vi sze - re - bö!

2. Odahaza száz ölelés, száz édes csók várja,
Nem a hideg lövészárkok lesz majd a párnája.
Nem füttyöl a füle mellett, csak az esti szellő,
Azt füttyöli: a csatába' ő volt a legelső.

Poco rubato $\text{♩} = 92$ 22/126/ 1958.

Ti - sza part - ján el - a - lud - tam,

Jaj, de rossz - sza - kat ál - mod - tam.

Még - ál - mod - tam azt az é - gyet:

Ba - hám nem lé - szek a ti - ed.

2. Mikor aztán fölélbreátem,   3. -Megállj zsandár megmutatom,
Kilenc zsandár állt felettem.   Csak a lajbim kigombolom.
Mind a kilenc kérdi tőlem: Kettőt, hármát fejbelttem:
Hol az utazólevelem?   Itt az utazólevelem!

4. Jaj Istenem, mit csináljak?
Szaladjak-e, vagy megálljak?
Ha szaladok, agyonlőnek,
Ha megállok, megkötöznek.

Rubato J=69

23/128/

1959.

É - des - a - nyám ki - ment a kis kert - be,

Féi - te - kint a csil - la - gos e - gek - re.

J=66

-Csil - la - gos ég, még - ő - lőm ma - ga - mat,

Ka - to - ná - nak vi - szik a fi - a - mat.

- É - des - a - nyám, ne öl - je még ma - gát! 1)

2. -Édesanyám, ne ölje meg magát, 1)

Kérje meg a százados kapitányt.

Százados kapitány is azt mondja:

- Egyes fiu nem lehet katona.

3. Egyes fia voltam az anyámnak,

Mégis besoroztak katonának.

K₁huzták rám az első cédulát,

Itt kell hagyni azt a barna kislányt.

4. Jártál-e már Egerbe, Egerbe?

Ott van a világnak közepe.

Ott árulják a szép piros almát,

Sir a babám, ha meglátjuk egymást.

24/129/

Parlando rubato $\text{♩} = 56-58$

1959

Hn, Ném a - kar a ve - zér-ü - rünn le - gel - ni,

Ha, Réz-csen-gő - jét ke - ser-vé - sön pén - ge - ti .

l - de - gen sca - got é - roz a ma - zó - ben,

Hát-ra né - zek , hát zan - dár áll e - lőt - tem.

2. Hat zsandárnak nincsen olyan hatalma

Hogy engem a nyájamtól elhajtana.

Nemsokára kisétál a számadó,

Csak azt kérdi: - Hova hajtják bojtárom?

3. Elkisérik Illovára fegyházba,

Vasat tesznek a kezére, lábára!

- Jaj de nehéz keresztvasat viselni,

Keresztvasba barna kislányt ölelni.

4. A bojtár is gondolkodik magába,

Rézkampóját fordítja j'a vállára:

- Csendőr urak, ne diskuráljanak velem,

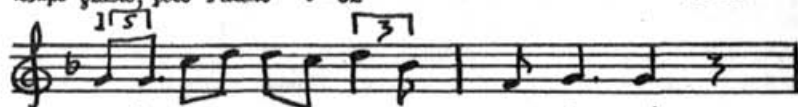
Istenemre, mindnyájukat leverem.

24./B.

Tempo giusto, poco rubato $\text{♩} = 62$

1963.

Az éj-sza-ka nēm a - lud-tan egy ó - rát,

Mēs-dig hall-gat-tam a ró-zám pa-na-szát.

Reg-gal fe-le kezd-tam el-szön - de-red-ni.

Dē so - kat kell egy kis-lány - ért szön-ved-ni.

2. Felébredtem, már a nap is kisütött,
Vezérürüm a karámból kiszökött.
Nem hallom a vezérürüm csengőjét,
Most eszi a mandulafa levelét.

25/130/

1. Sárgarépát nem jó dombra ültetni,
Özvegyasszony lányát nem jó szeretni.
Özvegyasszony maga is legényt szeret,
A lányával beszélgetni nem lehet.

2. Már ezután nem hiszek a legénynek,
Két színe van, mint a nyárfalevélnek.
Mer' a nyírfa lehullajtja levelét,
Barna kislány várhatja szeretőjét.

3. Ha kimegyek én a rétre kaszálni,
Leülök a rend végére busulni.
Sűrű a rend a sok sárga virágtól,
Még azt mondják, váljak el a babámtól./1959/

26/92,131/

1. Cekeházi bíró levelet kapott:
Szedje össze mind a fiatalságot.
Szedje össze mind a fiatalokat,
Aki katonának való, azokat.

2. Cekeházi bíró háza de magos,
Rajta három ablak zsalugátoros.
Negyediken néz ki maga a bíró:
- Gyertek fiuk, itt van már a behívó.

27/103,132/

Tempo giusto J=84

1959

2. Ültem biz én, sokat is szenvedtem,
Fájt a szívem, /ha/ hazafelé néztem.
Fájt a szívem a szeretőm után,
Nem nézhettem rostélyos ablakán.

3. Ha kiszabadulok babám, a tömlőcből,
Leverik a vasat a kezemről.
Akkor vesse valaki szememre:
- Ültél betyár az ujhelyi tömlőcbe.

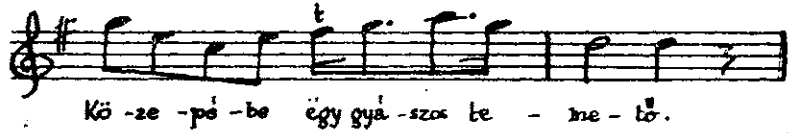
4. Ha kiszabadulok, meg is házasodok,
Azt veszem el, akit én akarok.
Elveszem a falu legszebb lányát,
Kivel eltöltöttem sok éjszakát.

28/133/

1. Nem messze van ide Kismargitta,
Környes körül mossa azt a Tisza.
Közepibe koponyai csárda,
Abba mulat egy betyár magába.
2. Errefelé jönnek a zsandárok,
Jaj, de szépen fénylik a csákójok,
Elől jön a csendőrskapitány,
Egyenesen ki a Margittára.
3. - Csaplárosné, jó estét, jó estét,
Hát ez a szép pejparipa kié?
- Jó bort iszik annak a gazdája,
Most érkezett nincs egy félórája.
4. - Küldje hát ki annak a gazdáját,
Nem bántjuk mi, ha megadja magát.
- Ki sem megyek, meg sem adom magam
Hogyha tetszik, hajtsa el a lovam.
5. Lovam, lovam nem oly nagyon bánom,
Csak a nyeregidasztóm sajnálom.
Nyeregidasztómban bugyelláris
Abban hever egypár ezer forint.
6. Száz forintot adtam egy csikóért,
A másikat rávaló szerszámért,
Harmadikat egy szép barna lányért,
Kit nem adok az egész viláért.

Poco rubato $\text{♩} = 84$

1959

2. Erdőszélén vagyunk eltemetve,
Deszka nélkül a fekete földbe,
Nincsen kereszt /a/ siromnak elején,
Mint a vadak, elásva vagyok én.

3. Édesanyám ne keressen engem,
Mer a sok közt ugysen talál engem.
Köpenyegem az én szemfedelem,
Édesanyám sirathat már engem.

Poco parlando $\text{♩} = 90$

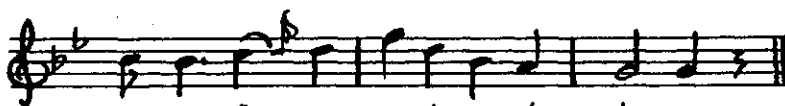
A - zé-rt, ho-gy én i - lyen, o - lyan va - gyok,

Ho-gy én min - dég a kos - má - ba já - rok,

Ném i - szok én (a) seu - ki kon - tó - já - ra,

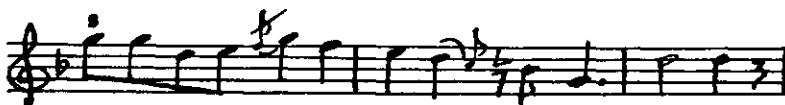
Sze - re - tőm a csap - lá - ros - né lá - nya.

Poco rubato $\text{♩} = 100$

1963.

Csil - la - gok, csil - la - gok, sze - pen ra - gyog - ja - tok,

En - nek a le - gény - nek ú - tat mu - tas - sa - tok.

Mu-tas-sa-tok ú-tat eu-nek a le-gény-nek,

Nem ta-lál-ja há-zát a sze-re-tő - je-nek.

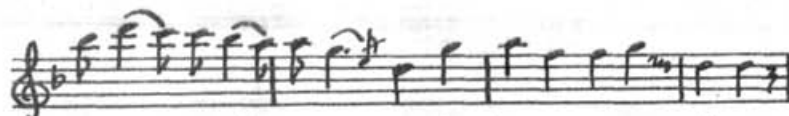
32/134/

Rubato $\text{♩} = 84$

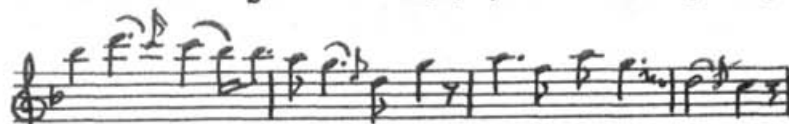
1959.

Nö le-gye-tek oly ke-vé-lyek, ce-ke-há-zi lá-nyok,

Nem lesz min-dég ke-rek al-jú, fod-ros a szok-nyá-tok,

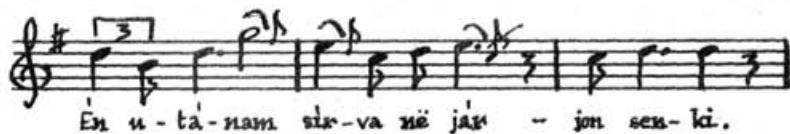
Mög-halt már a bé-csi sza-bó, el-tört az ol-ló-ja,

Nin-csen, a-ki ke-rek al-jú fod-ros szok-nyát varr-na.

Parlando $\text{♩} = 84$

1959.

2. Ha meghalok, ki fog engem siratni,
Ki fog az én sírhalmomra borulni?
Mégiszom a piros bort a pohárból,
Igy fogok én kimulni a világról.

3. Kisangyalom, ha meguntál szeretni,
Szabad neked más szeretőt keresni.
Adjon az ég szebbet, jobbat nálamnál,
Nekem pedig csak olyat, mint te voltál.

4. Holdvilágos, csillagos az éjszaka.
Ugyan babám, gondolsz-e rám valaha?
De minek is gondolnék én tereád?
Szegény vagyok nem illek én tehozzád.

34.

Tempo giusto $\text{♩} = 84$

1960.

Ku - kás - le - gény vi - gán - tó - ri a do - hányt,

Szem - bat es - te szá - mol - ja a pó - ré - jét

Szá - mol - gat - ja, ki - lenc - száz - nak ta - lál - ja.

Bar - na kis - lány, ol - vess - lek nem so - ká - ra.

2. Este van már, ragyognak a csillagok,
 Ki az, aki a faluba csavarog?
 Én csavargok, mert nem tudok aludni,
 Fáj a szívem, a szerelem gyötöri.

Tempo rubato $\text{♩} = 75-80$

35.

1963.

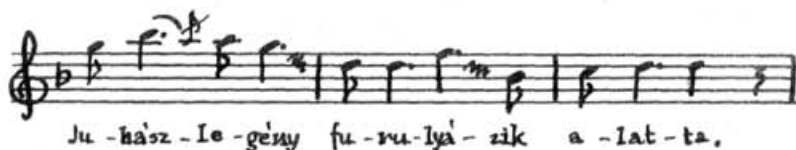
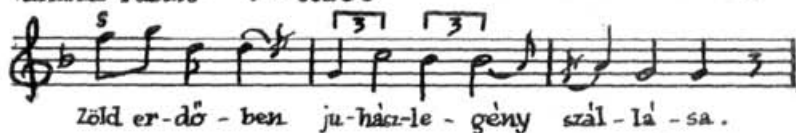
Dé sok szé - na , szá - ma te - rem a ré - ten,

Még an - nál is több í - ri - gyem van né - kem,

2. Én Istenem, minek is teremtettél?
A számomra csak egyet teremtettél.
Szegény életemre csak egyet adtál,
Atdul is de korán elválasztottál.

A 36/141/ 1959.
Pianissimo rubato $J = \text{cca } 80$

2. Rigó, rigó, valamennyi mind sárga,
Kifütyöli, ha baj van a pusztába.
Kifütyöli késő este, hajnalba:
Kelj fel juhász, megvirradt a pusztában!

B

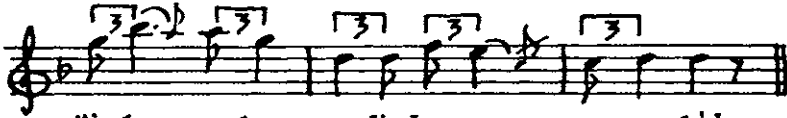
36/B

1963.

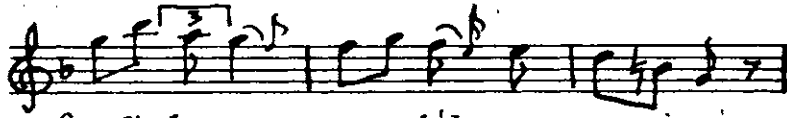
Rubato $\text{♩} = 63$

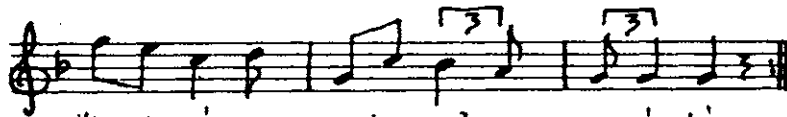
En le - te - nem mert nem sza - kad le az ég,

Mi - kor ne - kem gus - li - le - ves az e - béd,

Gus - li - le - ves az e - béd - re se - mi má -

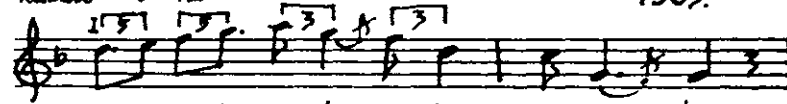

Va - cso - rá - ra ga - tya - má - zag szo - ri - tás.

37/142/

Rubato $\text{♩} = 72$

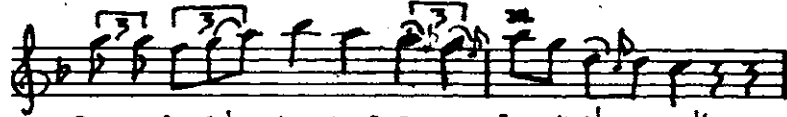
1963.

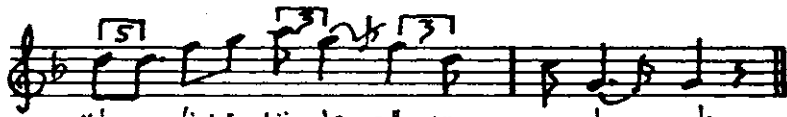
Túl a Ti - zán csi - kós le - gény va - gyok én,

Ti - zen - há - rom szí - lej csi - kót lop - tam én.

E - resz ba - bám, ta - kard el a lo - pott lo - nyo - má - t

Még az é - j - jel té - rad kö - tön az a - rát

B.1. Tul a Tiszán csikós legény vagyok én,

Harminchárom csikót legeltetek én.

- Eridj babám, térítsd meg a ménes elejét,

Le ne legelje a rózsza levelét.

/Le ne törje a rozmaring levelét/

2. Túl a Tiszán halászlegény vagyok én,

Aranyhalat, jaj, de ritkán fogok én.

Kiesik az aranyhal a ritka hálóból,

Én is kiestem a babám karjából.

C. A Tiszából A Dunába foly a víz,

-Barna kislány, ilyen korán hová megy?

-Én is elmegyek a régi szeretóm után,

Megkérdézem, szeret-e még igazán?

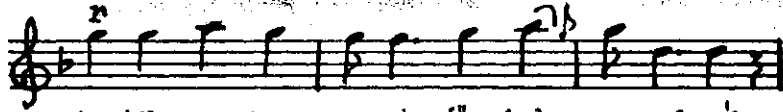
/M.Sivák Ilona szövege./

Tempo giusto $\text{♩} = 116$

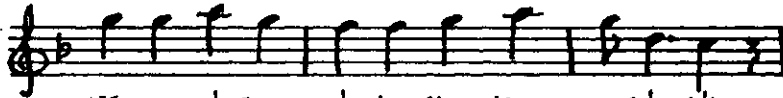
1959.

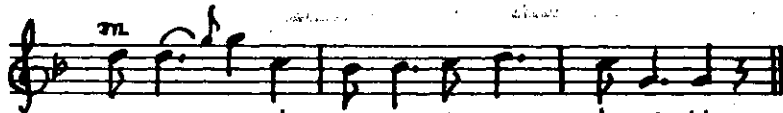
Nincs sebb vi-rág a me-ze - i vi-rág-mál,

Nics jobb em-ber a mi fő-had-na-gyunk-mál,

Jobb sa-mé-be rág-ja tisz-ti sap-ká-ját,

Ha - za - fe - lé ve - ze - ti a szá-rad-ját.

2. Sirnak, rinak a mezei pacsirták,
De még jobban/a/szomorú édesanyák.
Szomorú édesanyák ne sirjatok,
Megvigasztal leszerelő fiatalok.

3. Mind lehulltak a mezei virágok,
En előttem férjhez mennek a lányok.
Nem is maradt a számomra még egy sem,
Kit a szívem, árva szívem szeretne.

Rubato

$\text{♩} = \text{cca. } 72$

1963.

Sze-pen le-gel a kis asz-szony gu-lyá-ja,
A kis-asz-szony ma-ga sé-tál u-tá-na.
Még mesz-szi-ről ki-ált-ja a gu-lyát (n)-nak;
- Szi-ven gu-lyás, be-rítsd le a su-bá-dat.

2. - Nem terithetem le én a subámat,

Mert behajttják az aranyos gulyámat.

-Már te avval, szivem gulyás, ne gondolj,

Kiváltja azt édesanyám, ha mondom.

3. - Édesanyám, váltsa ki a gulyámat,

Velem töltötte el az éjszakáját.

- Lányom, Lányom, lányomnak sem mondalak,

Ha én téged egy gulyásnak od'adlak.

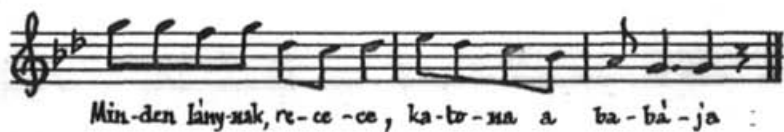
4. Nem bánom én, édesanyám tagadj meg,

/harmadik sorra/

De a szivem a gulyásért hasad meg!

/negyedik sorra/

Tempo giusto $J = 98$ 1960.

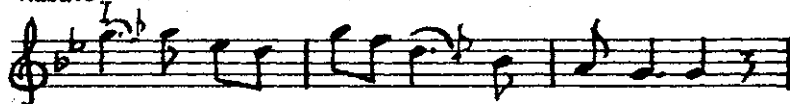
2. Isten hozzád Bözsikém, elmegyek katonának,
Gyere velem, beállhatsz szobalánynak.
Járok hozzád éppen úgy, mint azelőtt,
Ketten töltsük, Bözsikém, ezt a három esztendőt.

41.

Rubato, $\text{♩} = 80$

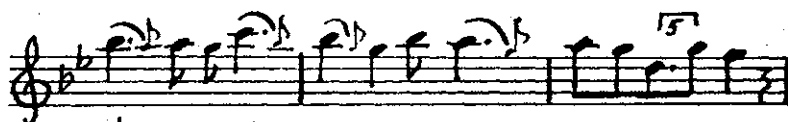
1963.

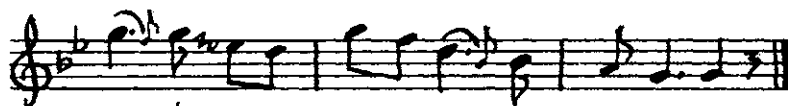
Jaj, de rö-ges, jaj de hosz - szú ez az út,

A - me - lyi - ken ré - gi ha - bám el - in - dult

Ré - gi ha - bám, térj viz - sza az i - gat u - tad - ra

Em - lé - kez a teg - nap es - ti sza - vad - ra.

2. Hosszu utról visszatérni nem lehet,
A szerelmet eltitkolni nem lehet.
A szerelmem szélesebb a tenger vizénél,

42./143/

Árvább vagyok a lehullott levélnél.

1. Mikor engem három orvos vizitált,
Egyik elmegy, a másik elémbe j'áll.
Egyik mondja, gyöngé testem állása.
Másik mondja, lesz belőlem katona.

2. A harmadik vizitálja szívemet
És azután beírja j' a nevemet.
Balkaromon végighuzza j'a kezét:
- Ugye fiam, sajnálja szeretőjét?

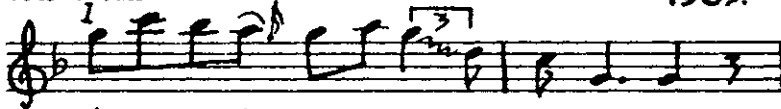
3. Édesanyám, ki a huszár ha én nem,
Ki nyergeli meg a lovat, ha én nem
Felnyergelem keselylábú lovamat,
Három évig nem látom a babámat.

4. Édesanyám, én is katoná vagyok,
Viselem a rövidszáru bakkancsot.
Bakkancsomnak hej, de rövid a szára,
Esik a hó, fázik a lábam szára.

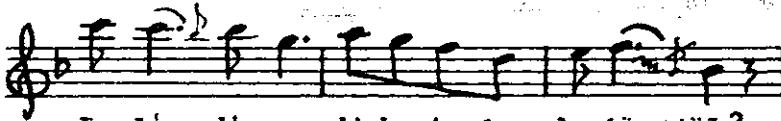
43.

Poco rubato $J = 76$

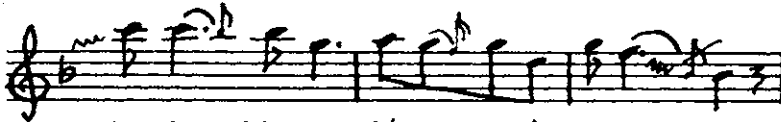
1963.

Bé-res-le-gény ho-va haj-tod az ök-röt?

la-lán biz a kis-ker-tem-be be-kö-töd?

O-da bi-zony bé-res-le-gény nem kö-töd.

Gyen-ge ja roz-ma-ring á-ga, le-kö-rölt.

2. Ha letöröm, megvizetem az árát,
Adj egy kaszát, hadd vágok egy rend rózsát.
Ritka rózsát nem lehet rendre vágni,
Nem érdemes tonyasi lányhoz járni.

44.

Rubato $\text{♩} = 76$ 1960.

Megy a ha - di - ha - jó , me - gyen A - me - ri - ká - ba ,

Ten - ge - resz ka - pi - tány ül a ha - jő fa - rá - ba ,

Ha - jő - ja ol - da - lát a víz mo - so - gat - ja , nem kell pu - col - ni ,

Mi - den ki - kö - tő - nél a ha - ba - jat ő - le - li .

45.

Tempo giusto $\text{♩} = 88$ 1963.

Szán - tok ve - tek, bo - ro - ná - lok a szán - tő - i ha - tár - ba ,

Még on - nét is rá - ga - do - lok hú sze - re - tő ba - hám - na

Bár - csak min - den só - haj - tá - som ga - lam - szár - syon re - pül - ne ,

Ga - lam - tom - nak me - het - nek a va - sár - na - pi mi - sé - re .

2. Barna legény, barna legény, ha tudtad, hogy nem szeretsz,
Mért csaltad meg az én árva, hü, szerető szívemet?
Miért raktad csókjaidat ilyen árva kislányra?
Inkább raktad volna azt egy nem gondozott virágra.

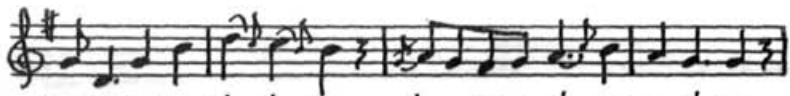
46.

Tempo giusto $J = 104$

1963.

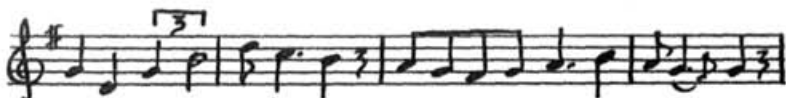
Ez a kis-lány ak-kor szép, mi-ter ko-sz-rú van a fe-jén,

Még az Is-ten há-zá-ba, rá-gon-dál a lá-nyok so-rú-ra.

Roz-ma-sing-szól a ke-zé-be, ré-gi sze-re-tő-je van az e-szé-be,

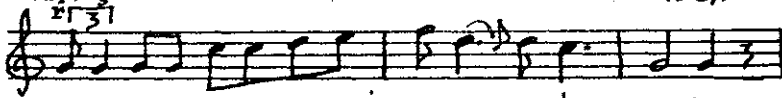
Pá-ros csif-lag az é-gen ra-gog a fe-ke-te sze-szé-be.

2. Már minálunk soroznak, rövidesen be is vonulnak.
Sirva mondja egy kislány, holnapután rukkol a babám.
Kikiséri a vasutra, ráborul a szeretője vállára,
- Ne sirj csárdás Mariskám, visszajövök három év után.

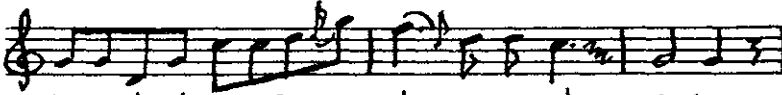
47.

Tempo giusto $\text{♩} = 92$

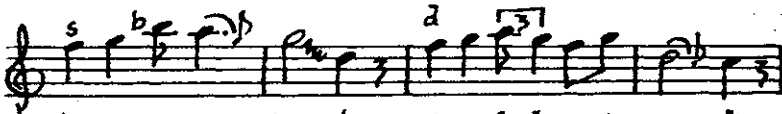
1963

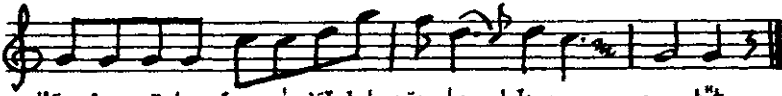
Az éj-sza-ka el-a-lud-tam, de rosz-szat ál-mod-tam,

Ke-szely-lá-bú kispej-lo-vam kár-ba bo-csá - tot-tam.

Rám is be-csül - tet-ték azt a sü-rü ke-rek er - dőt,

Még fo-gad-tam, hogy már töb-bet nem tar-tok sze - re-töt.

48.

Tempo giusto $\text{♩} = 112$

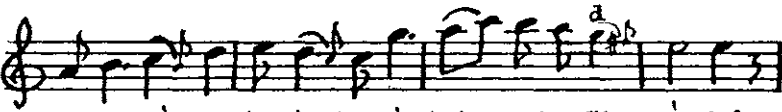
1960.

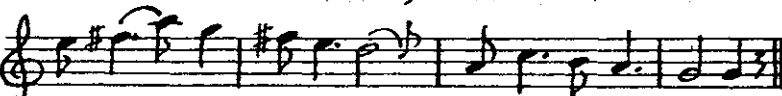
Az ö - kör a föl - det nem ma-gá - nak szánt-ja,

Az a - nya a lá - nyát nem ma-gá - nak tart-ja

Ha ma-gá - nak tart-ja, ha-nám, tart - sa ka-lit - ka - ba?

Né mond - ja sen - ki - nek van el - a - do - lá - nya.

2. Sivák Barnabásné

49.

1959.

Tempo giusto moderato $\text{♩} = 92$

2. Túl a Tiszán van a pék háza
Van is annak eladó lyánya.
Eszteendőre lesz az eladó,
Vedd el, pajtás épp hozzád való!

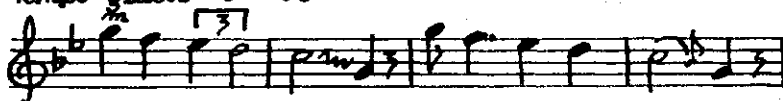

50.

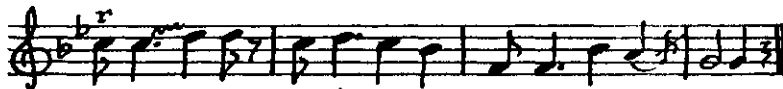
A

Tempo giusto $\text{♩} = 108$

1958.

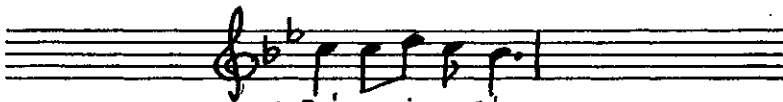
Haj-nal-lik, haj-nal-lik, De nem jól haj-¹⁾nal-lik.

Ce-ke-há-zi ha-tár-fe-lől nem jó hír hal-lat-szik.

1) De nem jól haj-

2) Drá-ga vi-ó-ivm.

2. Megöltek egy legényt
Hatvan forintjáért,
Bevetették a Hernádba
Piros pej lováért.

3. Hernád be nem vette,
Partjára vetette.
Arra ment egy révészlegény
Hálójába tette.

4. Arra ment az apja,
Költi, de nem hallja:
- Kelj fel, kelj fel
édes fíjam,
Gyere velem haza!

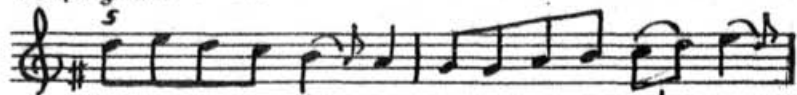
5. Arra megy az anyja,
Költi, de nem hallja:
- Kelj fel, kelj fel
édes fíjam,
Gyere velem haza!

51.

Tempo giusto $\text{♩} = 80$

1959.

A ve-res fu-tó-ka, fel-fu-tott a fá-ra,

ü-re-sen maradt a Si-vák né-ni há-za.

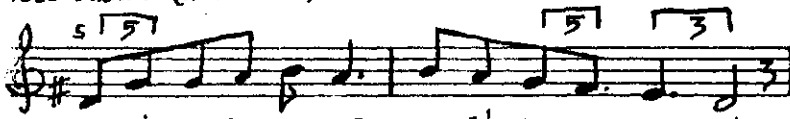
2. Most gondold meg, lányom
Elejét, utóját,
Kivel töltöd te be
Két szemed világát.

3. Se nem apád, anyád,
Hogy megcsókolhatnád,
Se nem kölcsön kenyér
Hogy vissza j'adhatnád.

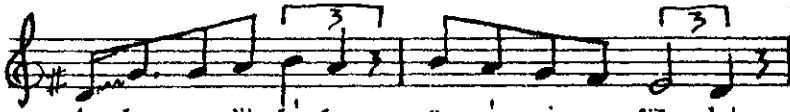

Pócs rubato (Koldusének) $\text{♩} = 76$

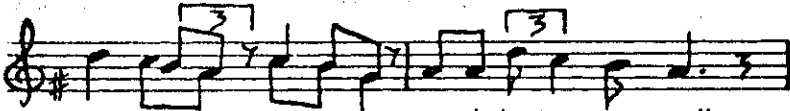
1959.

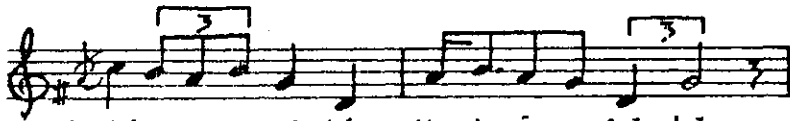
Vi - lág - ta - lan va - gyok, nem lá - tom az e - get,

A har - ma - dik lá - bam nem é - ri a föl - det.

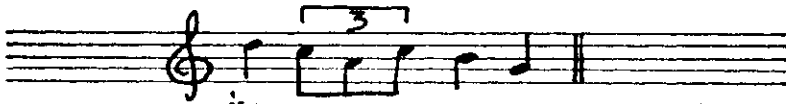
Ál - ja - tok, ad - ja - tok, a - mit Is - ten a - dott,

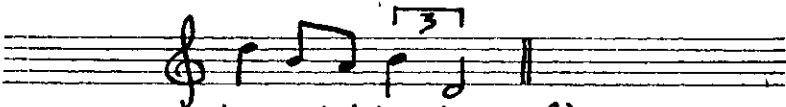
Mert hogy - ha nem ad - tok, ti is meg - va - kul - tok

2. Füstölög a kémény, talán itthol vannak,

Eredj be csak lányom, csak valamit adnak.

Áldja meg az Isten¹⁾ a pap szakácsnéjét,L... K... hordja²⁾ a jó alamizsnát.

Áld - ja meg az Is - ten 1.)

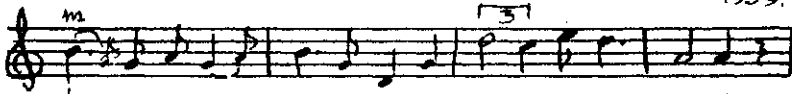

L... közt hord - ja 2.)

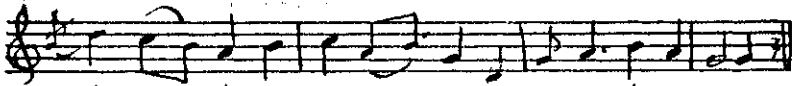
53.

Tempo giusto, $\text{♩} = 100$

1050

É - des - a - nya tej - be, vaj - ba Fű - röz - ti a fi - át,

Még húsz é - vet sém töl - tölt be, Ka - to - ná - nak hív - ják

2. Kilenc orvos vizitálja,

Tizedik az anyja.

Mindig csak azt sirja, rijs,

Katona j' a fia.

3. - Ne sirj ne rijs kedves édesanyám,

Nem leszek katona,

Megálmodta j' a kedves szeretőm,

Ki leszek szabadulva.

4. Édesanyja levelet ír

Katonafiának:

Gyere haza egyetlenegy fiam

Szabadságon várlak.

5. Visszairja j' az ezredes ur:

Ne várja j' a fiát!

Vilmos császár lovastáborába

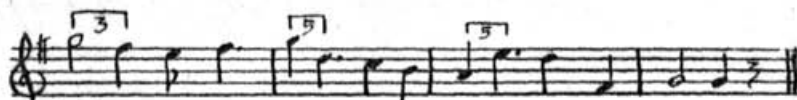
Nyergelik fel a lovát.

Tempo giusto J-110

1959

1. A szék-tő i ut-ca, vé-gig ha-za - ró - zsa

Szállj le kor-csis a lo-vacl-ról, Sa-kajts e- gyet ró-la.

2. Lám én leszállottam,
Egyet szakajtottam.
Cekeházi lányok közül
Egyet választottam.

55.

Parlando rubato $\text{♩} = 88$ 1959.

Égy - szer egy kis le - any férj - hez ad - ta ma - gát,

De az é - des any - ja El - át - ko - z - ta le - nyát.

2. - Esküvőd elején

Leljen ki a hideg,

Vacsora üdőben

Szálljon ki a lelked!

3. - Fogjátok be nekem

Hat gyászos lovamat,

Hozzátok el rajta

Az édesanyámat.

4. De ne úgy hívjátok,

Mint lakodalomba;

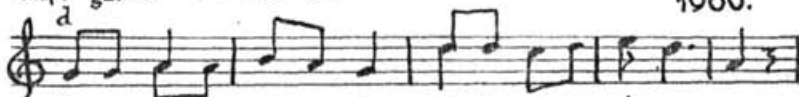
Elátkozott lánya

Takarítására!

56.

Tempo giusto $\text{♩} = 92-96$

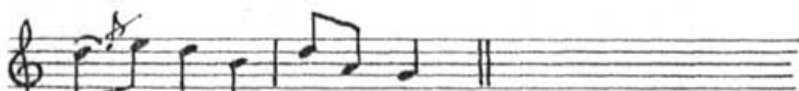
1960.

- Jó es - tét, jó es - tét (sá - ti bí - ró - né asz - szony!

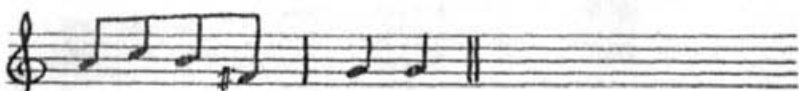
Ta - láu már al - szik is az én ked - ves ga - lám - bom?

Ma - gos - szá - rú ci - pő - jét 1)

Majd mind - járt még mond - juk 2)

Lé is lesz ül - tet - ve 3)

2. Ha j' alszik, költse fel,

Küldje el a bálba,

Küldje el a bálba,

Két legény szavára.

3. Három aranygyűrűjét

Huzza j'az ujjára,

Magosszáru cipőjét 4.)

Huzza a lábára.

4. - Kelj fel lányom, kelj fel,

Eredj el a bálba.

Eredj el a bálba,

Két legény szavára.

5. Három aranygyűrűdet

Huzd fel az ujjadra,

Magosszáru cipődet

Huzd fel a lábadra.

6. - Jó estét, Jó estét,
Talán minek hívtatok?
- Ülj le kedves galambom,
Majd mindjárt megmondjuk.2.)
7. Huzzátok cigényok
Estetől reggelig,
Mig Csáti bíró lánya
Örökre nem alszik!
8. - Eressz ki pihenni,
Jaj eressz ki pihenni,
Magoszárú cipőből
A vért kiereszteni!
9. - Nem lehet kimenni
Nem lehet itt pihenni,
Drága j' a muzsikaszó,
Nem lehet itthagyni.
10. Atkozott az anya,
De még jobban az apja,
Aki egyetlen lányát
A bálba bocsájta.
11. Este j'elbocsátja,
Reggelig nem látja,
Reggel hét óra után
Halva viszik haza.
12. Harangoznak délre,
Fél tizenkettőre,
Csáti bíróné lánya
Ki van már terítve.
13. Nemcsak kiterítve,
Már el is lesz temetve.
A két betyár örökre
Le is lesz ültetve.

Tempo giusto $\text{♩} = 106$

1958.

Zúg az er-dő, zúg a ná-das, üt-be-ti-tek a nyo-mo-mat.

Ü-tá-nam a fer-ge-be-get, fel-le-gek-ből vi-har tá-mad.

2. Ha elmegyek nemsokára

A fekete éjszakába,

Három piros rózsát teszek

A szeretőm ablakába.

3. Ha elmegyek, nem találtok

Sem a földön sem az égen.

Nem hagyok én sehol nyomot,

Csak a babám bús szívében.

Tempo giusto $\text{♩} = 100$ 1960.

Ha-rag-szom az o-lyan szó-ra, kum,

Ki a le-gényt ki-csü-fol-ja, kum.

Mert a le-gény o-lyan csal-fa,

A lá-nyo-kat csa-ló-gat-ja, kum-de-rat-te, kum.

2. Haragszom az olyan szóra, kum, 3. Haragszom az olyan szóra, kum.

Ki a kislányt kicsufolja, kum, Ki az embert kicsufolja kum.

Mert a kislány aranyhajszál, Mert az ember köszörűkő,

Hajlik, mint a rozmaringszál, Dörög, morog, mint a mennykő,

Kunderette kum! Kunderette kum!

4. Haragszom az olyan szóra, kum,

Ki az asszonyt kicsufolja, kum,

Mert az asszony pelyheskosár,

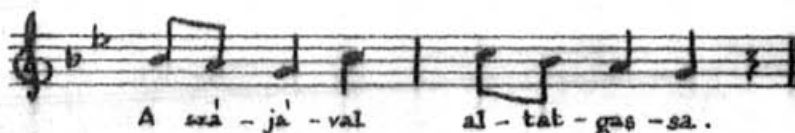
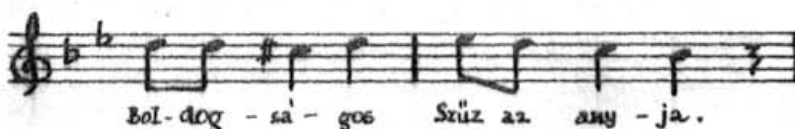
Ha felugrik, pokolra száll,

Kunderette kum!

A.

Tempo giusto $J=88$ (betlehemes)

1958.

2. Kis Jézuska, kisdededcském, 3. Ha kiállok a küszöbre,
Aludj, aludj én kisdedem. Feltekintek a kék égbe.
Nem királyné a te dajkád, Ott látok egy kis kápolnát,
Szolgálóból lettem anyád. Benne a szép Szűz Máriát.

4. Hát te juhász, mit szundikálsz?
Fényes az ég, nem kell lámpás.
Verjed, verjed a citerát,
Kis Jézuskának egy fohászt.

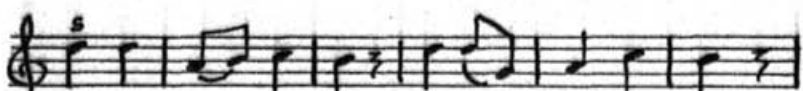
B.

Tempo giusto $\text{♩} = 96$

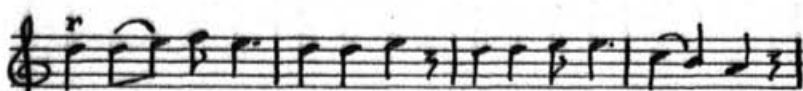
1958.

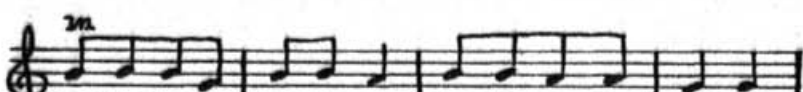
Jé-zus fek-szik a já-szo-ly-ba, Si-sá-ni-ko-zik a pó-lyá-ba.

Jó-zsef me-l-let-te, Szűz a-nya ve-le.

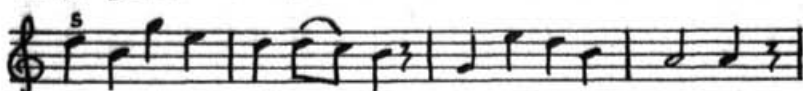
Hej, Szűz a-nya Má-ri-a Ő szent fi-át szül-te.

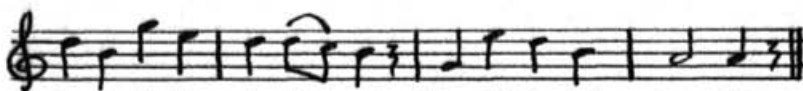
Még-szü-le-tett mi-né-künk, Vi-lág-vált-sá-gunk-ra.

C.

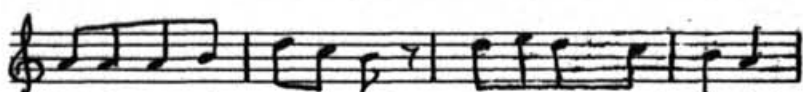
Tempo giusto $\text{♩} = 92$

Di-csér-tes-sék a té-zus, a-ki ma szü-le-tett,

A mi üd-ös-se-günk-nek Meny-ből le-kül-de-tett.

Bet-le-hem vá-ro-sá-ba, ma-gyos ic-tál lo-ba,

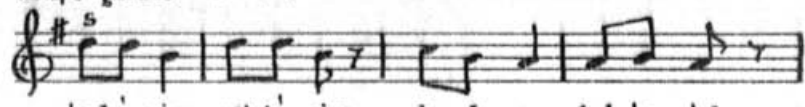

Szü-le tett Is - ten fi - a vi - la' meg vái - to' - ja.

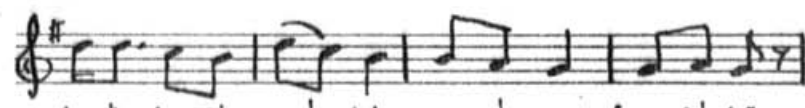
D.

Tempo giusto $\text{♩} = 104$

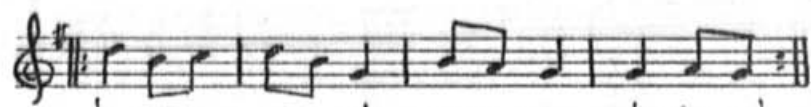
1958.

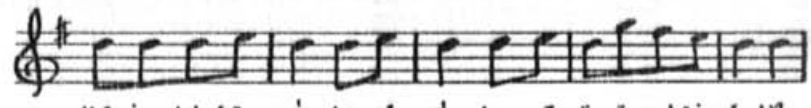
Ju-há-szim, páj-tá-sim, de el - a - lud-ta - tok,

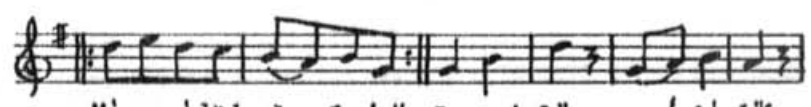
Az éj - je - i - nyá - jat ma - ga' - ra hagy - ta' - tok,

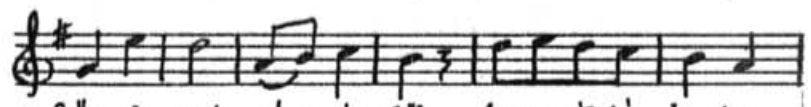
Ái - dott az u - ra - ság, me - ze - i páiz - tor - cág,
A - ki ezt nem hi - szí, csü - fox - ság, nyá - jas - ság,

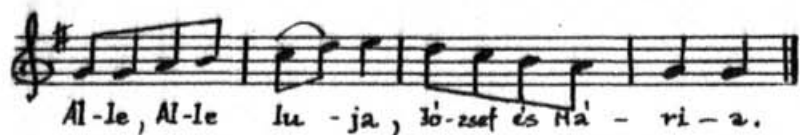
Kel - je - tek fel páiz - to - rok, páiz - to - nok, ö - rö - met bír - de - tük:

Már ma né - lünk szü - le - tett, Egy szent Száz mé - hé - ből,
Kit meg jó - ven - del - te - tek,

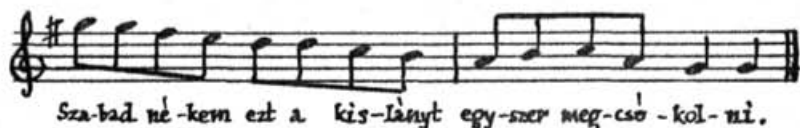
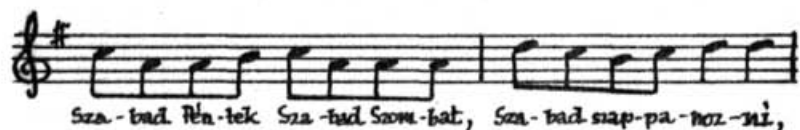
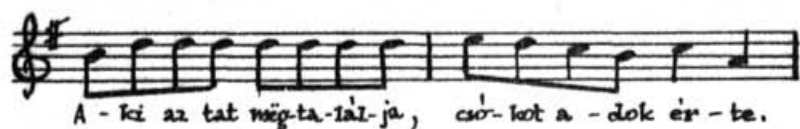
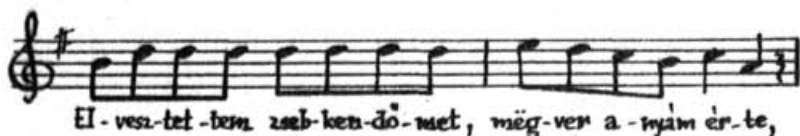
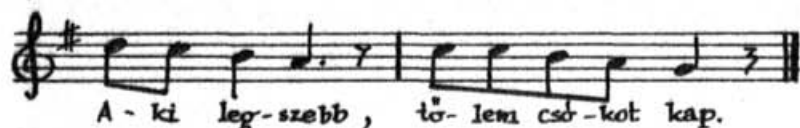
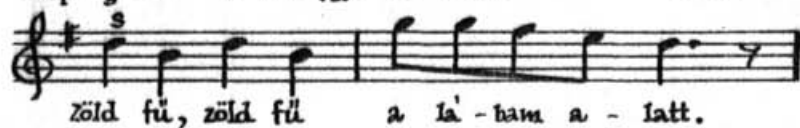

Szüz - nek szent vé - ré - ből. A meg - vái - to' Is - ten.

60.

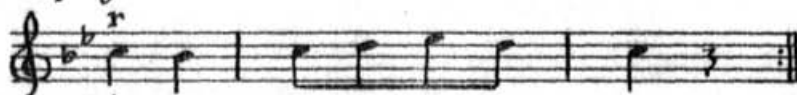
Tempo giusto $\text{♩} = 88$ (gyermekdalok) 1963

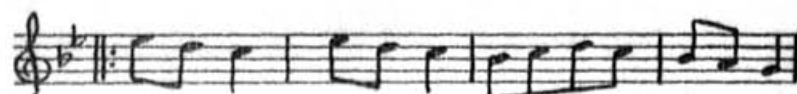
61.

A.

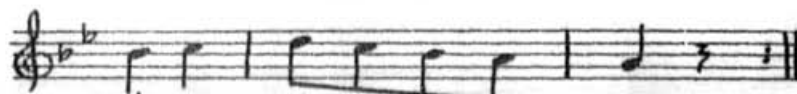
Tempo giusto $J = 106$ (vásáros)

Há - rom fo - rint da - rab - ja,
A - me - lyi - ket vá - laszt - ja.

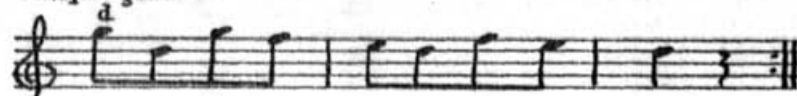
Há - rom - ér' da - rab - jat, a - me - lyi - ket vá - laszt - ja,

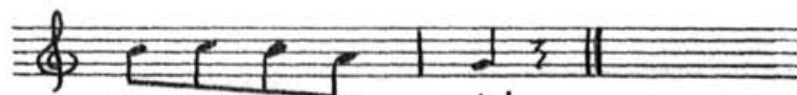
há - rom, há - rom da - rab - ja.
(há - rom a ka - zár).

B.

Tempo giusto

Hét az á - ra, szá - bott á - ra, hét!
A - ki nem vesz ne pisz - kál - ja, hét!

Min - den da - rab, hét!

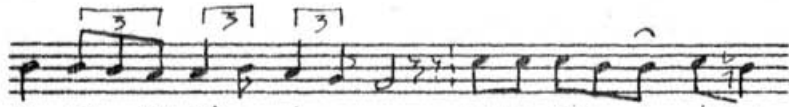

62.

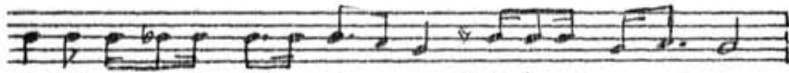
Parlando rubato $\text{♩} = 80$ (sirató)

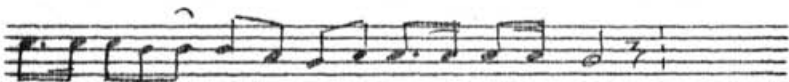
Laj, jaj, jaj, drá-ga szép Szez Má'-ri-án, de ár-va ma-rad-tam

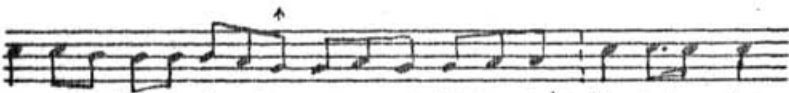
Laj, itt hagy-tál drá-ga szép u-ram. Laj, jaj, mit fo-gok ná-lad

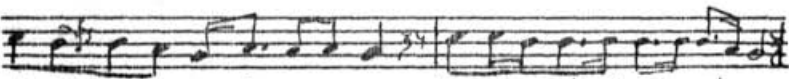
nél-től csi-nál-ni, drá-ga szép u-ram? De ár-va'n ma-rad-tam.

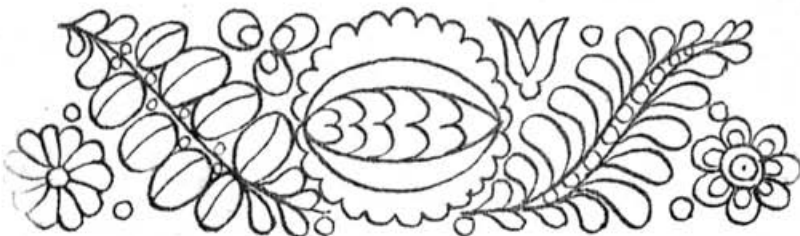
Laj, jaj, itt hagy-tál, mér'men-tél ei még-is ily ko-rán?

Laj, azt hit-tem nem ha-gyol na-gam-ra, de itt hagy-tál. Laj, drá-ga szép

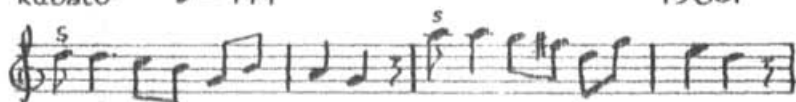
Szez Má'-ri-án, de ár-va va-gyok, Laj, mit csi-nál-jak drá-ga Je-zu-som

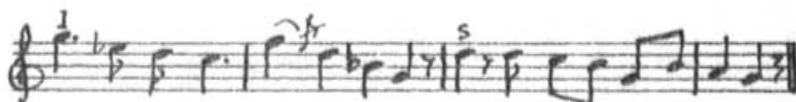
63.

Rubato $\text{♩} = 144$

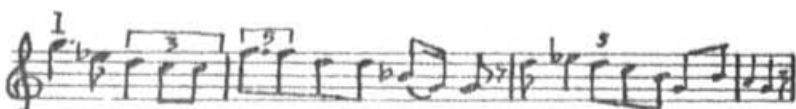
1960.

Van né-lem egy ö-zreg köny-vem, Be-le né-zek hull a köny-nyem.

Az van ab-ba be-le ír-va a sze-re-lem vicz a sír-ba.

Be-le vá-gok egy száraz tü-ge fá-ba, Mer' én va-gok egy i-gaz ár-va

2. A szerelem, a szerelem

Olyan, mint egy jéges verem.

Bele j'estem, benne vagyok,

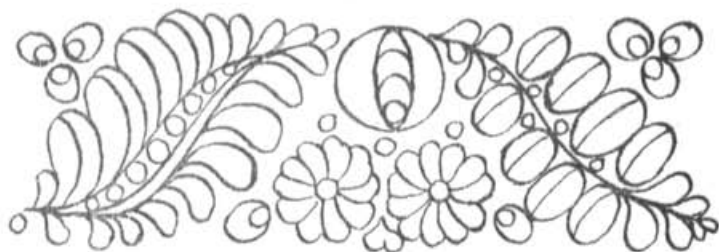
A szerelem rabja vagyok.

3. Ha kimegyok az erdőbe,

Fajuzét fogok a kezembe.

Belevágok egy száraz fügefába,

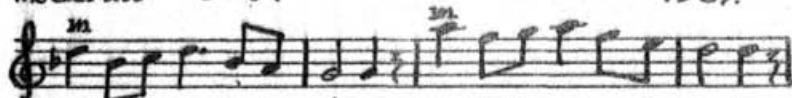
Mer' én vagyok egy igaz árva. 4.)

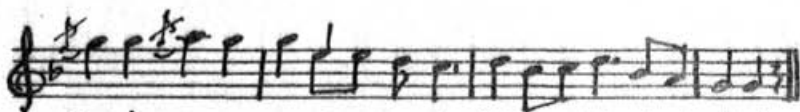
64.

Moderato $\text{♩} = 94$

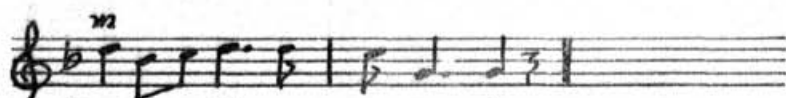
1963

Pet-li-be ta - kík a Sá - ri, El me-gyekvő-te ci - cáz-ni.

Ván még egy ron-gyos ko - ro - nám, Azt is a Sá - ri-nak ad-nám

Dom-bo-ro-dik az e - le - je.

2. Sárít megcsipte a darázs,

L..K.. nőtt egy pattanás

Meg is látszik annak a helye,

Domborodik az eleje. 4)

65./125/

1. Kepét arattam a nyáron,

Keveset háltam az ágyon.

Hol erdőbe, hol mezőbe,

Hol a tarló közepébe.

2. Buzával él a vadgalamb

Szomoruan szól a harang.

Szomorun szól, amint hallom.

Halva fekszik a galambom.

3. Bárcsak addig ki ne vinnék,

Míg én addig odaérnék.

Koporsójára borulnék,

Jaj, de keservesen sírnék.

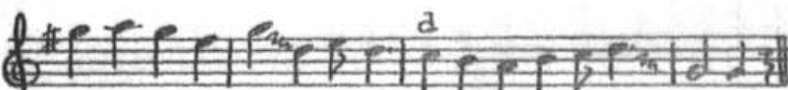
66.

Tempo giusto $\text{♩} = 100$ 1960.

d. *d.*

Jó az u - ran, jó - nak tar - tik, De csak ak - kor, mi - kor al - szik.

d.

Rög - gel fel - kel, jól ősz - sze ver, Még van ne - kem a jó rög - gel.

2. Menyecske nek nem jó lenni,
Mert keveset adnak enni,
Keves, keves az a rántott leves,
Menyecske nek de keserves.

67.

Tempo giusto moderato $\text{♩} = 96$ 1959.

s

Fel - jött már az est - haj - na - li csil - lag,

s

Va - la - ki áll az Ab - la - kom a - latt.

- É - des a - nyám, bo - csáss ki hoz - zá - ja,

s

Fáj a szí - vem, még - ha - sad u - tá - na.

2. - Lányom, lányom, ráérsz még kimenni,
Ráérsz még te szeretőt tartani.
Tudom anyám, tudom hogy ráérek,
Azt is tudom, nem sokáig élek.

68/127/

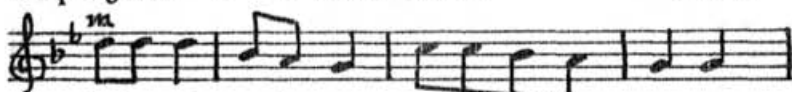
1. Ez a kislány akkor kezd busulni, 2. Lányok, lányok, rólam tanuljatok,
Mikor a szoknyája kezd kurtulni. A legénynek csókot ne adjatok,
Akkor jut a szerelem az eszébe, Mer'az a csók nem esik hiába,
Mikor piciny gyerek sir az ölébe. Hull a könnyü a bölcső gombjára

3. Jobb kezével a bölcsőt ringatja,
Bal kezével a szemét surolja.
- Aludj, aludj Istennek báránya,
Szerелеmből jöttél a nagy világra.

69.

Tempo giusto $\text{♩} = 88$ (summás dal)

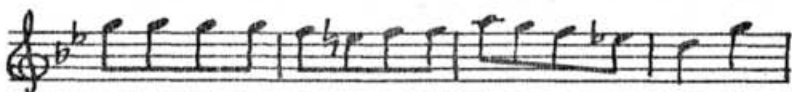
1959.

Es-te van, es-te van, ró-pog a cse - resz - nye,

A mi pal - lé - runk - nak, mit-cse em - ber - se - ge.

Mert ha em - ber - se - ge vol - na, meg - ké - ne saj - nál - ni,

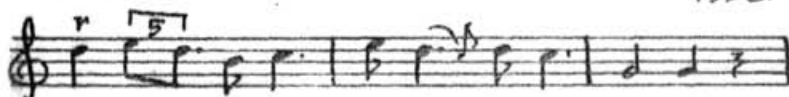

Ezt a sok nap - szá - most ha - za kék bo - csát - ni,

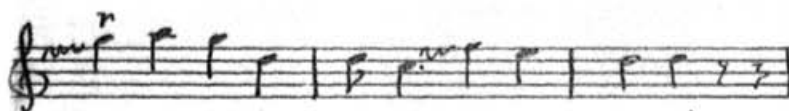
70.

Tempo giusto $\text{♩} = 104$

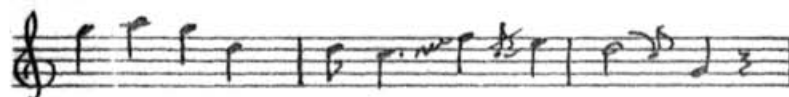
1958.

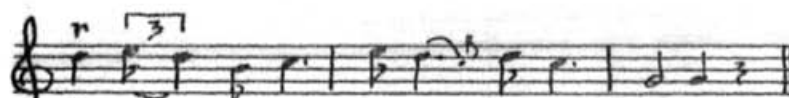
Sej, mi-kor me-gyek Ro-má-ni-a fe-lé,

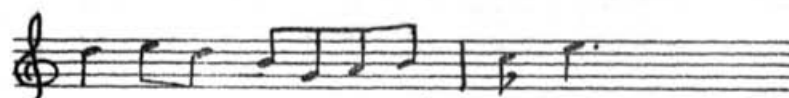
Ha-sad az ég ti-zen-ha-tom fe-lé!

Ra-gyog-nak rám a fé-nyes csil-la-gok,

Le-tod ba-bám be-tyár-gye-rek va-gyok

Sej, Is-ten ve-led ba-bám, me-gyek 1)

2. Sej utca, utca, csekeházi utca, Utoljára megyek végig rajta,
Utoljára mondtam a babámnak:
- Sej, Isten veled babám,
megyek katonának. 1.)
3. Sej, az éjszaka de rosszat
álmodtam,
Két csendőrrel szembe talál-
koztam.
- Csendőrkáplár, ereszd el a
karom,
Sej, itt a babám ölelni akarom.

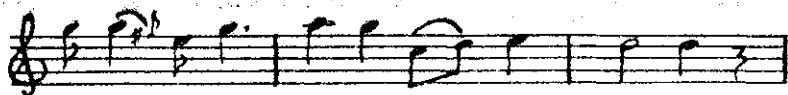
71.

Poco rubato $\text{♩} = 170$

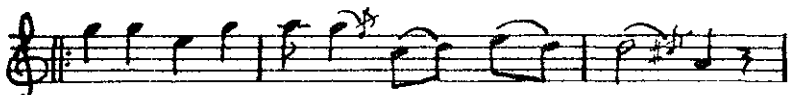
1959.

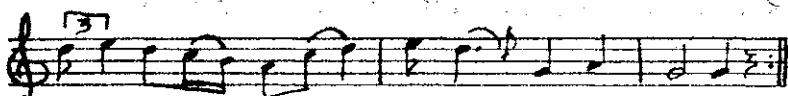
Nin-csen ked-ves ba - bám el-vit-te a fecs-ke,

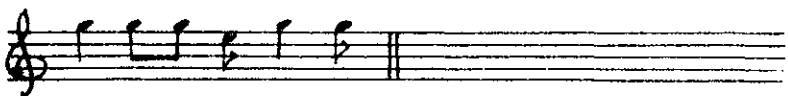
Va - la-me-lyik szá - raz ág - ra tet - te.

Szá - raz ág - nak so - sin - csen vi - rá - ga,

Gya - va az a le - gény, ki - nek nin - csen pár - ja.

Ird fel a ne - vem a 1)

2. Eredj babám, eredj, ha utnak indultál,

Ha engemet megszorítottál.

Ird fel a nevem a kalapod szélére,

Ha leveszed babám, én jussak eszedbe.

Ird fel a nevem a szived közepébe,

Ha nagyon fáj babám, én jussak eszedbe.

/második felére/

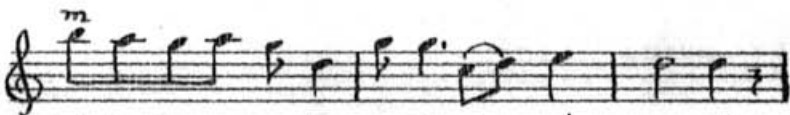
72.

Tempo giusto $\text{♩} = 92$

1959.

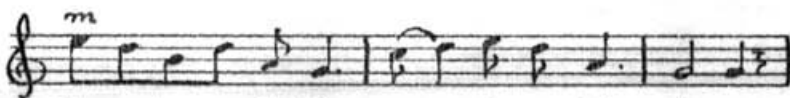
Né járj ar-ra ha-bám a - mer-re én já - rok,

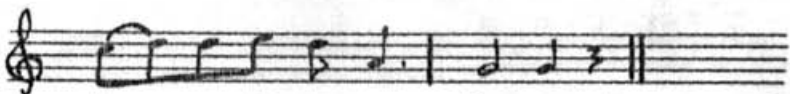
Mert hi - dög az a víz, a - kit én ga' - to - lok.

Mért hi - dög az a víz, a - kit én ga' - to - lok,

Pi - ros bar-na kis-lány, a - ki u - tára já - rok.

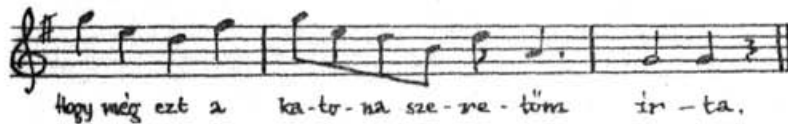
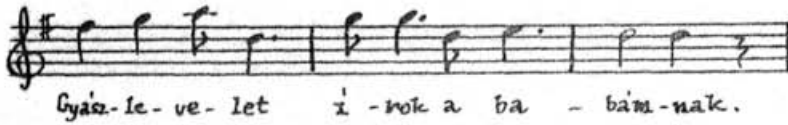
i - ga - zabb sze - re - tő - re 1)

2. Erre gyere, babám, amerre én járok,
Minden kis kavuba rózsahidat rakok,
Rózsahidat rakok, üljél a közepébe,
Nálamnál nem találsz igazabb szeretőre. 1.)

Tempo giusto $\text{♩} = 108$

1958.

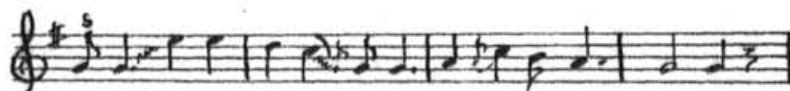
2. Asztalomon tiszta penna, toll, papiros,
Ez a kislány ugyan mitől piros?
- Megázott a piros delén kendőm,
Nem tagadom, te is voltál a szeretőm.

74.

Tempo giusto $\text{♩} = 100$

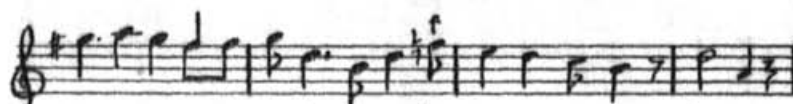
1963

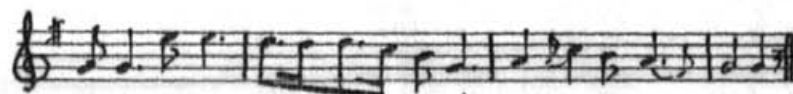
A-mi-ó-ta meg-lát-ta-lak, a-zó-ta sze-ret-lek.

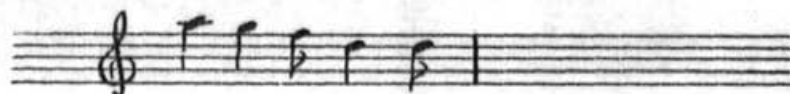
Ha én né-tem pén-zen vó-na, tán el is ven-né-lek.

De mi-vel hogy sze-gény va-gyok, egy el-ha-gya-tott ár-va,

Ad-jál ba-bám száz e-zer kr-er-nát, hadd men-jek a bál-ba.

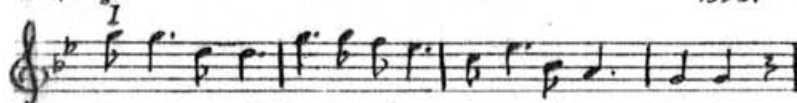

el-sze-ret-tem, hisz 1)

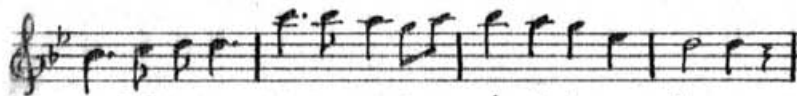
2. Haragszik rám a szeretöm kedves édesanyja,
Hogy a fiát elszeretem, hisz rá se nézek soha. 1.)
Kikerülném a háza táját, feléje se járnék,
Ha j' abba j'a szép barna fiába szerelmes
nem vónék.

Tempo giusto $\text{♩} = 95$

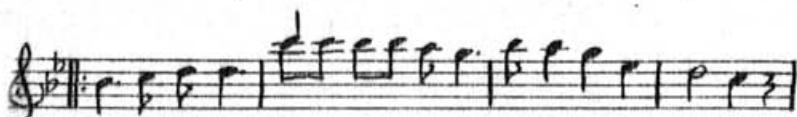
1959.

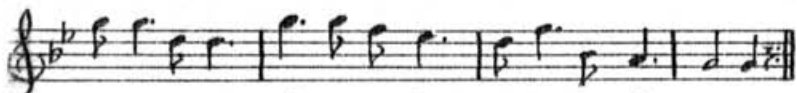
Ha ki-me-gyek, ha ki-me-gyek a vi-ra'gus kert-be,

Fél-te-kin-tek, fél-te-kin-tek a szép csil-la-gus ég-re.

Csil-la-gus ég, szép csil-la-gus ég csak azt mond meg né-kém,
Mert a ba-bám, a mox-ta-ni ba-bám nem sze-ret i-ga-zán.

Hogy az a - ki volt sze-re-töm, sze-ret-e még en-gem?
A jó Is-ten bo-rít-sa be fe-let-te az e-get.

76./135/

1. Magasan repül a fecske fenn a levegőben,

- Nem láttad-e a bubám valamerre?

- Láttam bizony cekeházi réten,

Keselylábú lovát legelteti kötőféken.

2. Keselylábú lovam, hej de nem akar legelni,

Nem akar a szeretőm szeretni.

Most is más kislány ül az ölébe,

Azért nem ölel hát engemet a keblére.

/1958/

77./136/

1. Sej, Bözsi ha bemegy a szántói patikába,

Azt kérlezi, van-e puder a számára?

Feleli a patikáslegény néki:

- Hej, Bözsi, Bözsi, maga piros akar lenni.

2. Sej, Bözsi, Bözsi, Bözsi ha bemegy a kaszárnyába,

Azt kérdi, hogy van-e lővész a számára?

Feleli a század-ügyeletes néki:

- Séj, Bözsi, Bözsi, maga férjhez akar menni.

3. Sej Bözsi, ha bemegy a szántói ruhaboltba,

Azt kérdi, hogy van-e ruha a számára?

Feleli a csalfa kiszolgáló néki:

- Hej Bözsi, Bözsi, talán csinos akar lenni?

4. Sej, Bözsi, ha bemegy a szántói hentesboltba,

Azt kérdi, hogy van-e kolbász a számára?

Feleli a csalfa henteslegény néki:

- Sej Bözsi, Bözsi talán kövér akar lenni?

5. Sej Bözsi, Bözsi, Bözsi ha bemegy a szobájába,

Ráborul a bölcső mindkét oldalára.

Azt mondja, hogy:- Tente, tente babakája,

Te is csak szerelemből jöttél a világra.

6. Ennek a Bözsikének dombon van a háza.

Elöl rövid, hátul hosszú a szoknyája.

Elöl rövid, hátul, hátul jaj de hosszú,

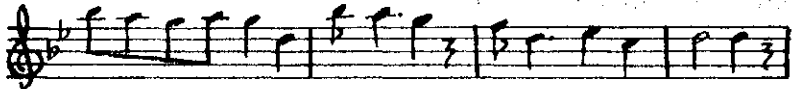
Ennek a Bözsikének nem kell gyöngykoszoru.

Tempo giusto $\text{♩} = 98$

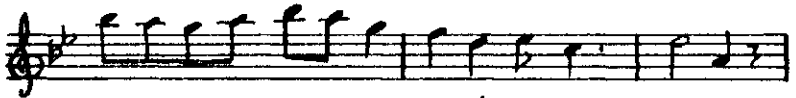
1960.

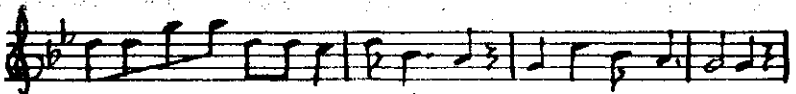
Kár a tis-ta bú-zát, cu-haj-ja, zöld-jé-be le-vág-ni,

Kár a bar-na-kis-lányt, cu-haj-ja, kor-rán férj-hez ad-ni.

Me-nyecs-ke lesz be-lő-le, fel-nyí-lik a nyel-ve,

A-kár-csak egy da-los kis ma-dár-nak a sü-rü er-dő-be.

79./137/

1. Miskolc felől jön egy vonat, vöröskereszt rajta.
Az ablakán kikönyököl sebesült katona.
Karján fehér kötött tatyol, fujja, fujdogálja j'a szél,
- Látod kedves kis angyalom, hiába szeretted.
2. Széles a Balaton vize, keskeny a hid rajta,
Ne menj által kedves babám, mert leesel róla.
- Engedd babám, hogy leessek széles Balaton vizébe,
Hogy ne legyek senkinék se megunt szeretője.

/1958/

80/138/

- A. 1. Által mennék én a Tiszán, nincs ladik,
Azt se tudom, hogy a révész hol lakik.
- Amott alkik abba j' a kis tanyába, tanyába,
Rózsa nyilik mind a két ablakába.
2. Udvaromon van egy úgy majjoranna,
Nincsen olyan legény, aki levágja.
Majd levágja a hideg ősszel a harmat, a harmat,
Barna legény, válasszál mást magadnak.
- B. 1. Által mennék én a Tiszán, nincs ladik,
Azt sem tudom, hogy a révész hol lakik.
Által mennék, de a révész nem visz át,
Igy hát babám nem öleljük meg egymást.
2. Tisza szélén van egy hajó kikötve,
Abban van az én szeretőm megölve.
Kávébarna picceses nadrág van rajta,
Hej, de igaz szeretője voltam valaha.

Tempo giusto $\text{♩} = 92$

1959.

m

Nem i - de - va - ló szü - le - té - sü - va - gyok én,

s

Zöld er - dő - ben ju - hász - le - gény va - gyok én.

Zöld er - dő - ben ha rím é - rik az a - lom

m

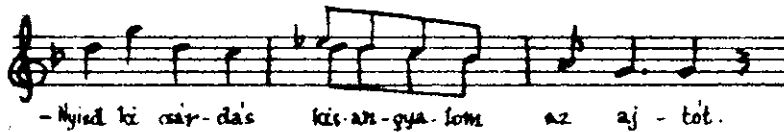
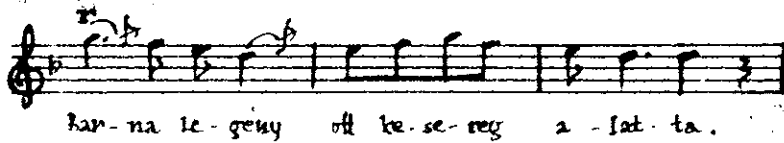
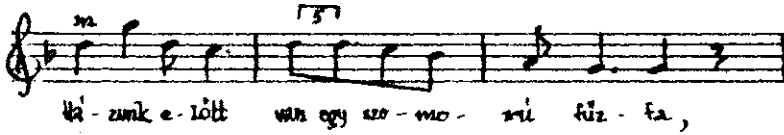
Ba - há - m ö - lé - ten leg - jobb he - lyet ta - lá - lom.

2. Nem vagyok szép, csak a szemem sötétkék,
Nem vagyok én a babámnak elég szép.
Ha nem vagyok, elég szép a babámnak,
Borítsa be a szivét a bubánat.

3. Nem vagyok szép, csak a szemem fekete,
Nem vagyok én az erdőben remete.
Sem remete, sem a nyárfa levele,
Szeretöm egy piros barna menyecske.

Tempo giusto moderato $\text{♩} = 92$

1959.

2. - Nem nyitom ki, mert nem adnak tehozzád,
Menyasazonyi koszorúmat most fonják.
Ahhoz adnak, kit az árva, gyöngö szivem nem szeret,
Öngyilkosa leszek az életemnek.
3. - Este van már, ragyognak a csillagok,
Kelj fel babám, mert bucsuzni akarok.
- Nem kelek fel, nem fáj az én árva szivem teérted,
Örülök, ha megszabadulok tőled.

83./140/

1. Leégett a nagyszerencsi cukorgyár,
Benneégett tizenhárom barna lány.
Verje meg az Isten azt a jó édesanyát,
Ki a cukorgyárnak neveli föl a lányát.

2. Felépült a nagyszerencsi cukorgyár,
Benne sétál tizenhárom barna lány.
Jaj de szépen nyikorog a sárga cipője,
Cukorgyárba halt meg a szeretője.

3. Hat órákor megyek a cukorgyárba,
Édesanyám sirva néz ki utána.
- Sirjál anyám, sirba tesz a ~~m~~ás cukorgyár,
Hervadásnak indul a gyári lány.

4. Édesanyám ha bemegy a szobába,
Rátekint a sok kivasalt ruhára.
- Édesanyám minek az a sok vasalt ruha,
Ha a lány a hervad a cukorgyárba?

84/144/

1. Sej, tiszta buzát válogat a vadgalamb,
De szépen szól a cekeházi nagyharang.
Mind a két oldalára csak azt vágja,
Sej, szerettek barna legény hiába.

2. Sej, barna legény, ha tudtad, hogy nem szeretsz,
Mér nem irtál egy szomorú levelet?
Tetted volna a szántói postára,
Sej, eljött volna Cekeház falujába.

3. Sej édesanyám, mondanék én valamit:
Gombolja ki fehér ingem elejét.
Nézze meg, hogy mi bántja a szívemet,
Sej, elrabolták tőlem a szeretőmet.
Rabolják el tőlem azt az egyet is,
Sej rabolják el betyár életemet is.

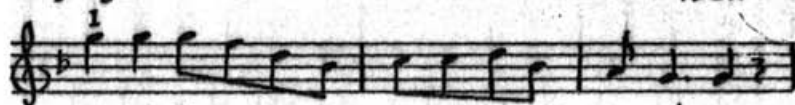
/második felére/

4. Sej, este későn ragyognak a csillagok,
Ki az, aki ilyen későn csavargok?
Én csavargok, mert nem tudok aludni,
Sej fáj a szívem, a szerelem megöli.

/1959/

Tempo giusto $\text{♩} = 102$

1965

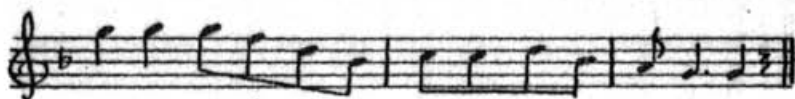
Sej, haj, é-le-tém-nek a leg-szép-bik ko-ra-ba,

A-rat-tam a ce-ke-há-zi ha-tár-ba.

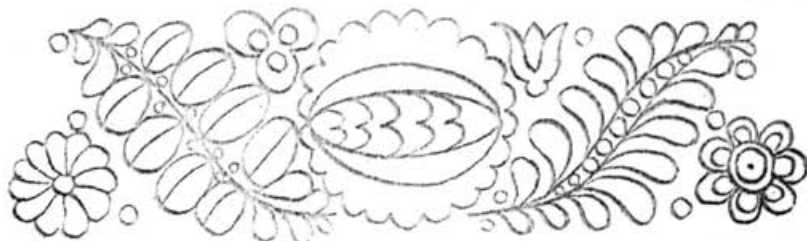

Ves-sen lán-got Ce-ke-há-za kel-lő kö-zé-pe,

Sej, haj, csak még egy-szer ki-me-hes-sek be-lő-le.

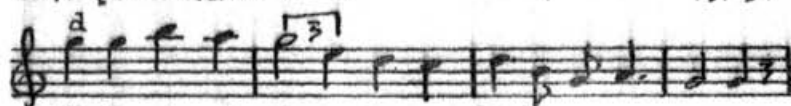
2. Sej, haj, a Tiszának mind a két széle sáros,
Közepibe darumadár leszállott.
Két szárnyával veri szójjel a fehér habot,
Sej haj, most tudom már, hogy a babám elhagyott.

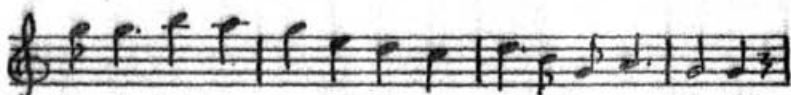
1. Szabó Vilma kiment a kiskertbe,
Lefeküdt a diófa tövébe,
Szeretője füttyentgetett neki:
- Kelj fel Vilma, mert meglát valaki.
2. De ezt Vilma nem vette tréfára,
Beugrott a közeli csárdába.
Csaplárosné mondja a lányának:
- Tíz icce bort hozzál ki Vilmának.
3. De ezt Vilma még meg sem ihatta,
Csendörkáplár az ajtót rányissa:
Csendörkáplár elkiáltja magát:
- Talpra fiuk, megfogtuk már Vilmát!
4. Szabó Vilmát két rendőr vallassa,
Szeretője az ajtón hallgassa.
- Valld ki Vilma minden bűneidet,
Hová tetted három gyermekedet?
5. Egyet tettem diófa tövébe,
Másikat a Tisza fenekére,
Harmadiknak most leszek gyilkosa.
Jaj Istenem, el leszek vádolva.
6. Szabó Vilmát két csendőr kíséri,
Szeretője az ablakból nézi.
- Ne nézd babám gyászos életemet,
Csak teérted szenvedemezeket.
7. Szabó Vilma piros pántlikája,
Nem fonja már többet a hajába.
- Tedd el Vilma a láda fiába,
Ha lányod lesz, jó lesz a hajába.

Tempo giusto moderato ♩ = 94

1959.

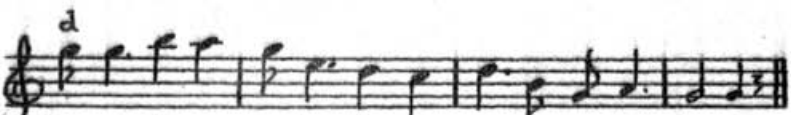
Ká - vé - szi - ni! Kis - ka - la - pom fel - te - szem a szeg - ye

Da - ru! Tell is van mel - let - te tisz - ta fe - ke - te' - től.

Gyász - ta van a da - ru - tol - lóm, gyász - ta van a szí - vem,

-Té csak - tál még, nem én té - ged. ver - jen még az Is - teu.

2. Eljárok a házad előtt, be sem merek menni,

Kihallatszík az ablakodon: - Semmi babám, semmi!

Ugyis tudom, nékem dalolsz, de csak azért mégis

A te hűtlen szerelmedet megsiratom én is.

88/146/

1. Elindult már a gőzösmašina, ki a leveleket hordja,

De sok szegény magyar katonának bele van a neve írva.

Jaj, Istenem /de/ hogy kell aztat írni, hogy kell azt nékem

A harctéren harcol a szeretóm, nem birom elfelejtteni. ^{elolvasni?}

2. Közéleg már október tizenöt, katonának fogok menni,

De sok szegény magyar katonának a babáját itt kell hagyni.

Semmi babám /de/ így kell annak lenni, katonának muszáj nekem ^{menni,}

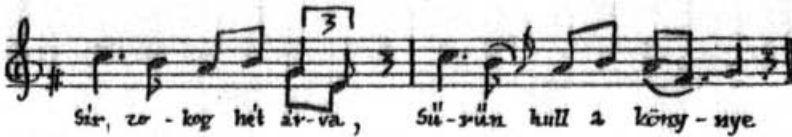
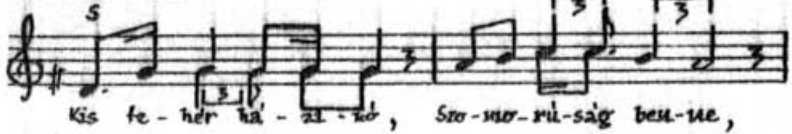
Ha letelik az a három hónap, újra vissza fogok jönni.

3. F. Sivák Anna

89.

Andante rubato $\text{♩} = 100$

2. Haldoklik az anya A betegágyában. - Ó mi lesz véletlek Szegény hét kis árva?	3. Elmegyek töletek Én már más világra. Itthagylak titeket A nagy árvaságra.
4. Eljött végórája, Lelkét kilehelte, A hét kis árvácska Zokogva térdelt le.	5. Kisérik anyjukat Utolsó utjára. Hullanak a könnyek A koporsójára.
6. - Meghalt édesanyánk, Ó, jó drága nénénk; Eljöttünk tehozzád, Hátha megsegítnél?	7. - Udvaromból rögtön Kitakarodjatok, Mert a kutyáimat Uszitom tirátok.

8. Nénjüknek kenyere
Mind kövé változott,
Mert a hét árvának
Belőle nem adott.

/válogatott versszakok/

Tempo giusto $\text{♩} = 116$

1959.

Szép a roz-ma-ring szál cso-kor-ba,

Mi-kor kö-tik gyöngy ko-szo-rú-ba.

Ra-te-szik egy bar-na kis lány fe-jé-re,

Ak-kor száll a bá-sat a szí-vé-be.

2. Haza legény, haza haza már,

Mert a piros hajnal hasad már.

Mert a piros hajnal reggel aranyos,

Este csókollak meg, de nem most.

3. Mért nem termettem én buzának,

Hogy a nyáron lej' aratnának.

Mert már nem kellek a régi babámnak,

Ellenére vagyok az anyjának,

Tempo giusto $\text{♩} = 138$ 1959.

Cse - pe - reg az e - ső, nem a - kar el - áll - ni,
Ez a bar - na le - gény hoz - zám a - kar jár - ni.
Jár - jál bar - na le - gény, én az - tat nem tá - nosm,
Csak az a vén a - nyád so - ha még ne lás - son.

92/26,131/

1. Haragszanak rám a falusi lányok,
Hogy én, mindig tiszta fehérbe járok.
Mit gyászoljam én már az én szeretőm?
Nem gyászolja még a szánti temető.
2. Cintányérba jó a cukros pogácsa,
Fáj a szívem egy szép barna kislányra.
- Énrám ugyan senki szive ne fájjon,
Ugysem megyek férjhez én még a nyáron.
3. Azért hogy a ruhám nincs kivasalva,
Nem vagyok én a lányoknak az alja.
Sem eleje, sem utója nem vagyok,
Azért, hogy egy barna legény elhagyott. /1959./

Rubato $\text{♩} = 66$ 1959.

lá - nyom, lá - nyom né higyi a le - gény - nek,
A - ki sze - ret, még ol - tár - hoz ve - zet.
És az - u - tán bé - kö - tö - zi fe - jed,
Bú - val é - léd e - gész é - le - te - det.

4. - Anyám, anyám téged is megvetlek

Hogy a szeretőmnek nem adsz engem.

Mit bánom én akármit beszélnek,

Akkor is a szeretőmé leszek.

3. Ezt a legény az ajtónál várta,

Be is lépett a legelső szóra.

Látta a lányt anyja előtt állni,

Elkezdett az árva szive fájni.

4. Lányom, Lányom én édes leányom,
Ugy érzem, hogy meghalsz te jó nyáron.
- Hidd el anyám hidd el nem bánom,
Ugyis régtől sirba van vágyásom.

5. Lányom lányom, én édes leányom,
Ütessenek-e reád gyöngyvirágot?
- Nem kell anyám, nem kell énram semmi,
Meggyógyít a koporsóm szögei.

94. 1960.

Tempo giusto $\text{♩} = 96$

Bar-na le-gány, a fe-ne e-vett vol-na még,
Bár sor-ha-se is-mer-te-lek vol-na még.
Át-ko-zolt volt az az ó-na, az a hét,
Mely-ben ba-jám még sze-ret-tük mi egy-mást.

2. Bolond volnék, ha én mindég busulnék,
Ha az utcán ilyen vigan nem járnék.
Járom is én egy legény bosszujára!
Menyő csapjon a hátrafésült hajába!

Tempo giusto $\text{♩} = 92$ 1959

Or-mos-pusz-tán van egy szo-mor - ri füz - fa,
Bá - nyász - kis - lány vi - zet me - rit a - lat - ta.
- Állj még kis - lány, bá - nyász - kis - lány, de csak ha le - het,
Ad - jái a bá - nyász - nak egy i - tal vi - zet.

2. - Mért ne adnék én a bányásznak vizet?

Szenvedett ő a bányában eleget.

- Nem szenvedtem, bányász-kislány, majd csak szenvedek,
Ha majd a szén elüti a kezemet.

3. Ormospusztán van egy szomorufüzfa,

Bányászlegény halva fekszik alatta.

Pajtásai csákányheggyel ássák a sirjét,

Odahaza bányászlányok siratják.

4. Bányászlányok, öltözzetek fehérbe,

Menjetek a hármás barak elébe.

Zörgessétek meg a barak rácsos ablakát,

Hadd ölelje minden lány a babáját.

96/139/

1. Nincsen nekem egyebem egy tanyánál,
Abba sincsen egyebem egy csikónál.
Szilaj csikó egyre csak azt dogogja:
Gyáva legény, kit elhagy a babája.

2. Nincsen nekem egyebem egy pohárnál,
Abba sincsen egyéb egy szál virágnál.
Virágonnak ez a neve: Nefelejts!
Mért csaltál meg, ha tudtad, hogy nem szeretsz?

3. Amit adtam, jegybegyűrűt, add vissza,
Mert miköztünk a szerelem nem tiszta.
Atkozott volt az az óra, az a ház,
Ahol babám megszerettük mi egymást.

4. Már meguntam ezt a legényt szeretni,
Zsebkendőjét a zsebembe' hordani.
Arra járok, átadom az anyjának,
Mégköszönöm szerelmét a fiának.

Rubato I $\text{♩} = 86$

1959.

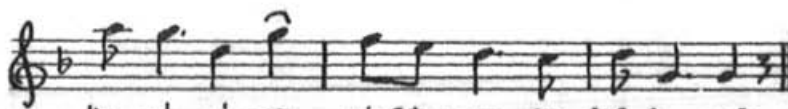
I - de - gen fa - lu - ba cse - nes az es - te,

0 - lyan, mint - ha bü - val vol - na még tel - ve.

A csil - la - gok jaj, de szé - pen ra - gyog - nak,

Ha ra' - né - zek, bú s könny - nye - im hul - la - nak.

2. Hull a könnyem, a babámat sajnálom,
A babámat, jaj, De régen nem látom.
Jaj, Istenem, csak még egyszer láthatnám,
Még ölelném, de szípen megcsókolnám.

3. Falu végén van egy kislány, de beteg,
Babájától rég nem kapott levelet.
Huncut postás, mért késel a levéllel,
Mért játszol egy beteg kislány szívével.

4. M. Sivák Ilona

Rubato

$\text{♩} = \text{cca. } 199$

98.

1959.

Fe-hér Lász-ló lo-vat lo-pott,
A fe-ke-te ha-lom a-iatt.
O-lyat pattant az os-to-ra,
Bö-hal-lat-sott Gönc vá-ros-ba.

2. - Rajta, rajta Gönc városa, 3. - Fogd be kocsis a lovakat,
El van Fehér László fogva. Rakjunk rá sok aranyakat.
Fehér Anna meghallotta, Elmegyünk mi Gönc városba
Beszaladt az istállóba: Bátyám szabadítására.
4. - Török Miklós börtöngazda, om kell nekem az aranyad,
Áldjon meg az eget atyja, Sem tizeded, sem huszasod,
Adok neked sok aranyat, Háljál vélem az éjszaka,
Szabadítsd ki a bátyámat. Ki lesz bátyád szabadítva.

6. Fehér Anna erre sem szólt, 7. - Fehér László,édes bátyám,
Végigsétált a folyosón. Élsz-e még vagy möghaltál már?
Folyosóról folyosóra, - Se nem élek,se nem halok,
Fehér László szobájába. Csak terólad gondolkodok.
8. - Azt mondta a börtöngazda, 9. - Ne hálj azzal a bitanggal,
Háljak vele az éjszaka, Akasztófárávalóval.
Háljak vele az éjszaka, Szüzességedet elveszi,
Ki lesz bátyám szabaditva. Bátyád fejét leütteti.
10. Fehér Anna erre nem szólt, 11. Török Miklós börtöngazda,
Végigsétált a folyosón, Mi csörög az udvarodba?
Folyosóról folyosóra, - Alud,aludj,szivem Anna.
Török Miklós ablakára. Kocsis a lovát itatja.
12. Fehér Anna reggel jókor 13. - Fehér László,édes bátyám,
Végigsétált a folyosón, Élsz-e még,vagy meghaltál már?
Folyosóról folyosóra, Felelik a többi rabok:
Fehér László ajtajába. - Ne itt keresd a bátyádat.
14. Ne itt keresd a bátyádat, 15. - Átkozódni nem szokásom:
Mert elvitték a zsandárok, A kenyered kővé váljon,
Elvitték már sík mezőbe, Mosdóvized vérré váljon,
Akasztófa tetejébe. Törülköződ lángot hanyjon.
16. Tizenhárom nagy patika 17. Tizenhárom szekér szalma
Urüljön ki a számodra, Rothadjon el az ágyadba,
Tizenhárom ökör ára Tizenhárom esztendeig
kevés legyen orvosságra. Nyomjad az ágyad fenekit.

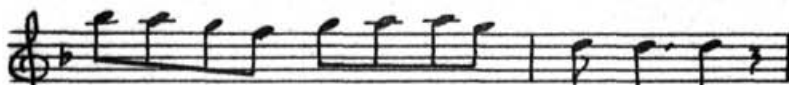

Rubato $\text{♩} = 92$

1960.

Én meg-un-tam ezt az u-rát szől-gál - ni,

Ki a ló-vát zab-szál-má-val e - te - ti.

Ki a ló-vát zab-szál-má-val e - te - ti

Sze-ba - lá - nyát a di - vá - nyon ö - le - li.

2. Volt egy urnak három fekete lova,
Volt is annak egy szép barna kocsisa.
Még szombaton jó bort ivott estére,
Már vasárnap szépen ki volt terítve.

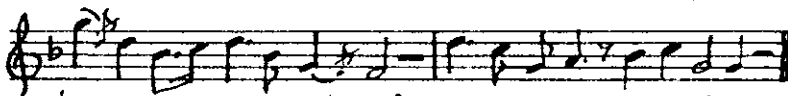
3. Kilenc kislány vitte a terítőre,
Tizenkettő vitte a temetőbe.
Huzzátok rá azt a gyászos harangot,
Sirjanak a cekeházi kislányok.

Parlando rubato $\text{♩} = 76$

1960.

Ha-rom be-tyár a csár-dá-ba? Pi-ros bort i-szik ma-gá-ba?

Úgy gon-dol-ko-dik ma-gá-ba? Ho-va men-jünk ej-sza-ká-ra.

2. Eggyik köztük kitalálta,

Üzvegyasszony ablakára.

Üzvegyasszony ablakára,

Odamennek éjszakára.

3. Bekopogtat betyár módra:

- Idehaza-e a gazda?

- Nincs idehaza a gazda,

Gyere, betyár az ágyamba!

4. Nincs idehaza a gazda,

Gyere, betyár az ágyamba.

Vedd le a sáros csizmádat,

Ne sározd be az ágyamat!

5. Éjfél után egy az óra,

- kelj fel betyár virradóra.

Még a kutyák sem ugatnak,

Az irigyek mind alsznak.

Tempo giusto moderato $\text{♩} = 108$

1960.

2. Szedjétek, szedjétek

Rólam a virágot.

Csak azt az egy fehér liliumot

Lányok, le ne szakítsátok.

3. Ha leszakítjátok,

El ne hervasszátok.

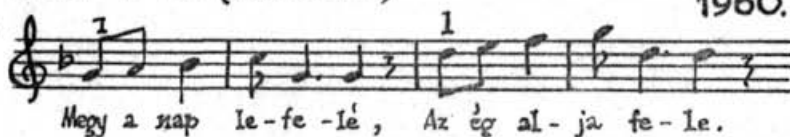
Ültessétek a sirom tetejére,

Mélyen a fekete földbe.

102.

Rubato $\text{♩} = 96$ (Summás ének)

1960.

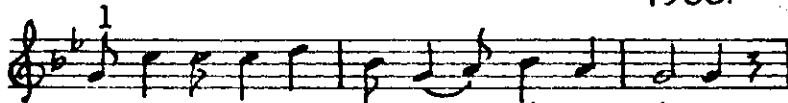

2. Bemegy a hodályba,
Leül a szalmára.
Gondolkodik magába,
Mit egyen vacsorára?
Sült krumplit hajába.

103.

Tempo giusto moderato $\text{♩} = 88$

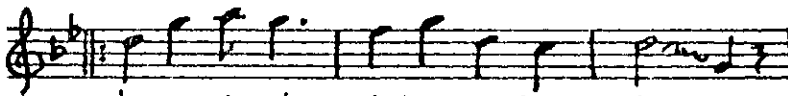
1960.

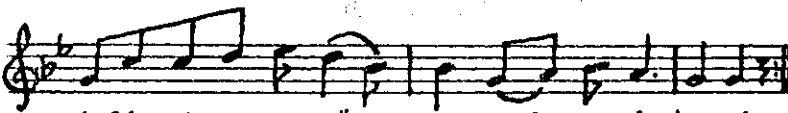
Vi-szi a víz a ce - ke - há - zi ré - tet,

Kö - ze - pé - be sár - ga - ri - gó fész - ket.

Sár - ga - ri - gó min - dig azt fű - työ - li :

A - ki vált sze - re - tőm , el kell fe - lej te - ni.

104.

Tempo giusto $\text{♩} = 116$

1960.

Sej, mi-kor me-gyek szé-kes-fe-hér - vár - ra

E - gye-ne - sen be j'a ka - szár - nya - ba,

Szé- ket is ad- nak, hogy ül- jek le rá - ja,

É - les az ol - ló gön- dör ha - jama vág - ja.

2. Hej, a göndör hajam lehullott a földre,
Rezes csákót tettek a fejemre.
Az van írva csákóm oldalára:
Sej, leszerelekbabám, nemsokára.

3. Sej, leszerelek, meg is házasodok,
Azt veszek el, akit én akarok.
Elveszem a mostani szeretőmet,
Sej, ha bevárja a leszerelésemet.

105.

Tempo giusto $\text{♩} = 88$

1959.

Még az e - lött nem tud - tam en - sze - ret - ni,

Nem tud - tam, hogy kell a le - ányt ö - lel - ni.

É - des - a - nyám ta - ni - tott vol - na rá - ja,

Dé már né - ki hi - deg sir a ha - zá - ja .

2. Verd meg Isten, valahol egy legény van,
Valahol egy kislánycsalogató van.
Verd meg Isten bubánattal a lelkét,
Mért kívánja megcsalni a lány szívet.

106.

Tempo giusto $\text{♩} = 102$

1960.

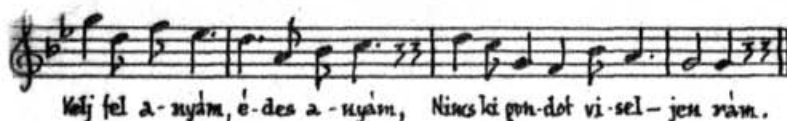
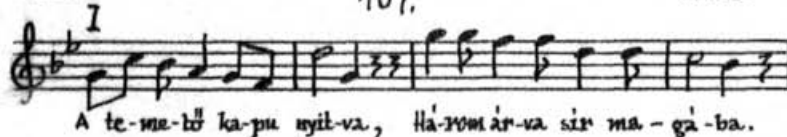
É - des - a - nyám lá - tal a gyá - szos é - le - te - met,

Mért nem ad - til en - gem az el - só sze - re - tőm - nek.

Rubato $\text{♩} = 76$ 5. Sivák József 1958.
107.

2. Nem kelek, mert nem kelhetek,

Hideg sirba letettetek.

Majd lesz néktek mostohátom,

Aki gondot visel rátok.

3. A mostoha csak mostoha,

Nem igazi édesanya.

Mikor a hajam fésüli,

Arcom piros vér boríti.

4. Kéket virít az ibolya,

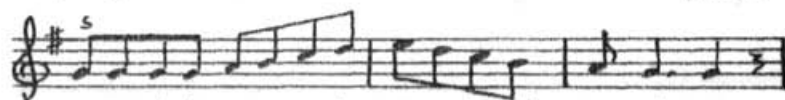
Nem leszek szerelmes soha.

Láncot verek a szívemre,

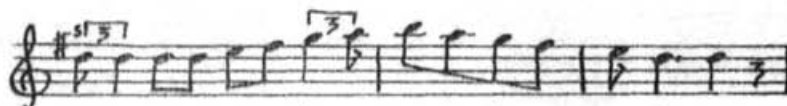
megmutatom, bírok vele.

Tempo giusto ♩ - 94

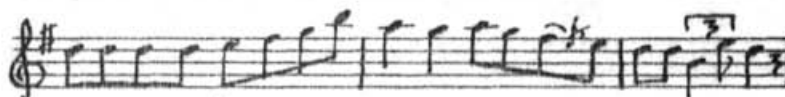
1960.

Ce-ke-há-zán csak egy kis lány öl-tö-zött gyász ru-há-ba,

Ki-lenc or-vos vi-zi-tál-ja, a ba-ját nem ta-lál-ja.

Fi-ze-diik az é-des-any-ja, gyujt-sák még a lám-pát, mind-járt-ny-hal

Ce-ke-há-zán nin-csen ár-va, csak e-gye-dül én va-gyok.

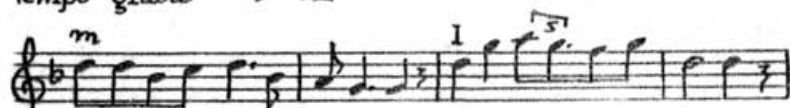
2. A szeretöm kapujába van egy szomorú füzfa,
Annak minden kicsi ága lehajlik a vállamra.
Tetejébe rászállott egy buszgerlicemadár, nekem integet.
Gyere csárdos kisangyalom, ölelj meg hát, ha szeretsz.

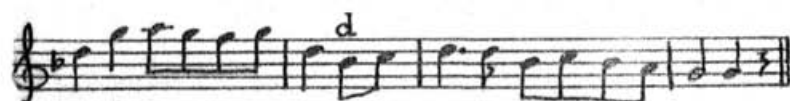

Tempo giusto $\text{♩} = 92$

1959.

Ce-ke-há-za kö-rül ke-rít-ve, Még is ki-visz-nek be-lő-le.

Oly szép kis-lányt ka-gyok be-ne de, Hol-tig fáj a szí-vem ér-te.

2. Lányok, cekeházi lányok 4.)

Szedjétek kinyílt virágot.

Tűzzétek a mellyetekre,

Mert mi megyünk a harctérre.

3. Oda, hol az ágyuk szólnak,

Apró fegyverek ropognak.

Kardom a fejem felett fordul,

Rózsám könnye földre csordul.

4. Anyám, kedves édesanyám.

Szedje össze mind a ruhám.

Szedje össze, tapossa a sárba, mert 2.)

Nem jön a fia szabadságra.

lá-nyok, ce-ke-há-zi lá-nyok

ta-pos-sa a sár-ba, mert

6. Sívák Julianna

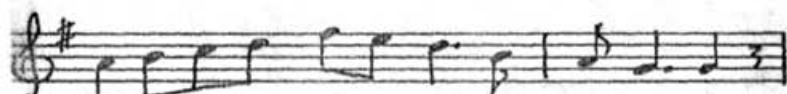
110.

Tempo giusto $\text{♩} = 96$

1958.

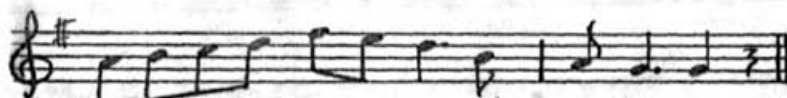
Bu-da-pest-ről ki-in-dult a gőz-ha-jó,

Te-te-jé-be nem-ze-ti szin-le-bo-gó,

Négy sar-ká-ra fe-ke-te gyász van lüz-ve,

Is-ten vé-led Ma-gyar-or-szág ö-rök-re.

2. Mikor kezdtem a tengeren utazni,
A gőzhajó vélem kezdett süllyedni,
Leborultam, imádkoztam de nagyon:
Ments meg Uram ezen a nagy utamon!

3. Ha meghalok, a tengerbe vessetek,
Holttestemet a nagy halak egyék meg,
Csontjaimat a hullámok ringassák,
Odahaza jaj de sokan sirassák.

7. Minarecnik Bandi

111/5, 116/

Széles a Hortobágy vize,
Kis pej lovam, ne félj tőle.
Holnap reggel hét órára
Vigyél át a Hortobágyra.

112.

Tempo giusto moderato

$\text{♩} = 112$

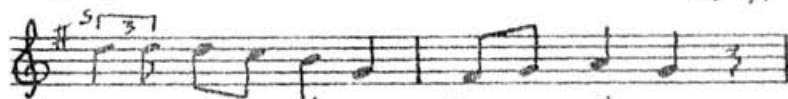
1963.

113.

Tempo giusto $\text{♩} = 94$

1963.

lent a dé-li - bá - bos Hor - to - bá - gyon,

Meg - a - kadt a sze - mem bar - na Ia' - nyon.

Hul - lán - zott a bar - na ha - ja a sö - tét - be,

Mi - kor be - le - néz - tem a sze - mé - be.

114.

Tempo giusto $\text{♩} = 104$

1963.

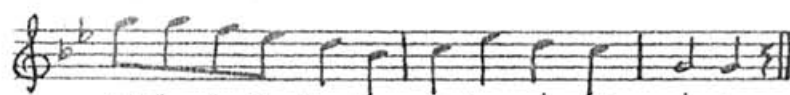
Nagy - szá - gos kis - szí - szony fel - má - szott a tá - ra,

On - nan in - te - ge - tett, hogy más - szak u - táz - na.

Nem má - seok u - tá - na, le - tö - rik az á - ga

E - lő - szőr jö - jön le, ak - kor má - seok rá - ja.

VII. Fontosabb közös dallamok

115/1,2,3,4/

Parlando rubato $\text{♩} = 58$. 1963.

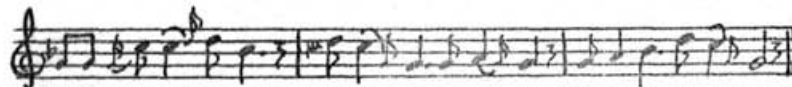

lő-ru csi-kős, lő - ra, El-sza-ladt a mé - nes, El-sza-ladt a mé - nes.

Nem ma-radt e-gye - dül A pány-ván a nyer-pes.

F. SIVÁK ANNA

Csak e-gye - dül ma-radt A pány-ván a nyer-pes, A pány-ván a nyer-pes.

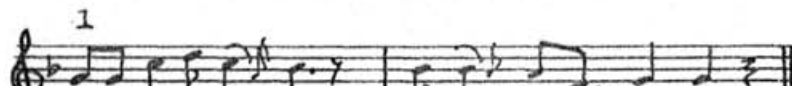
M. SIVÁK ILONA

B.

Parlando rubato $\text{♩} = 58$ 1963

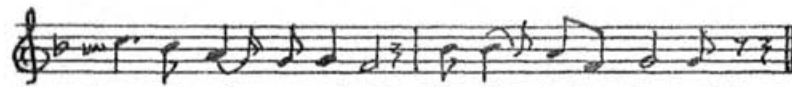

Hal-let-tad-e hí - ret Bor-sod vár-me-gyé-nek, Bonsod vár-me-gyé-nek,

Bor-sod vár-me-gyé - be' Mis-koí - ci töm - lóc - nek.

F. SIVÁK ANNA

Bor - sod vár - me - gyé - be' Mis - koí - ci töm - lóc - nek?

M. SIVÁK ILONA

116/5, 111/

Parlando rubato $\text{♩} = 90$

1963.

1

And-ris-sap u - tán az i - dő, Sü-rüs tor-nyo-sal a fel - hó,

d

A nagy ha-vak le-sza-kad-nak, He-gyet völ-gyét be-bo-sít-nak.
K. SIVÁK MARGIT

Parlando rubato

1963.

77

Két he-te már u-gis há - rom, Hogy a csón-a-dó-mat vá - rom

3

A-mo-da jön, a-mint lá - tom Há-rom fe-ke-te szá-má - rom.
SIVÁK BARNA

Parlando rubato

1963.

r

Két he - te már, vagy tán há-rom, Hogy a csón-a-dó-mat vá - rom.

d

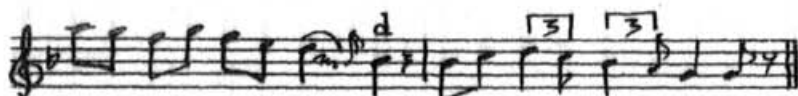
A - mo - da jön a - mint lá - tom, Há - rom fe - ke - te szá - má - rom.
M. SIVÁK ILONA

Parlando $\text{♩} = 90$

1963.

Sze-tes a Hor-to-bágy vi - ze , Kis pej lo-vam né félj tö - le,

Hol-nap reg-gel hét ó - rá - ra vi-gyel át a Hor-to-bágy-ra.

MINÁRCSIK BANDI

117/61

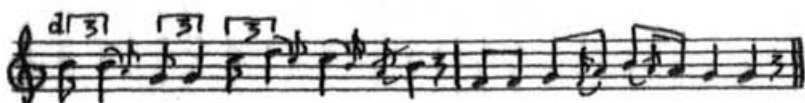
Parlando rubato

$\text{♩} = 78$

1963.

A Vid-róc-ki hi-res nya - ja , Csö-rög, mo-rög a Mát-rá-ba'

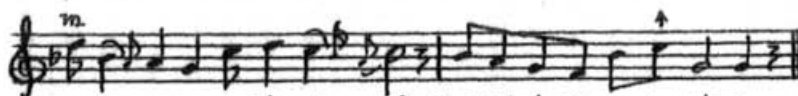
F. SIVÁK ANNA

Rubato

1963.

A Vid-róc-ki hi-res nya - ja , Csö-rög, mo-rög a Mát-rá - ba.

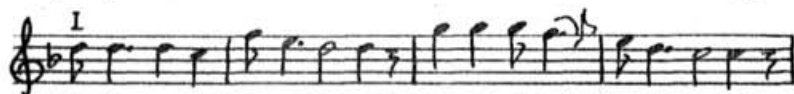
Csö-rög mo-rög a Mát-rá - ba' , Mert Vid-róc-keit nem ta - lál - ja

M. SIVÁK ILONA

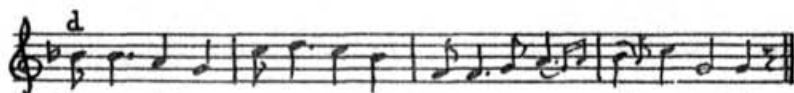
118/71

Tempo giusto moderato $\text{♩} = 144$

1963

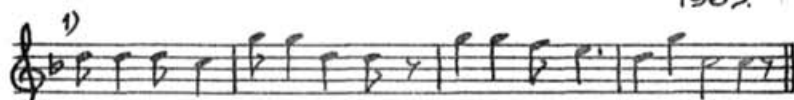

U-cu kon-dás, el-a-lud-tál, El-ment a nyáj itt ma-rad-tál 1)

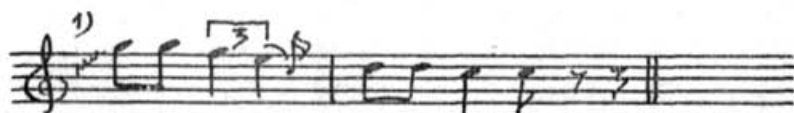

Ho-ca sú-röm, ho-ca bal-tám, Hadd men-jek a nyá-jam u-tán.
SIVÁK BARNÁNÉ

1963

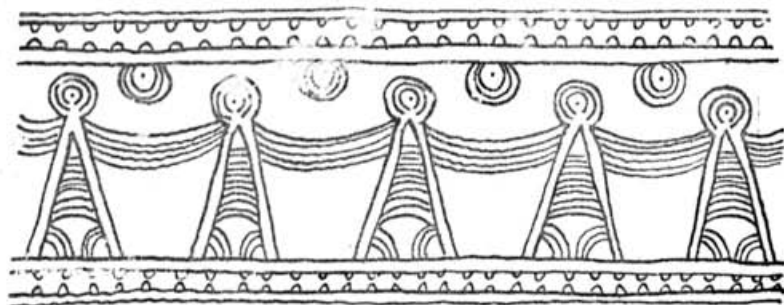
U-cu kon-dás, el-a-lud-tál, El-ment a nyáj itt ma-rad-tál.
MINÁRCSIK BANDI

El-ment a nyáj, itt ma-rad-tál.
SIVÁK JULIA

Hadd men-jek a nyá-jam u-tán.
F. SIVÁK ANNA

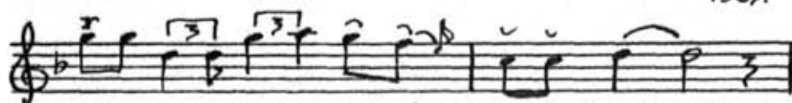

119/8/

Parlando rubato $\text{♩} = 76$

1963.

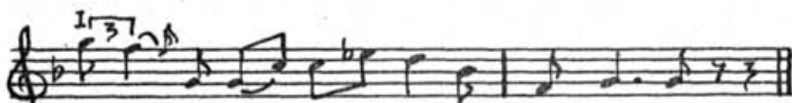
Az Al-föl-dön lát-tam egy szép ba-cso - lányt

Há - rom sza - már - ral hur - col - tat - ta ma - gát.

Há - rom sza - már, va - sas kor - csi hur - col - ta,

E - nyém le - szel ba - cso - lány né - m - so - ká - ra.

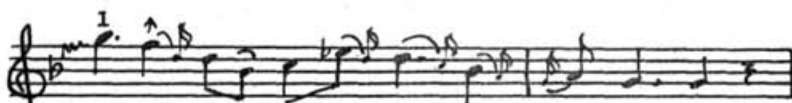
SIVÁK BARNÁ

Parlando rubato $\text{♩} = 85$

1963.

Az Al-föl-dön lát-tam egy szép ba-cso - lányt,

Há - rom sza - már - ral hur - col - tat - ta ma - gát.

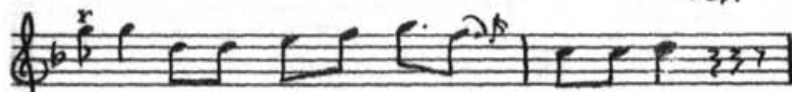
Há - rom sza - már, va - sas kor - csi hur - col - ta,

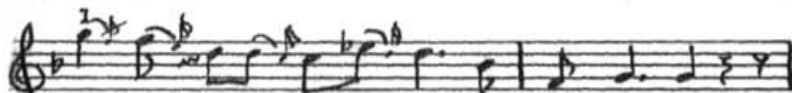
E - nyem le - szel ba - csor - lány nem - so - ka - ra,
M.SIVÁK ILONA

Parlando rubato $\text{♩} = 76$

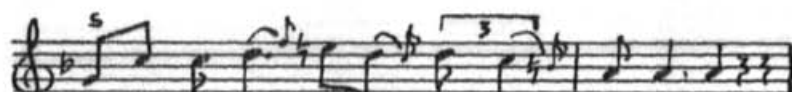
1963.

Az AL - fel - dőn lát - tam egy szép ba - csor - lányt,

Há - rom sza - ma - ron hur - col - tat - ta ma - gát.

Há - rom sza - már, va - sas ko - cai hur - col - ja,

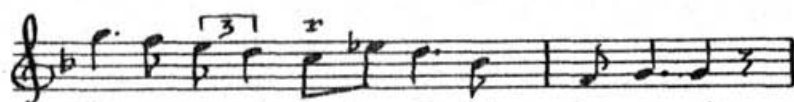
E - nyem le - szel ba - csor - lány nem - so - ka - ra
F.SIVÁK ANNA

Parlando rubato $\text{♩} = 84$

1963.

Az AL - fel - dőn lát - tam egy szép ba - csor - lányt,

Há - rom sza - már nál hur - col - tat - ta ma - gát.

Há - rom sza - már, va - sas ko - csi hur - col - ja,

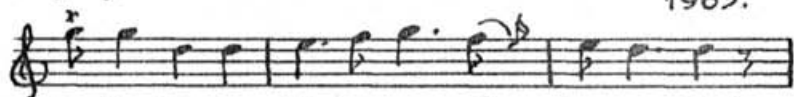

E - nyém le - szel ba - cso - lány ne - m - so - ka - ra.

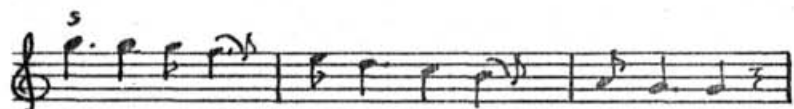
SIVÁK JÖZSEF

Tempo giusto moderato $\text{♩} = 120$

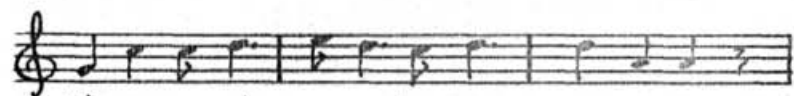
1963.

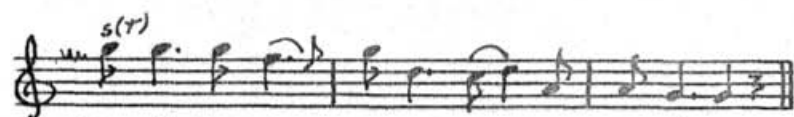
Az Al - föl - dőn lát - tam egy szép ba - cso - lányt,

Há - rom sza - má - rom hur - col - tat - ta ma - gát.

Há - rom sza - már, va - sas ko - csiz hur - col - ta,

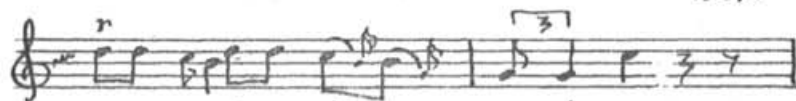
E - nyém le - szel ba - cso - lány ne - m - so - ka - ra.

SIVÁK BARNABÁSÉ

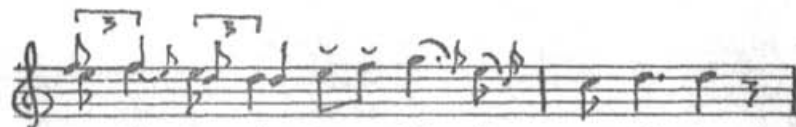
120/10/

Parlando rubato $\text{♩} = 65$

1963.

End-re-pusztán áll egy nyír-fa ma-gá-ba

Ju-hász le-gény fu-ru-lyá-zik a-lat-ta.

Ó, te ju-hász o-lyan szé-pen fu-ru-lyálsz

Be-hal-lat-szik End-re bá-ró ab-la-kán.

F. SIVÁK ANNA

Parlando rubato $\text{♩} = \text{cca } 70$

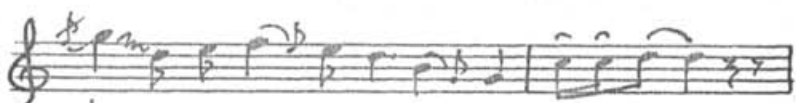
1963.

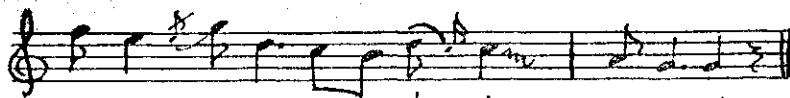
End-re-pusztán van egy fűz-fa ma-gá-ba,

Ju-hász le-gény fu-ru-lyá-zik a-lat-ta.

Ó, te ju-hász mi-lyen szé-pen fu-ru-lyálsz,

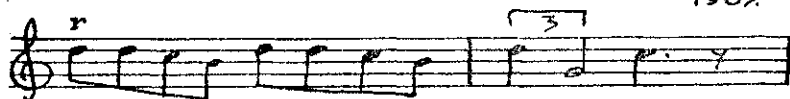

Be-hal-lat-szik End-re bá-ró ab-la-kán.

K. SIVÁK MARGIT.

Rubato $\text{♩} = 92$

1963

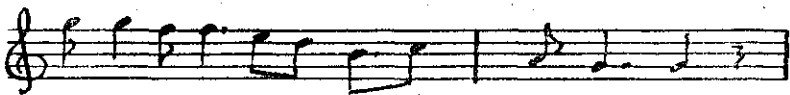
Túl a Ti-szán van egy ma-gos nagy nyár-fa,

Ju-hász-le-gény fu-ru-lyá-zik a-lat-ta.

É-des ju-hász, jaj, de szé-pen fu-ru-lyálsz,

Be-hang-zik az End-re bá-ró ab-la-kán

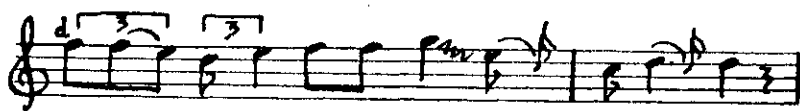
SIVÁK BARNABÁSNE

Parlando rubato $\text{♩} = 76$

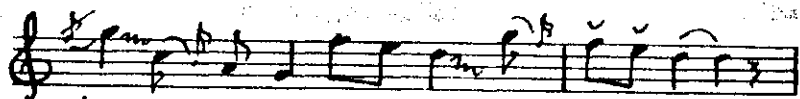
1963

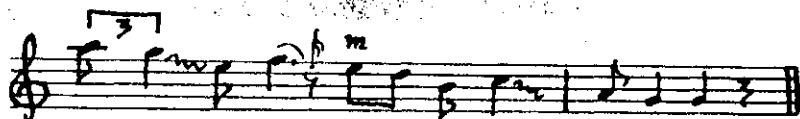
End-re-pusz-tán áll egy nyár-fa ma-gá-ba,

Ju - hász le - gény fu - ru - lyá - zik a - lat - ta.

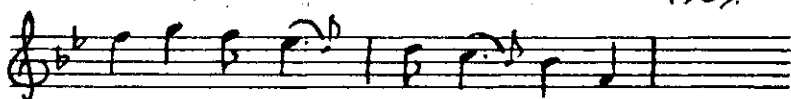
É - des ju - hász o - lyan szé - pen fu - ru lyálsz,

Bé - hal - lat - szik End - re bá - ró ab - la - kán
SIVÁK BARNÁ

121/141

1963

Mért még - ta - nulsz csi - kót lop - ni 1)

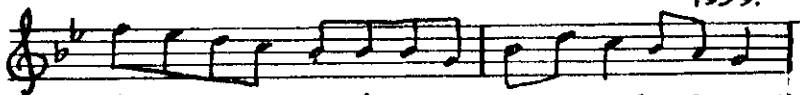
M. SIVÁK ILONA

Mért még - ta - nulsz csi - kót lop - ni 1)

F. SIVÁK ANNA

1963.

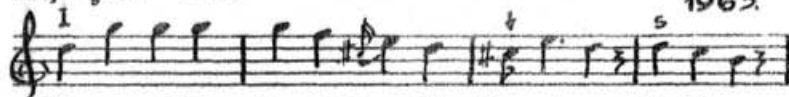
Páiz - to - rok - nak, csi - kót - sok - nak, kö - zi - be, kö - zi - be 2)

SIVÁK BARNABÁS

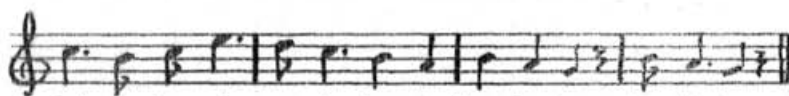
1959.

Tempo giusto $\text{♩} = 135$

1963.

Rég meg-mond-tam An-gyal Ban-di, Ne menj az Al-föld-re,

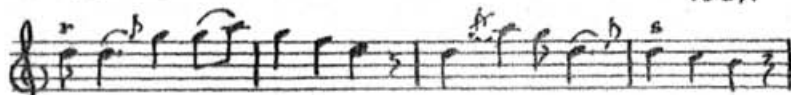
Mert meg-ta-nulcs o-si-köt lop-ni, Nagy baj lesz be-lő-le.

SIVÁK BARNABÁSNE

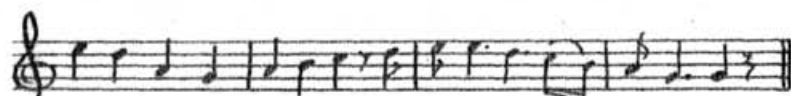
Rubato $\text{♩} = 104$

122/151

1963

Ce-ke-há-zi bí-ró-nak, Két szép lo-vat mon-da-nak.

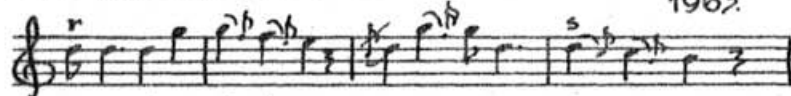

El-lop-nám az éj-sza-ka, ha so-ha rám nem vir-rád-na.

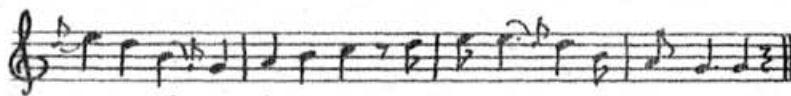
SIVÁK BARNABÁSNE

Tempo giusto moderato $\text{♩} = 86$

1963.

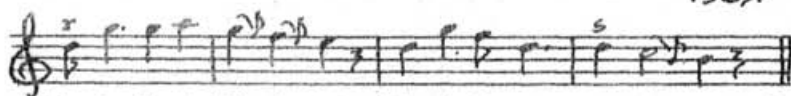
Ce-ke-há-zi bí-ró-nak, Két szép lo-vat mon-da-nak. 1)

El-lop-nám az éj-sza-ka, Ha so-ha rám nem vir-rád-na.

F. SIVÁK ANNA

1963.

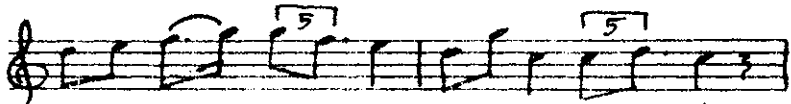

Ce-ke-há-zi bí-ró-nak, Két szép lo-vat mon-da-nak. 1)

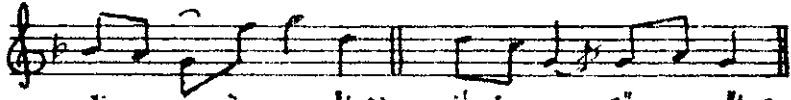
M. SIVÁK ILONA

123/16/

1960

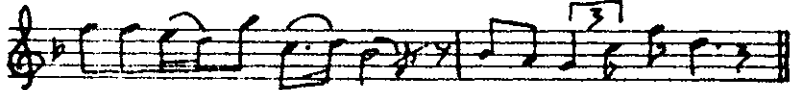
A sze - pány ba - rom is csak én ná - m kan - di - kái. 1)

ad j egy cse - des e - söt 2) jö le - ge - lő me - zőt. 3

M. SIVÁK ILONA

1960.

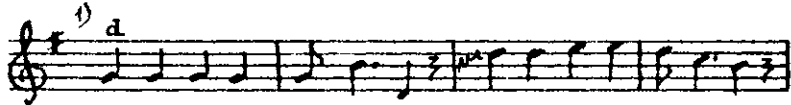
U - nam én te - rem - tőm , ad j egy cse - des e - söt.

SIVÁK BARNABÁS

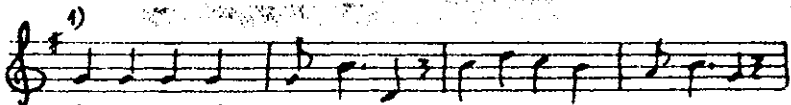
124/19/

Tempo giusto

1963

Há - rom hor - dő bo - rom van, Mind a há - rom ca - pon van,
M. SIVÁK ILONA

Há - rom hor - dő bo - rom van, Mind a há - rom ca - pon van.
F. SIVÁK ANNA

125/65/

Poco parlando $\text{♩} = 88$

1963.

Ke - pēt a - rat - tam a nya' - ron 1) Ke - ve - set hál - tam az a' - gyon

Hól er - dő - be, de hól me - ző - be, Hól a tar - ló kö - ze - pé - be. 2)

SIVÁK BARNÁNÉ

1) 1963

Ke - pēt a - rat - tam a nya' - ron

2)

Hól a tar - ló kö - ze - pé - be

F. SIVÁK ANNA

Tempo giusto $\text{♩} = 92$

1963.

Sz - kat a - rat - tam a nya' - ron, Ke - ve - set hál - tam az a' - gyon

Hól er - dő - be, hól me - ző - be, Hól a tar - ló kö - ze - pé - be.

SIVÁK BARNA

126/22/

Tempo giusto $\text{♩} = 82$

1963.

Ti - sza szé - lin el - ha - lad - tam, jaj, de roz - szá - kat ál - mod - tam 9)

Meg ál - mod - tam azt az e - gyet: Ba - bám nem le - szek a ti - ed.
SIVÁK BARNABÁS NÉ

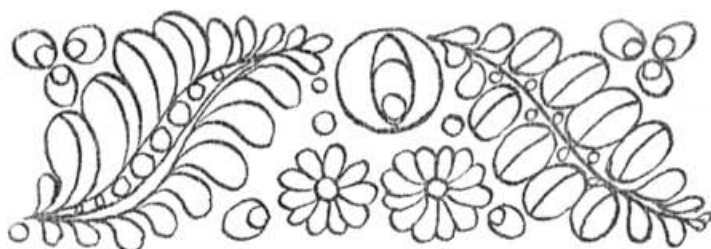
Tempo giusto moderato

1963.

Ti - sza part - ján el - a - lud - tam, jaj, de szo - mo - rit ál - mod - tam.

Meg ál - mod - tam azt az e - gyet: Ba - bám nem le - szek a ti - ed.
F. SIVÁK ANNA

Ti - sza part - ján el - a - lud - tam, jaj, de roz - szá - kat ál - mod - tam.
SIVÁK BARNA

Tempo giusto $\text{♩} = 90$ 127./68/ 1963.

Ez a kis-lány ak-kor kezd bu-súl-ni, 1)

Mi-kor a ru-há-ja kezd kur-tul-ni 2)

Ak-kor jut a szer-re-lem az e-szé-be, 3)

Mi-kor pi-ciny gy-e-rek sir az ö-lé-be?

SIVÁK BARNABÁSNE

1) 1963

Ez a kis-lány ak-kor kezd bu-súl-ni,

2) 1963

Mi-kor a kö-té-tye kezd kur-tul-ni, stb.

K. SIVÁK MARGIT

1) 1963

Ez a kis lány ak-kor kezd bu-súl-ni, stb

SIVÁK JULIA

1963

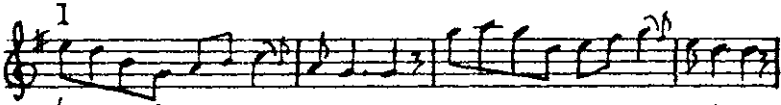
Mi-kor a ru-há-ja kezd kur-tul-ni
Ak-kor jüt a sze-re - tem az e - szé - be

128/231

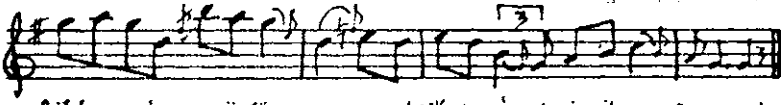
SIVÁK JÖZSEF

Tempo giusto moderato $\text{♩} = 86$

1963

É-des-a - nyám ki-ment a kis kert-be 1) fel-te-kint a csil-la-gos nagy ég-re. 2)

-Csil-la-gos ég, megö-lém ma-ga-mat 3) Ka-tr-ná-raik vi-seik a fi-a-mat.
M. SIVÁK ILONA

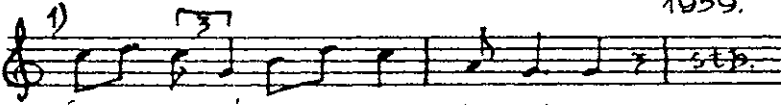
1963

É-des-a - nyám ki-ment a kis kert-be,

SIVÁK BARNA

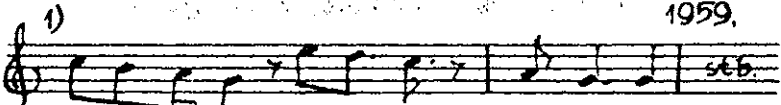
1959

É-des-a - nyám ki-ment a kis- kert-be,

SIVÁK BARNA

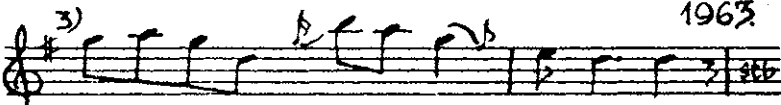
1959

É-des a - nyám ki-ment a kis- kert-be,

SIVÁK BARNA

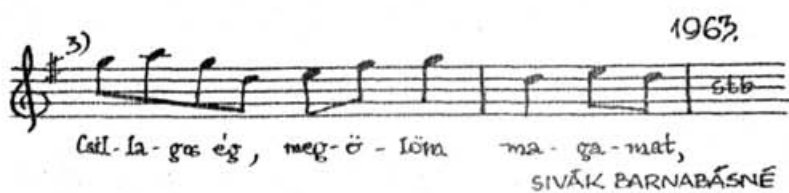
1963

Fel-te-kint a csil-la-gos nagy ég-re,

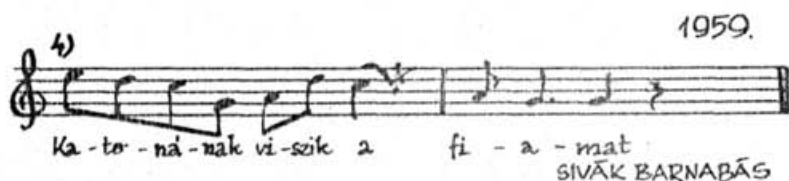
F. SIVÁK ANNA

1963.

3)
Csil-la-gos ég, meg-ö-lőm ma-ga-mat,
SIVÁK BARNABÁSÉ

1959.

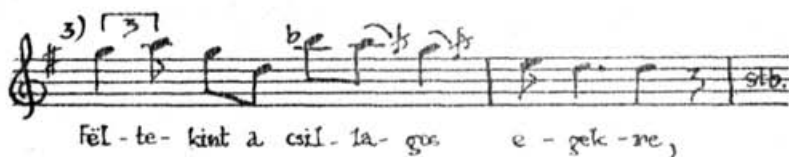

4)
Ka-to-ná-nak vi-szik a fi-a-mat
SIVÁK BARNABÁS

1960.

1) 2) 3)
É-dés-a-nyam ki-ment a kis-kert-be,

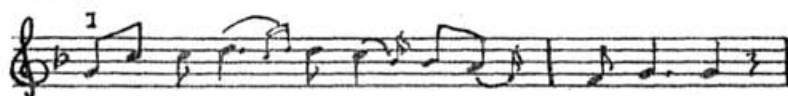
3) 3)
fél-te-kint a csil-la-gos e-gék-re,

129/24/

Rubato $\text{♩} = 65$

1963

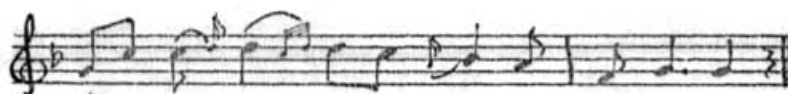
Nem a - kar a ve - zér ü - rü le - gel - ni,

Réz - cse - n - gö - jét szö - mo - rü - an pen - ge - ti.

I - de - gen sza - pot é - rez a pusz - tá - ba, 1)

Hát - ra né - zek, hát szan - dár a nyo - má - ba.

F. SIVÁK ANNA

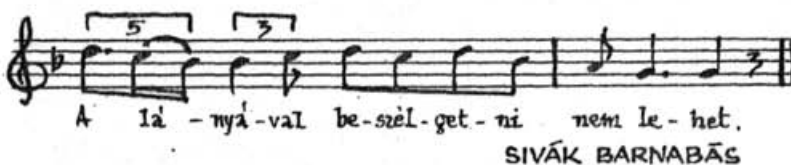
I - de - gen sza - pot é - rez a me - ző - be.

M. SIVÁK ILONA

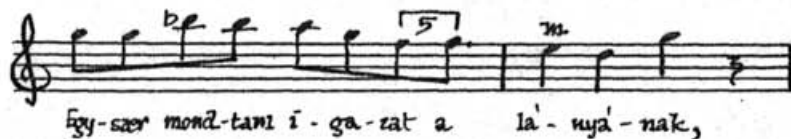
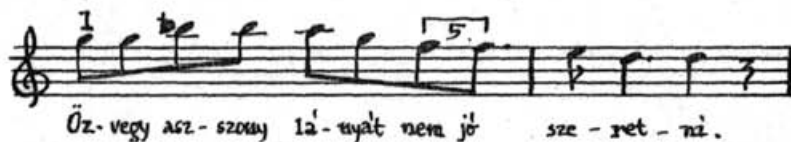
Rubato $\text{♩} = 80$

1963

Tempo giusto $\text{♩} = 96$

1959

Ha - za - sza - ladt, meg - mond - ta az any - ja - nak.

SIVÁK BARNABÁSNE

Őz - vegy - asz - csony ma - ga is le - gényt sze - ret

Szen - ved is a sze - gény la - nya e - le - get

F. SIVÁK ANNA

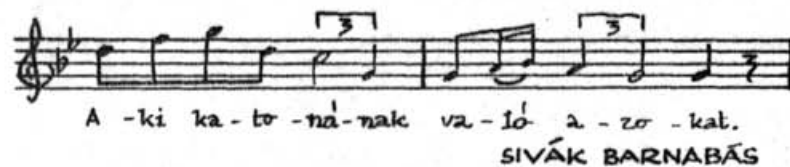
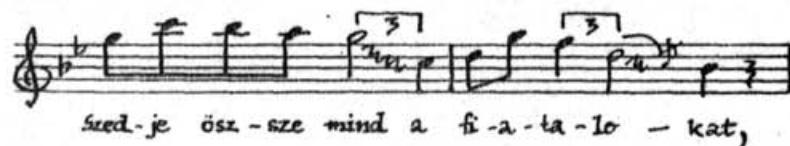
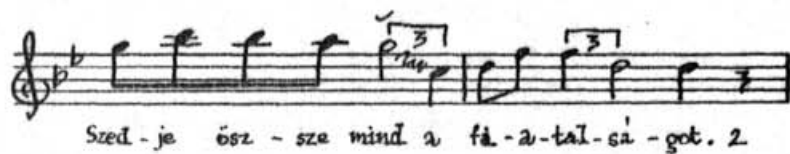

131/26,92/

Tempo giusto moderato $\text{♩} = 76$

1960.

SIVÁK BARNABÁS

1) 1959.

Ce - ke - há - zi bi - ró

1) 1963

Ce - ke - há - zi bi - ró

2) 1963.

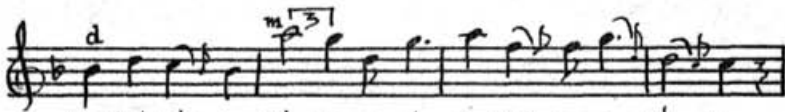
Szed - je ősz - sze mind a fi - a - tal - sa' - got
SIVÁK BARNABÁS

2) 1963.

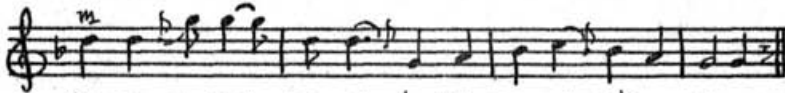
Szed - je ősz - sze mind a fi - a - tal - sa' - got.
SIVÁK JULIA

2) 1963.

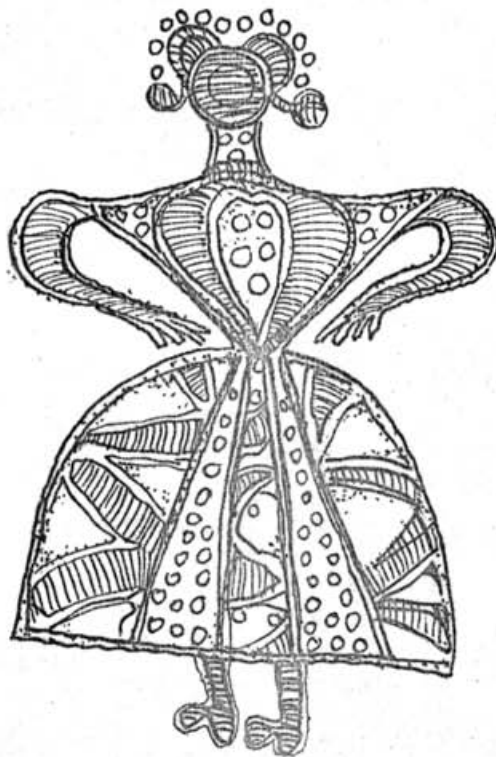
Szed - je ősz - sze mind a fi - a - tal - sa' - got.
K. SIVÁK MARGIT

Még-hált már a be-csi sza-bó, el-tört az ol-ló-ja,

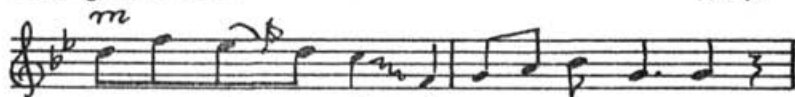

Nin-cen a-ki ke-rek al-ju fod-ros szok-nyát varr-na.
M. SIVÁK ILONA

Tempo giusto moderato $\text{♩} = 86$

1963.

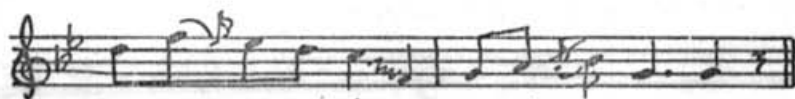
Ce - ke - há - zi bi - rő le - ve - let ka - pott:

Szed - je ősz - sze mind a fi - a - tal - sá - got.

Szed - je ősz - sze mind a fi - a - ta - lo - kat,

A - ki ka - to - ná - nak va - lo a - zo - kat.

M. SIVÁK ILONA

132/27,103/

Tempo giusto mod. ♩ = 96.

1963.

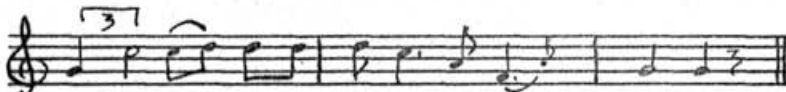
Tur a disz-nó, ha a rét-re hajt-ják,

Tar-tot-tam sze - re - töt szó-két bar-nát.

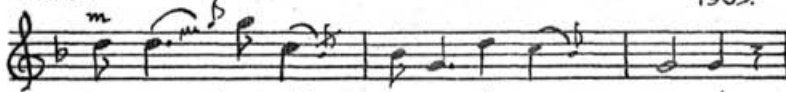
Ha tar-tott-tam, meg-szeu-ved-tem ér - te,

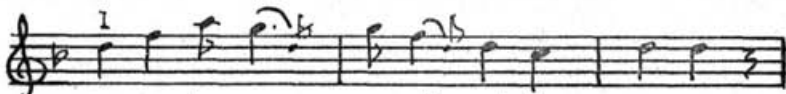
Ül - tem ér - te az új - ke - lyi tön - léc - be.
SIVÁK BARNABÁSÉ

Rubato

1963.

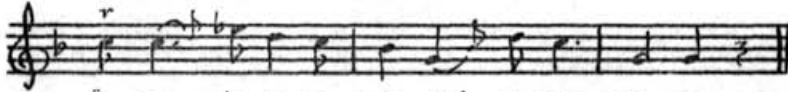
Tur a disz-nó, ha a rét-re hajt-ják.

Tar-tot-tam sze - re - töt szó-két, bar-nát

Ha tar - tot - tam, mäg - szen - ved - tem ér - te,

ül - tem ér - te a mis - kol - ci töm - lö - be

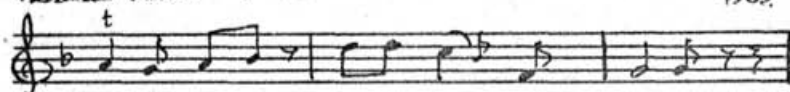
SIVÁK BARNABÁS

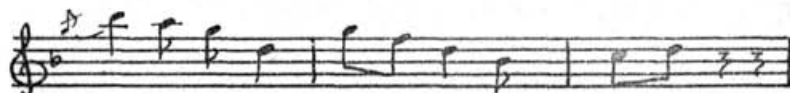
133./28/

Parlando rubato $\text{♩} = 68$

1963.

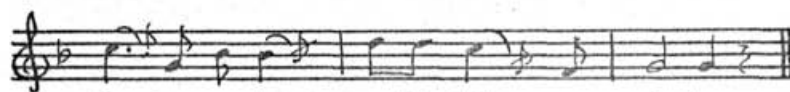
Nem mesz-szi van l - de Kis - mar - git - ta ,

kör - nyes - kö - rül foly - lya azt a Ti - sza

kö - ze - pi - be kö - po - nya - i csár - da ,

Ab - ban mún - lat egy bé - tyár ma - ga - ba.

SIVÁK BARNABÁS

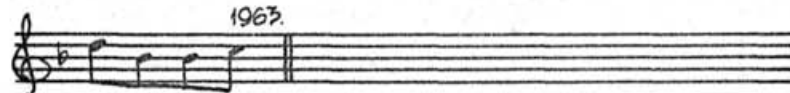

1963.

Nem mesz - sze van
SIVÁK BARNABÁSÉ

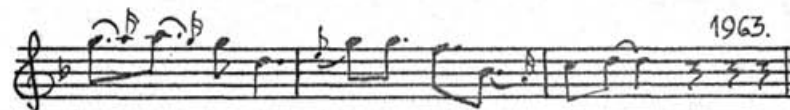
Nem mesz - sze van
F. SIVÁK ANNA

Nem mesz - sze van
K. SIVÁK MARGIT

1963.

Nem mesz - sze van
SIVÁK JULIA

1963.

kör - nyes - kö - rül foly - lya azt a Ti - sza

F. SIVÁK ANNA

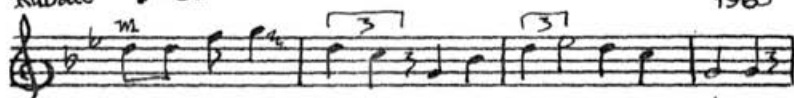
1963

kör - nyes - kö - rül foly - lya azt a Ti - sza.

SIVÁK JULIA

Rubato $\text{♩} = 80$

1963

Né le-gye-tek oly ke-ré-lyek ce-ke-há-zi la'-nyok,

Nem lesz min-dég ke-rek al-jú fod-ros a szok-nyá'-tok

Még-halt már-a bé-csi sza-bó', el-tört az al-ló'-ja

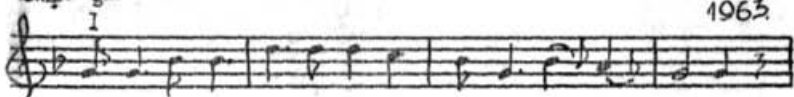

Nin-cen a-ki ke-rek al-jú fod-ros szok-nyát várn-na.

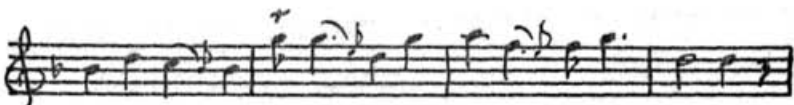
SIVÁK BARNABÁS

Tempo giusto mod. $\text{♩} = 80$

1963

Né le-gye-tek oly ke-ré-lyek ce-ke-há-zi la'-nyok,

Nem lesz min-dég ke-rek al-jú fod-ros a szok-nyá'-tok

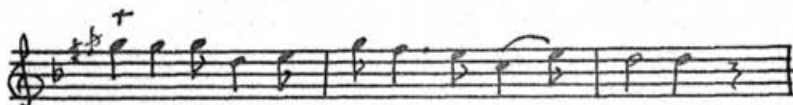
135/76,149/

Tempo giusto mod. $\text{♩} = 90$.

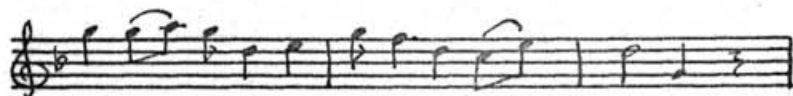
1963.

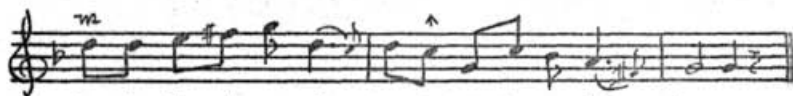
Ma-ga-san re-pul a fec-ke fent a le-ve-go-ben

-Nem lat-tad-e a ba-bam va-la-mer-re? 1)

-Lat-tam biz en a ce-ke-ha-zi re-ten,

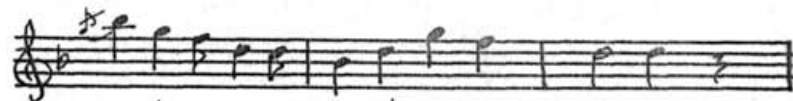
Ke-sely-la-bul lo-rat le-gel-tet-te ko-to-fe-ken
SIVA'K BARNABÁSNE

Tempo giusto $\text{♩} = 90$

1963.

Ma-ga-san re-pul a fec-ke fent a le-ve-go-ben.

-Nem lat-tad-e a ba-bam som-bat es-te?

- lát-tam, lát-tam a ce-ke-há-zí ré-ten.

Sár-pa ke-sely csi-köt le-gel-te-tell kö-tö - fé-ken.
SIVÁK JÓZSEF

Tempo giusto mod. $\text{♩} = 82$.

1963

Ma-ga-san re-pül a da-rufent a le-ve-gő-ben.

- Nem lát-tad-e a ba-bám va-la-mer-re?

- lát-tam bic-én a szán-tó-i ré-ten,

Ke-sely - Ia'-bú lo-vat le-gel-te-ti kö-tö - fé-ken.
SIVÁK BARNÁ

136./77/

Tempo giusto ♩ = 106

1963.

m

Sej Bö-zsi ha be-megy a 1) szá-ta-i pa-ti - ka-ba

Azt kér-di, hogy van-e pu-der a szá - má-ra?

Fe-le-li a pa-ti-ka-nus le-gény né - ki :

-Haj Bö-zsi, bö-zsi ma-ga pi-ros a-tya len-ni.
SIVÁK BARNABÁSÉ

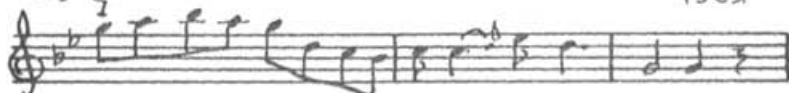
Sej Bö-zsi ha be-megy a 1) K.SIVÁK MARGIT

1960

Tempo giusto $\text{♩} = 92$

1963

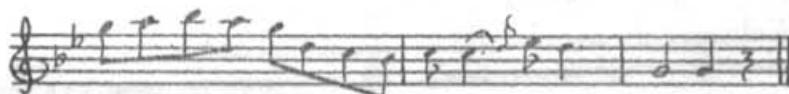
Mis-kalc fe-lől jön egy vö-nat vö-rös -ke- reset raj- ta,

A -zon jön az én sze-re-töm se - be - sült ka - to - na.

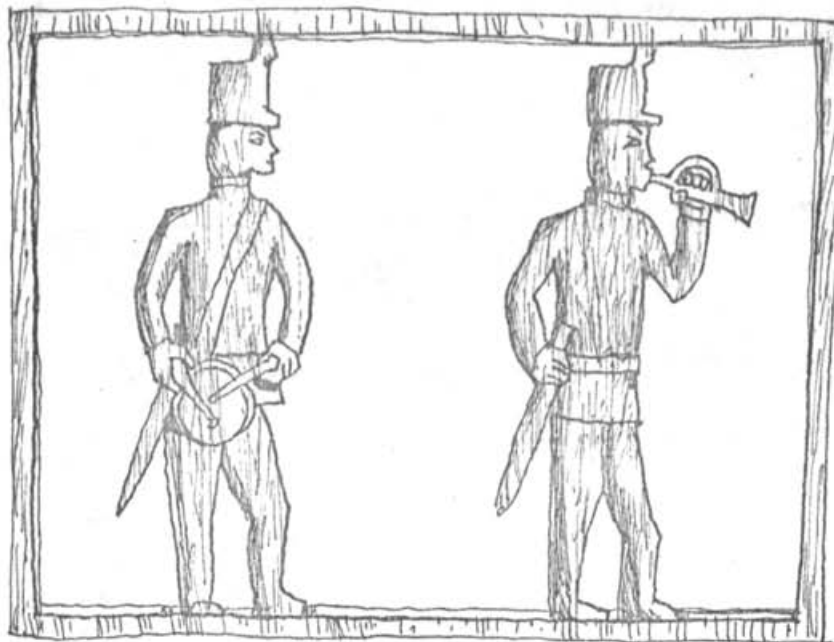

Fe-ér-ken-dő van a kar-ján, foly-ton fúj-ja a hi- deg szél,

Lá-tod ked-ves kis-an-gya-lom, hi-á - ba sze- ret- téi.

SIVÁK BARNABÁSNE
ÉS GYERMEKE

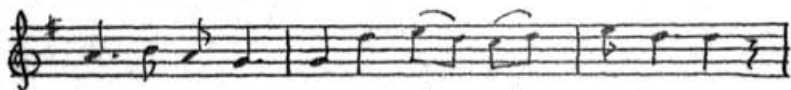
138/80/

Tempo giusto $\text{♩} = 100$

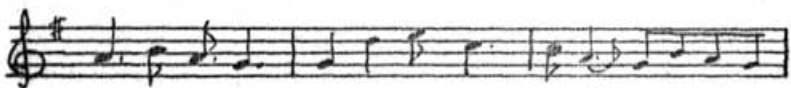
1958.

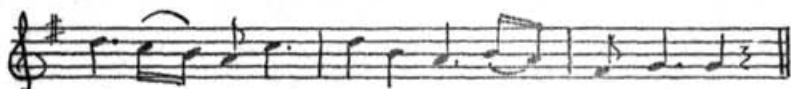
Ál - tal men - nek én a Ti - szán nincs Ia - dik,

Azt sem tu - dom, hogy a ré - vész hol Ia - dik.

- A - mott Ia - dik ab - ba ja kis ta - nya - ba, ta - nya - ba,

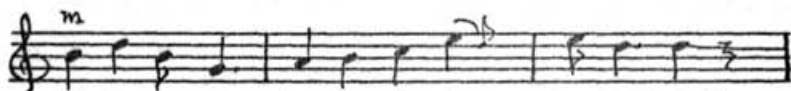
Ró - zsa nyí - lik mind a két ab - la - ka - ba
SIVÁK BARNABÁSÉ

Tempo giusto $\text{♩} = 116$

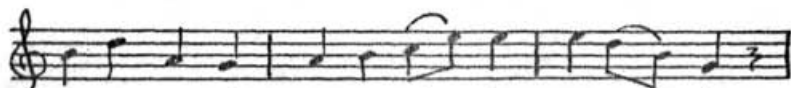
1958.

Ál - tal men - nek én a Ti - szán nincs Ia - dik,

Azt sem tu - dom, hogy a ré - vész hol Ia - dik?

Ál - tal men - nek, de a ré - vész nem visz át,

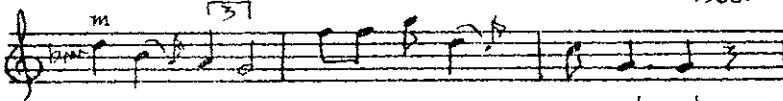

Igy hát, ba - bán, nem ö - lel - jük meg egy - mását.
SIVÁK BARNABÁS

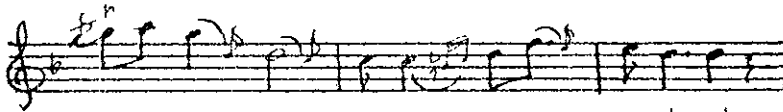
139/96/

Rubato $\text{♩} = 82$

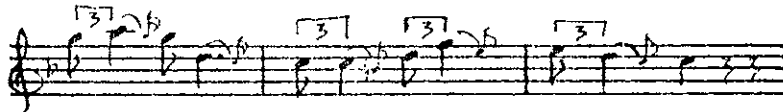
1960.

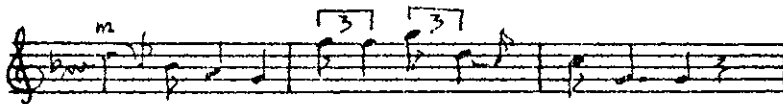
Nin-csen né-kem 1) e-gye-bem egy ta-nya'-nál,

Ab-ba sin-csen e-gye-bem egy csi-kó-nál.

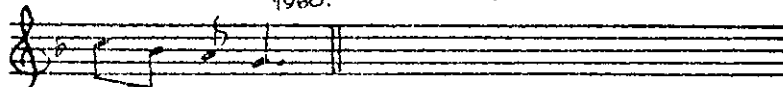

Szi-laj csi-kóm min-dég csak azt do-bog - ja :

Gya'-va le-gény kit ei hagy a ba-ba'-ja.
F. SIVÁK ANNA

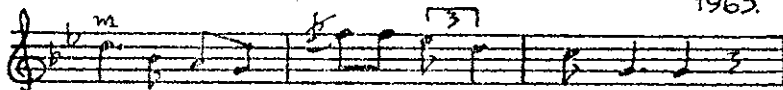
1960.

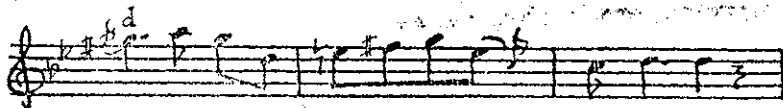
Nin-csen ne-kem 1)
K. SIVÁK MARGIT

Poco rubato $\text{♩} = 80$.

1963.

Nin-csen ne-kem e-gye-bem egy ta-nya'-nál,

Ab-ta sin-csen e-gyeb egy pej - csi-kó-nál.

Kis pej-lo-va-ma min-dig csak azt do-bog-ja :

Ar-ra kis-lányt kit el-hagy a ba-bá-ja.
SIVÁK BARNABÁSÉ

Poco rubato $\text{♩} = 72$.

1963.

Nin-csen ne-kem é-gye-bem egy ta-nya'-nál

Ab-ta nin-csen e-gyéb egy pej - csi - kó - nál.

Kis pej- csi - kó-ma min-dig csak azt do-bog-ja

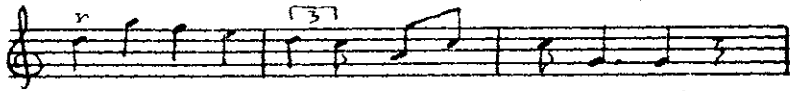

Ar-ra kis-lány, kit el-hagy a ba-bá-ja.
SIVÁK BARNABÁSÉ

140/83

Tempo giusto mod. ♩ = 93

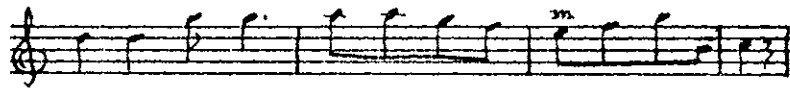
1963

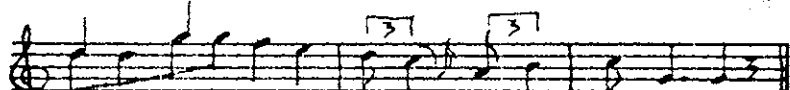
le - é - gett a nagy - sze - ren - csi cu - kor - gyár,

Be - le - é - gett tí - zen - há - rom bar - na lány.

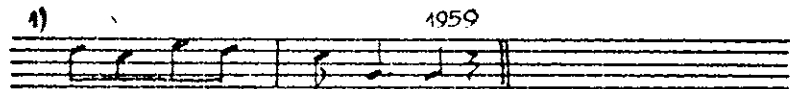

Ver - je meg az I - sten azt a jó é - des - a - nyát,

Ki a cu - kor - gyár - nak ne - vel - te fel a lá - nyát. 1)

SIVÁK BARNABÁSÉ

ne - vel - te fel a lá - nyát.

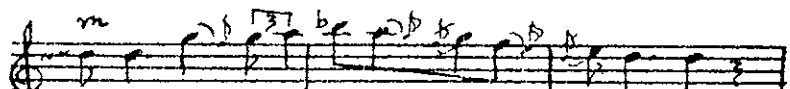
SIVÁKÉ

Poco rubato ♩ = 80

1963

le - é - gett a nagy sze - ren - csi cu - kor - gyár,

Be - le - é - gett tí - zen - há - rom bar - na lány

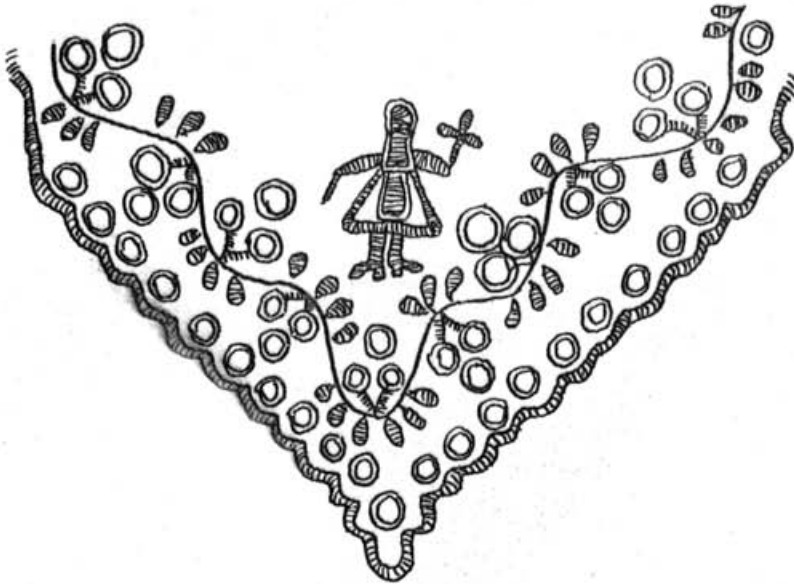

Ver-je még az lo-ta-át a jó é-des-a-nyát,

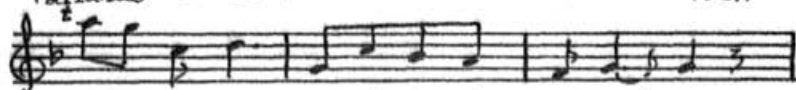
Ki a cu-kor-gyár-nak ne-vel-ta fel a lá-nyát.
F. SIVÁK ANNA

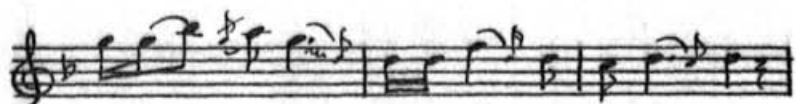
141/36/

Parlando $\text{♩} = 62$

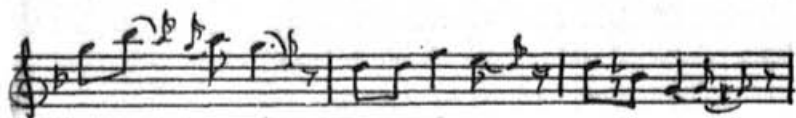
1963

Zöld er-dő-ben ju-hász-le-gény ta-nyá-ja,

ju-hász-le-gény fu-ru-lyá-zik a-lat-ta.

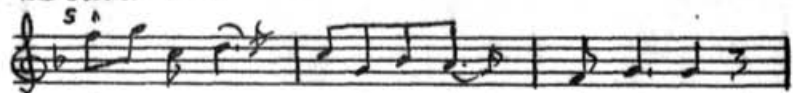

Ju-hász-le-gény pu-ha fű-ben he-ve-rész

Mel-let-te já sár-ga ri-gó fü-byő-rész
SIVÁK BARNABÁS

Poco rubato $\text{♩} = 70$

Zöld er-dő-ben ju-hász-le-gény szál-la-sa 1)

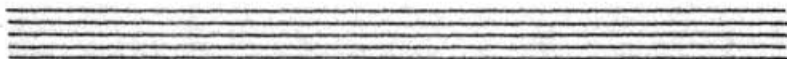

Ju-hász-le-gény fu-ru-lyá-zik ma-ga'-ba,

Ju-hász-le-gény búr-sny fű-ben he-ve-rész

Mel-let-te a sán-ga-ri-go' fü-työ-rész.
M. SIVÁK ILONA

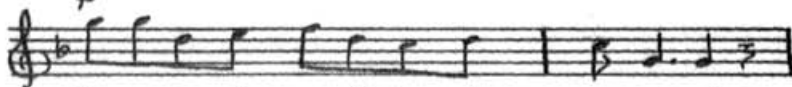
Túl a Ti-szán van egy nyár-fa ma-gá-ba
SIVÁK JÓZSEF

1963

Tempo giusto mod. ♩ = 96

1959.

Túl a Ti-szán csi-kós-le-gény va-gyok én, 1)

Har-minc-há-rom csi-kót le-gel-te-tek én

- E-redj ba-bám, te-ritod még a mé-ves e-le-jét, 2)

Le né le-gel-je a ró-zsa le-ve-lét.

SIVÁK JÓZSEF

Túl a Ti-szán csi-kós-le-gény va-gyok én

M. SIVÁK ILONA

1963.

Túl a Ti-szán csi-kós-le-gény va-gyok én

SIVÁK BARNA

1963.

mé-ves e-le-jét
SIVÁK JÓZSEF

A Ti-szél-ből a Dru-ni-ba foly a víz.

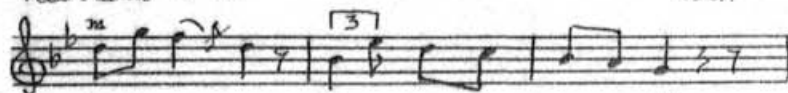
M. SIVÁK ILONA

1959.

143./42/

Poco rubato $\text{♩} = 76$

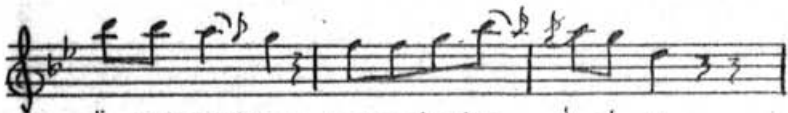
1963

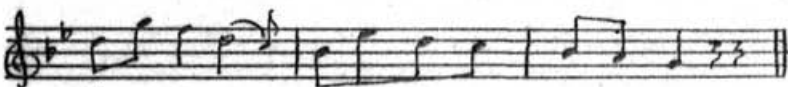
Mi - kor en - gem há - rom or - vos vir - zi - tált,

E - gyik el - ment, a má - sik e - lém - be állt 1)

É - gyik mond - ja : gyen - ge tes - tem ál - lá - sa,

Má - sik mond - ja : lesz te - lő - lem ka - to - na.

SIVÁK BARNABÁS

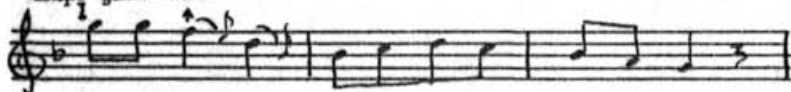
É - gyik el - megy, a má - sik e - lém - be áll

SIVÁK BARNA

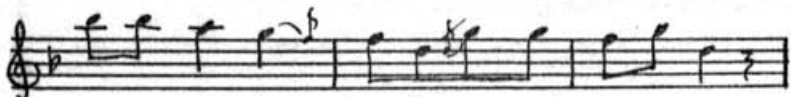
1960.

Tempo giusto mod. $\text{♩} = 82$

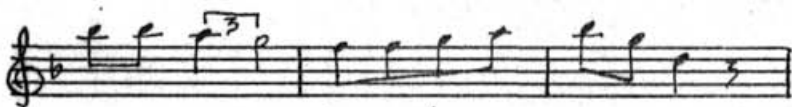
1963

Mi - kor en - gem be - so - roz - tak, be - vet - tek,

Fel - ol - vas - ták e - lőt - tem a le - ve - let.

Ak - kor vet - tem fon - to - ló - ra ma - ga - mat :

Handwritten musical notation on a single staff with lyrics below. A bracket with the number '5' is placed over the fifth measure of the melody.

Há - rom é - vig nem lá - tom a ka - tá - mat
M. SIVÁK ILONA

Tempo giusto ♩ = 80 1963.

Mi - kor en - gem há - rom or - vos vi - zi - tált, Az
e - gyik el - ment, a má - sik e - lem - be állt, Az
e - gyik mond - ja: lesz be - lö - lem ka - to - na, A
má - sik mond - ja, gyen - ge tes - tem ál - lá - sa
SIVÁK JÓZSEF

144/84/

Rubato $\frac{1}{3} = 66$ 1963.

Sej, tisz-ta bü-zát vá-lo-gat a vad-ga-lamb,

laj de sze'-pen szói a kán-ti nagy-ha-rang.

Mind a két ol-da-la'-ra csak azt vág-ja: 1)

Sej sze-ret-be-lek, de már lá-tom hi-á-ba. 2)

F. SIVÁK ANNA

Azt ve-ri ki mind a két ol-da-la'-ra 1)

SIVÁK BARNABÁS

Sej, hogy sze-ret-te-lek bar-na le-gény hi-á-ba. 2)

SIVÁK JÓZSEF

Mind a két ol-da-la'-ra csak azt vág-ja, 1)

SIVÁK MARGIT

Tempo giusto $\frac{1}{4} = 84-106$.

sej tisz-ta bü-zát vá-lo-gat a vad-ga-lamb,

1963.

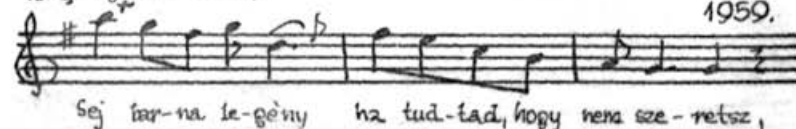
Szo-mo-rimról a ce-ke-há-zí nagy-ha-rang.

hét ve-ri ki mind a két ol-da-la'-ra;

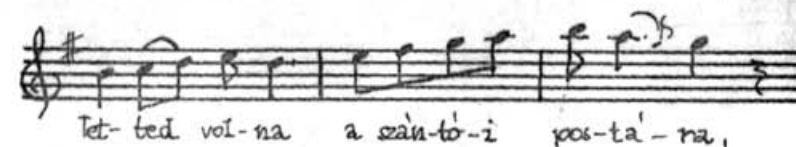
Sej sze-ret-te-lek bar-na kis-lány hi-a-ba
SIVÁK BARNABÁS
1959.

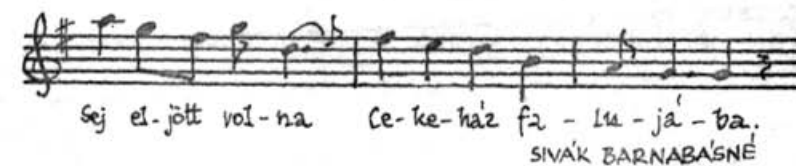
Tempo giusto $\text{♩} = 94$
Sej bar-na le-gény ha tud-tad, hogy nem sze-retsz,

Mén' nem ír-tál egy szo-mo-rú le-ve-let?

Tet-ted vol-na a szán-to-i pos-ta'-na,

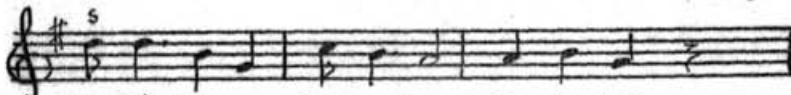

Sej el-jött vol-na Ce-ke-ház fi-lu-já-ba.
SIVÁK BARNABÁSÉ

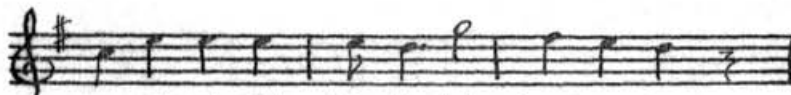

Tempo giusto $\text{♩} = 104$

1959.

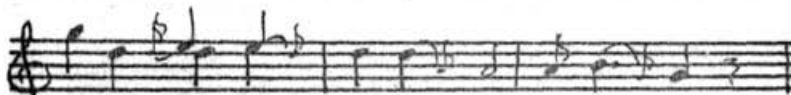

Sze-bő Vil-ma ki-ment a kis-kert-be

Le-fe-küdt a di-ó-fa tö-ve'-be.

E-gyet, ket-tőt ki-ál-tot-tam ne-ki :

-kelj fel Vil-ma, mer' meg-lat va-la-ki. 1)
SIVÁK BARNABÁSNE

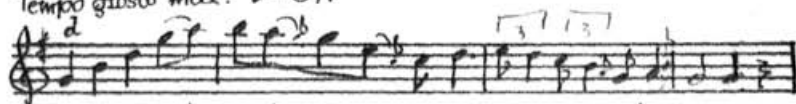

Sze-re-tő-je fűty-tyen-ge-tett ne-ki :

-kelj fel Vil-ma, mert meg lát va-la-ki.
F. SIVÁK ANNA

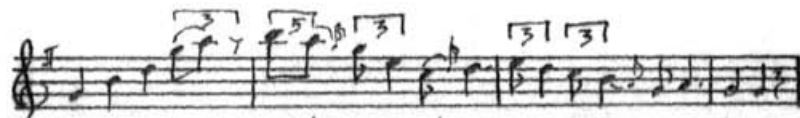

146/88/

Tempo giusto mod. ♩ = 84.

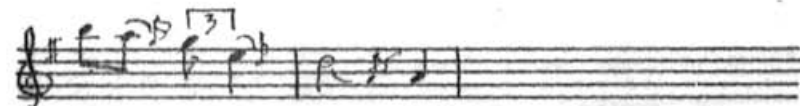
El-in-dult-mat a gör-zös ma-si-na, ki a leveleket kon-d-ja

De sok se-gény ca-la-dos a-pá-nak be-le van a ne-ve ír-va.

Íj, le-te-nem, hogy kell azt fel-ír-ni, hogy kell az-tat

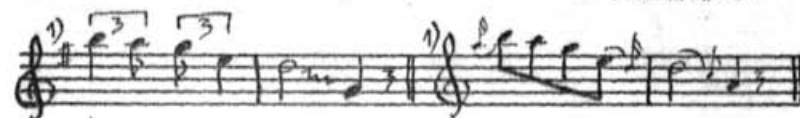

né-kem el-ol-vas-ni? 1)

A harc-té-ren halt meg é-des-a-pám, nem-tu-dom el-fe-lej-te-ni.

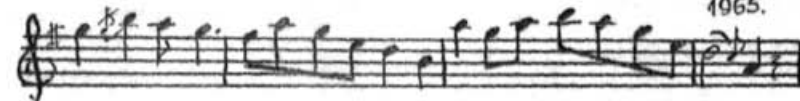
F. SIVÁK ANNA

né-kem el-ol-vas-ni?
K. SIVÁK MARGIT

né-kem el-ol-vas-ni?
M. SIVÁK ILONA

1965.

Íj Is-te-nem, hogy kell azt fel-ír-ni, hogy kell azt né-kem el-ol-vas-ni?
SIVÁK BARNABÁS NÉ

VIII. Adatok a családtagok zenei fejlődéséhez

147/7, 118/

Poco rubato $\text{♩} = 108$.

1959.

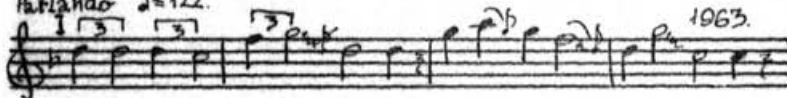
- U-cu kon-dás, ei - a lud-tái, EI-ment a nyáj, itt ma-rad-tái.

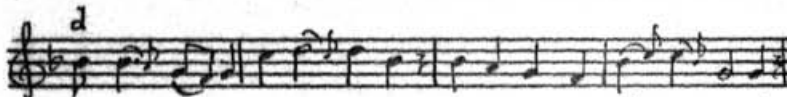
- Ho-ca szü-röm, ho-ca bal-tám, Hadd men-jek a nyá-jam u-tán.
SIVÁK BARNABÁS

Pirolando $\text{♩} = 122$.

1963.

- U-cu -kon-dás, ei a - lud-tái, EI-ment a nyáj, itt ma-rad-tái.

- Ho-ca szü-röm, ho-ca bal-tám, Hadd men-jek a nyá-jam u-tán
SIVÁK BARNABÁS

148/37,142/

Tempo giusto mod. $\text{♩} = 72$

1959

Níl a tí-száz csí-kös - le-gény va-gyok én,

Hár-minc-há-rom csí-köt le-gel - te - tek én,

- E-ridj, ba-bám, té-rited meg a mé-nes e-le-jét

Le né le-gel-je a ró-zsa le-ve-lét.

SIVÁK BARNABÁS

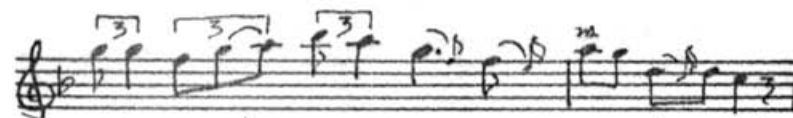

1963

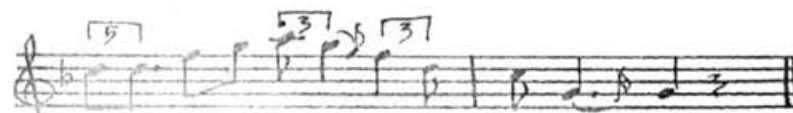
Níl a tí-száz csí-kös le-gény va-gyok-én,

Tíz-zen-há-rom vi-laj csí-köt lop-tam én.

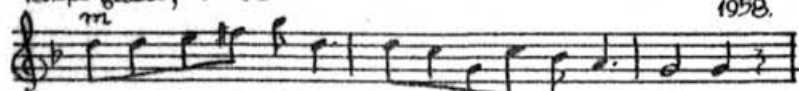
E-ressz ba-bám ta-kard el a lopott ló-nyo-mát,

Nél a tí-száz csí-köt ki-töm az a-rát.

SIVÁK BARNABÁS

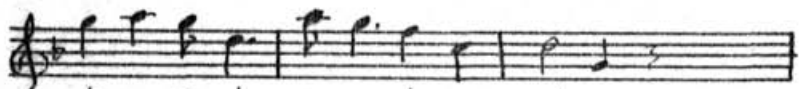
Tempo giusto, ♩ = 96 149/76, 135/ 1958.

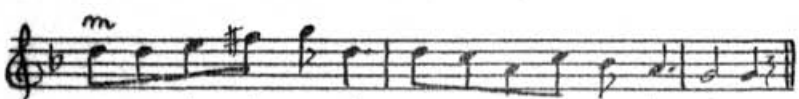
Ma-ga-san re-pül a fess-ke fest a le-ve-gő-ben.

- Nem lát-tad-e ba-bám va-la - mer-re?

- lát-tam biz én ce-ke-há-zi ré-ten,

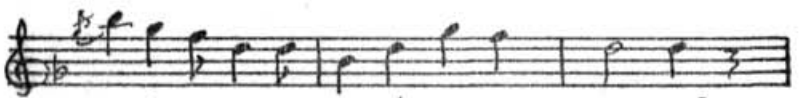

Ke-sely-lá - bí lo-vát le-gel-te-ti kö-tő - fe-ken
SIVÁK JÓZSEF

Tempo giusto ♩ = 90 1963.

Ma-ga-san re-pül a fess-ke-fom a le-ve-gő-ben.

- Nem lát-tad-e a ró-zsám szom-bat es - te?

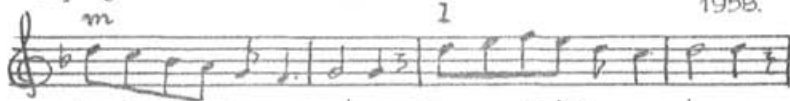
- lát-tam, lát-tam a ce-ke - há-zi ré-ten,

Sár-ga ke-sely oti-tót le-gel-te-tett kö-tő - fe-ken.
SIVÁK JÓZSEF

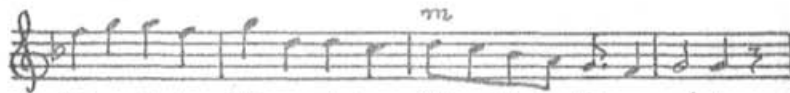
150/65,125/

Tempo giusto ♩=110

1958.

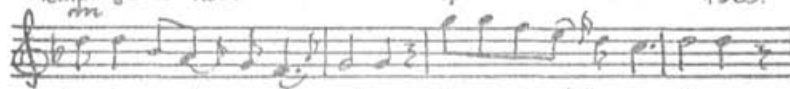
Ke-pét a-rat-tam a nya'-ron, ke-ve-set hál-tam az á'-gyon.

Hál er-dő-be, hál me-ző-be, Hál a táb-la kö-ze - pé-be.

M. SIVÁK ILONA

Tempo giusto mod. ♩=85

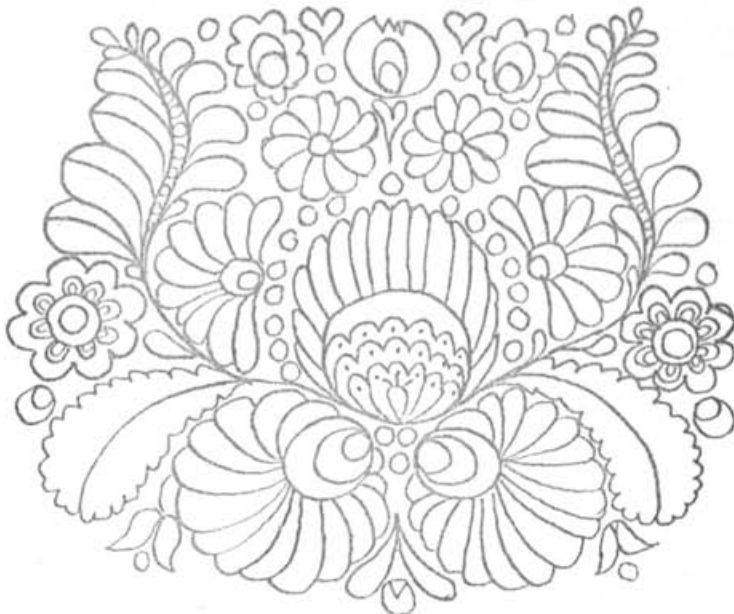
1963.

Ke-pét a-rat-tam a nya'-ron, ke-ve-set hál-tam az á'-gyon.

Hál er-dő-be, hál me-ző-be, Hál a tar-ló kö-ze - pé-be.

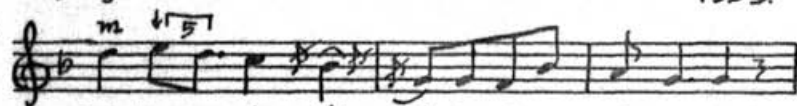
M. SIVÁK ILONA

151/84,144/

Tempo giusto ♩=76

1959.

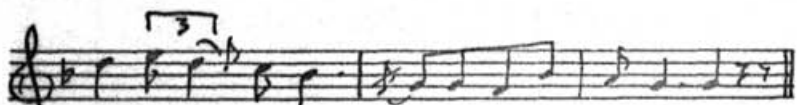
Sej, tisz-ta bu - zat va - lor-gat a vad-ga - lamb.

Im De szé - pen szől ce - ke - há - zi kis - há - rang,

Mind a két ol - da - la - ra csak azt vág - ja,

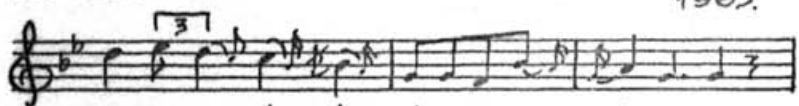

Sej, sze - ret - te - lek, bar - na le - gény hi - a - ba.

F. SIVÁK ANNA

Poco rubato ♩=66

1963.

Sej, tisz-ta bu - zat va - lor-gat a vad-ga - lamb,

Sej, de szé - pen szől a kán - ti nagy - há - rang.

Mind a két ol - da - la - ra csak azt vág - ja:

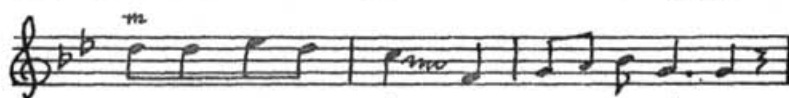

Sej, sze - ret - te - lek, de már la - tom hi - a - ba

F. SIVÁK ANNA

Tempo giusto moderato $\text{♩} = 88$

1958.

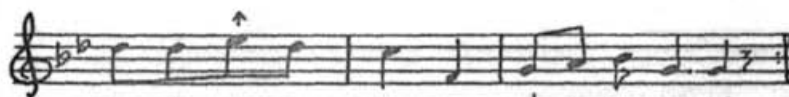
Ha - rag - szá - nak ráról a fa - lu - si lá - nyok,

Hogy én min - dig tisz - ta fe - hér - te já - rok.

Mit - gyá - szál - jára már én az én sze - re - tőm,

Nem gyá - szál - ja még a szán - ti te - me - tő.

F. SIVÁK ANNA

Poco rubato $\text{♩} = 74$

1963.

Ce - ke - há - zi kí - rő le - ve - let ka - pott:

Szed - je össze mind a fi - a - ta - lo - kat.

Szed - je össze mind a fi - a - ta - lo - kat,

A - ki ka - tor - na - nak va - ló, a - zo - kat

F. SIVÁK ANNA

IX. Megjegyzések a dallamokhoz

1. Ködellik a Mátra. /K.V.: 8;43.1./ A palóc dallamot Sivák B.Sajóvelezden 1918-ban tanulta; tőle csak Ilona lánya vette át. Az ismert 5-6 soros dallamtípusnak mintegy szintézise, gerince az itteni 4 soros változat.

2. Zavaros a Tisza. Az előbbi dallam olyan 5-6 soros változata, melyben az utólag 1.sora 8 szótagos. Sivák B.sajóvelezdi dallamát csak Ilona lánya "danolja".

3. Lóra csikós, lóra. /K.V.: 6,7,8; j; 81 l.; Szt.: 27, 30 l./ Sivák B.-tól /Sajóvelezd 1918/ Anna és Ilona, tőlük József vette át. A fenti dallamok országosan elterjedt 5-6 soros formája /Változatait l. az I.fejezetben./

4. Hallottad-e hírét: Sivák B./Sajóvelezd 1920/ és Ilona példányával szemben Anna a 4. sort a "Lóra csikós, lóra" típusától vette kölcsön /115/. Az 5 soros dallam döntően elkülönül fenti változataitól kezdőmotivumával és ceruzáival /ilyen J.: 81.1./ Érdekes változatokat dalolt a cekeházi Varga Gábor, Timkó László és Balla Árpád. Nyiriből is több felvétele van Szt.Z. hagyatékában. Egy pányoki változat szövege szerint az itt szereplő betyár Vidrócki. /l.az I.fejezetet./

5. Andrásnap után az idő. /K.V.: 128, 129, J.: 30 l./ Sivák B./Sajóvelezd, 1920/ nyomán az egész család dalolja. A palóc eredetű országos dallamot más 8-as versekhez is felhasználják, /"Szárad a bokor a tetőn", "Két hete már vagy tán három", "Amott kint a berek mellett"/. Máshol a Fehér László-t adták elő

dallamára /K.V.: 129/; Kékeden pedig az "Andrasnap" szövegét a "Fúj, süvölt a Mátra szele" dallamára énekeltek. Maga a dallam a családi variánsok között rokon "A Vidrócki híres nyája" és az "Ucu kondás, elaludtál" dallamvonalával /6,7/. A "Vidrócki"-val a zárósor is összefüzi; e sorban van egyébként ennek az elterjedt dallamnak Achilles-sarka, kezdődhet f^1 -en /Siváknál, Siváknénál, Margitnál, Juliánál/, b^1 -n /Siváknál, Bandinál/, sőt d^2 -n is /Annánál, Ilonánál, Józsefnél.

6. A Vidrócki híres nyája. /K.V.: 118.;J.: 200 l./ Az országosan elterjedt /palóc eredetű/ dallamot Sivák B.Sajóvelezden tanulta 1920 körül. Sivákné és Margit lánya kivételével az egész család énekl. Zárósora és kisebb motivikus vonásai összekötik az "Andrásnap" és "Ucu kondás" dallamával A b^1 -n kezdődő zárósor az utóbbtól, az f^1 -en kezdődő zárósor az előbbtől származik/117/. A híres szöveghez kékeken a "Bujdosik az árva madár" dallamát vették kölcsön /Szt. 28 l/. Vidrócki alakja más szövegekben is felbukkan, pl. Kékeden "Híres betyár vagyok, Vidrócki a nevem" szöveg a 6-os "Lóra csikós" dallamával jár együtt /Szt.: 27. l./.

7. Ucu kondás elaludtál. A tipikus lépcsős dallama "A Vidrócki"-éval rokon, különösen az utótagban. Sivák B.dallamát /Sajóvelezd 1920/ az egész család ismeri. Az alábbi változat Kékedről jött elő:

Parlando rubato

Ke-rül a nyáj, ko-róg a nyáj Kör-nyeskö-rül a hegy-al-ján,

m
 Ho-gyan áll-jak e - le - je - be   Mak-kos er-dő kö-zs - pé - be.
 KROVJANSZKY JÓZSEF
 KÉKED

Az "Andrásnap után az idő", "A Vidrócki híres nyája" és Uccu kondás, elaludtál" jó példái a dallami átmosódásnak.

8. Az Alföldön láttam egy szép bacsolányt. A jellegzetes ABCB rendszerű 11-es dallamot Sivák B. Taktaharkány-Bazsípuzs-tán 1928-ban tanulta, tőle felesége, Anna, Ilona és József sajátította el. /119/. A tonalitást biztosító es² fokozato-san eltűnik Anna és testvérei változataiban, Siváknénál még a b¹ is, miáltal a dallam szó és ré-pentaton jelleget kap. A ré-pentatonika biztos nyomai mutatkoznak Sivák B. változatának alábbi soraiban, míg a többi családtag e helyen szó-pentatoni-kát használ:

r
 Há - rom sza - már   va - sas ko - csin hur - col - ja.
 SIVÁK BARNABÁS

r
 Még lá - tod az   a - rany vesz - szős ta - nyá - mat

s
 Há - rom sza - már   va - sas ko - csin   hur - col - ja
 SIVÁK ANNA, ILONA, JÓZSEF

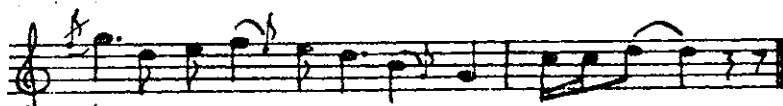
9. Cekéházán kivirult az ibolya. Az előbbi dallam Giusto változata.

10. Endrepusztán van egy nyárfa magába. A szivtelen apa balladája, kinek lányát a juhász szereti, ismert Északmagyarországon /Szt.: 34 l./ Sivák B.dallamát /Bazsipusztá 1928/ csak a legfiatalabbak /József, Julia, Bandi/ nem ismerik. A dallam szó-pentaton jellegébe Anna és Ilona variánsaiban lá-pentaton szin vegyül /120/. A családtugok főleg az utótagban csillogtatnak nagy variáló készséget. A 3.sor alábbi variánsai aligha tűnnek egyazon dallamból származóknak: Ennek a dallamnak szégyélyesen kigyózó vonala mint a puha massa hajlik a formáló művész kezében.

/Varga András cekenázi lakos alig eltérő variánst tud./

É - des ju - ház, jaj de szé - pen fu - ru - lyász
SIVÁK BARABÁSNE

Ó, te ju - ház, mi - lyen szé - pen fu - ru - lyász.
K. SIVÁK MARGIT

11. Fecske, Fecske, Fecske. /K.V.: 20 l.; B.: 275/a,b./.

Bazsipusztáról származik /1928/

12. A szántói híres csárda. /K.V.:66/. Sivák.B. Abaujszántón tanulta 1932-ben. Egy változata Boldogkőújfaluból:

Pois quisto $\text{♩} = 100$

Új - fa - lu - si hí - res csár - da, Zsan - dar - ral van kö - rül áll - va.

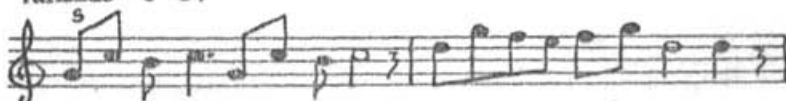
A - zert van az kö - rül áll - va : Be - tyár i - szik a csár - dá - ha?

DEBRÉDI ANDRÁS, 72
BOLDOCKÖVFAU

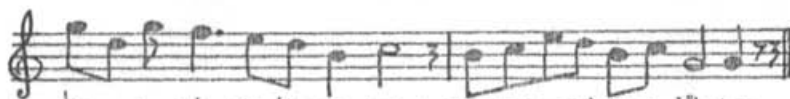

13. Zsandár urak mit akarnak. /K.V.: 186, Szt.: 28.1./
Sivák B.szövege megfejti az ismert 3. versszakot /Aba-
ujszántó 1932./ A környéken több változata van, főleg
Kékeden. Egy példányt - mely talán az egykori 1.vers-
szakot is használja - ide iktatunk:

Parlando $\text{♩} = 84$

Ti-sza part-jám el - a - lud-tam, Jaj, de roz-sza-kat ál-mod-tam

Ál-ma-in-ből fel-éb-red-tem : Ki-jenc zsan-dár áll e-lől-tem

BALOGH JÁNOS, 60.
KÉKED

14. Lám megmondtam Angyal Bandi. /K.V.: 44, Szt.: 19.1./

A Cekeházán 1931-ben hallott dallam nemcsak a család, ha-
nem a község és a környező falvak egyik kedvelt népdala.
Nem véletlen ez, hiszen Angyal Bandi az egyetlen abauji
betyár. Kékeden a "Szépen szól a kis pácsirta" ismert dalla-
mára éneklük /K.V.: 206/, Cekeházán is a legkülönbélebb
dallamokat veszik kölcsön a népszerű vershez. /Nyilván csak
a 8-6-8-6 méret lényeges/. A dúrjellegű változatok elter-
jedtebbek, így éneklí Sivákné is /121/. Ilyenek jöttek elő
Gibárton, Nyiriben, Göncruszán, Pányokon. Ime egy pá-
nyoki példány:

Parlando $\text{♩} = 60$

Lám meg mond-tam An-gyal Ban-di Zi - ri-be, zi-zi-be,

Ne menj az Ál - föld-re lak-ni Ré - zi - be, ré-zi-be

ID. MOLNÁR JÁNOS, 70.
PÁNYOK

15. Cekeházi birónak. /J.:107/ Sivákné dallamát /Abaujszántó 1931/ minden gyermekük dalolja. Sivákné még Tiszalucról hozta.
16. Kiszáradt a tóbul mind a víz, mind a sár. /K.V.: 362, 156, j.:97 l./ A Sajóvelezden 1922-ben hallott, országosan elterjedt dallamot Sivák B-tól csak Ilona lánya tanulta meg /123/.
17. Ez a kislány úgy éli világát. /Szt.: 63 l., variánsai K.V.: 489,490/ Sivák B. Taktaharkányon hallott dallamai /1928/.
18. Édesanyám kedvesem /var.K.V.: 481/ Sivák B.Sajóvelezden hallott dallama /1920/.
19. Három hordó borom van. Sivák B.dallamát /Sajóvelezd 1922/ Anna és Ilona lányai módosított kezdőmotivummal éneklik. /124/.
20. Ha majd egyszer vége lesz a sok, sok szenvedésnek. Hidasnémetiben, katonakorában 1935-ben tanulta.
21. Csuhajja sárga virág, ha leszakajtanálak. /Szöveg var. K.V.: 398/ Katonakorában tanulta; felesége viszont Tiszalucon lánykorában hallotta.
22. Tisza partján elaludtam. /var.K.V.390./J.489./ Sivák B. dallamát /Sajóvelezd 1922/József kivételével az egész család ismeri. A faluban Kiss Zoltán, Regécen Karmanóczy Józsefné énekelte. A változatok finom motivikus eltérést mutatnak /Margit és Julia egyaránt meritett apja, anyja és nővérei variánsaiból/.

23. Édesanyám kiment a kiskertbe. /J.: 32 l./ Sivák B. dallamának /Sajóvelezd 1922/ családi variánsai között szinte kibogozhatatlan motivikus szövődmény keletkezett. A kétrendszerű dó-pentatonia Ilonánál, Juliánál egyrendszerűvé simult. A megváltoztatott kezdőmotívumok magukkal húzták a belső sorokat is. Sivák molljellegű változatot is előadott /128/. Sivákné férjétől függetlenül leánykorából hozta a dallamot. Nyíri községben Kecskés Andrásné adta elő.
24. Nem akar a vezérüröm legelni, Az éjszaka nem aludtam egy órát. /K.V.29 l. J.: 55 l./ Az apa ismert kvintváltó dallamát /Sajóvelezd 1922/ csak Anna és Ilona lánya sajátította el. A lányok az ismert tonális formát alkalmazzák, /129/ de Sivák reális formát alakított ki. Vagyis reális-tonális formát is énekelnek. Pálházán, Cekeházán más szövegekhez is alkalmazzák a híres palóc dallamot.
25. Sárgarépát nem jó dombra ültetni. /J.: 10 l./ Az általánosan elterjedt dallamot Sivák B. a katonaságnál tanulta /Hidasnémeti 1935/. Az egész család dalolja /130/. Az apa a 3. sor b^2 hangjával tonális izzt ad a dallamnak. Sivákné a szöveghez más dallamot alkalmazott, viszont Katafán egy másik szöveghez alkalmazták ezt a dallamot.
26. Cekeházi bíró levelet kapott, azonos: Haragszanak rám a falusi lányok. /92/ /K.V.: 386/ A pentaton dallam /Sivák, Hidasnémeti 1935/ a lányoknál diatonizálódik és kétrendszerűvé lesz /131 és 152/ talán eredetileg is így volt, mint Vargyas L. Aj-falui változatából is kitűnik. A csa-

lárnál igen változatos a kezdőmotívum is /131/.

27. Tur a disznó, ha a rétre hajtják. /J.: 7 l./ Sivák

B. Sajóvelezden 1921-ben, Sivákné Tiszalucon tanulta.

Az általánosan elterjedt lá-pentaton dallam terce az
anya változatában leszállt s ezáltal re-pentatonná vált;

az összes lány így vette át /132/. Cekházán általában
lá-végünek éneklék. A kétféle kezdőmotívumot tanulsá-
gos összevetni:

Tur a disznó, ha a rétre hajtják
SIVÁK CSALÁD

Tur a disznó, ha a rétre hajtják:
SIVÁK BARNABÁS

28. Nem messze van ide Kismargita. /K.V.: 93.J.: 34 l./

Sivák B. a dallamot Mezőnyéken 1926-ban tanulta, tőle

az egész család átvette. A népszerű dallam szeszélyes
vonala bő teret nyújt a variáláshoz. Különösen a kezdő-
motívum fluktuál /133/.

29. Lemberg mellett van egy kerek erdő. /K.V.: 406/.

Sivák B. 1921-ben Sajóvelezden tanulta.

30. Azért, hogy én ilyen olyan vagyok. /K.V.: 404/ Sajóvelezd
1922.

31. Csillagok, csillagok szépen ragyogjatok. /K.V.409;

J.: 114/ A népszerű szöveg szokatlan dallam variánsa.

Bazsipusztá 1928.

32. Ne legyetek oly kevélyek cekeházi lányok. A katonasorban /Hidasnémeti 1935/ elsajátított dallamot csak Ilona vette át, a szokatlanul nagy hangterjedelem miatt oktáv-töréssel és leragadt kezdőmotivummal /134/.

33. Ha bemegyek a kocsmába mulatni. Sivák B.Taktaharkányról hozta /1928/.

34. Kukáslegény vigán törí a dohányt. /var.B.:100/.Taktaharkány 1928.

35. De sok széna, szalma terem u réten. Mezőnyék 1926.

36. Zöld erdőben juhászlegény szállása, Én Istenem, mért nem szakad le az ég./J.: 91/ Sivák B. dallamát /Mezőnyék 1927/ csak Ilona és József dalolja, de ők élnek is az egész dallamra terjedő változtatás jogával /141/.

37. Tul a Tiszán csikóslegény vagyok én, A Tiszából a Dunába foly a viz. /K.V.: 389; J.: 105 l./ A népszerű tonális-kvintváltó dallamot /Taktaharkány-Bazsipusztá 1928/ Sivák B. kétrendszerűvé /ré- és lá-pentatonná/ alakította. Ilonánál és Józsefnél a dallam lá-pentaton és nem kvintváltó /142/. Idézzük a kétféle visszatérő sort:

Még az éj-jel tē-rad kő-töm az á - rát.
SIVÁK BARNASÁS

Le-ne tör-je a roz-ma-ring le - ve - lét.
SIVÁK JÓZSEF

38. Nincs szebb virág a mezei virágnál. /J.: 84./ Az országosan elterjedt dallamot Sivák B.1944-ben katona korában Récsén tanulta.

39. Szépen legel a kisasszony gulyája /J.: 120/, Sivák B. Kazinc-Kakastanyáról hozta /1922/; variánsa 105. Palóc népdal.

40. Szánt az eke recece, csörög, csattog a járom /J.:94/. Sivák B.katonakorabeli dallama /Hidasnémeti 1931/.

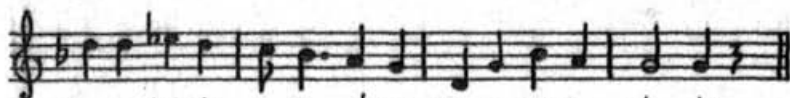
41. Jaj de röges, jaj de hosszú az az ut. /J.: 119/
Sivák B.Kanic-/1922/

42. Mikor engem három orvos vizitált. /J.: 110/. Sivák B. dallamát /Taktaharkány-Bazsipusztá 1928/ - sorcserével és apró változtatásokkal - csak Ilona és József sajátította el. /143./

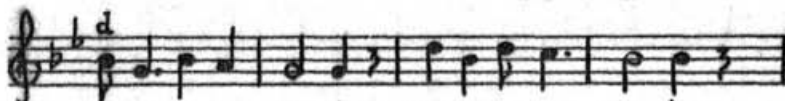
43. Béreslegény hova hajtod az ökröt? Sivák B.dallama /Taktaharkány-Bazsipusztá 1928/ terc kadenciával tűnik ki.

44. Megy a hadihajó, megyen Amerikába. Sivák B.Kanic-Kakastanyán 1922-ben tanulta.

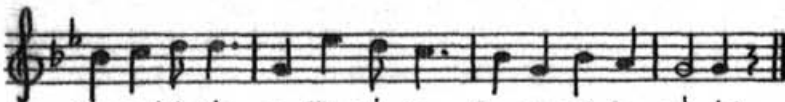

Be-ve-tel-ték a-Ti-szá-ba Pi-ros pej lo-vá-ért.
DEBRÉDY ANDRÁS, 72.
BOLDOSKŐVÉLY

Meg-öl-tek egy le-pénst Hat-van fo-rint-já-ért,

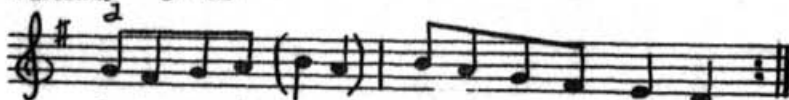
Be-ve-tel-ték a Ti-szá-ba Pi-ros pej lo-vá-ért.
HUTKA LÁSZLÓNÉ, STRUKKEL R., 58.
KÉKED

További változatokat l. az I. sz. fejezetben. Az 54. sz. dallamhoz is éneklik. /L.ott/.

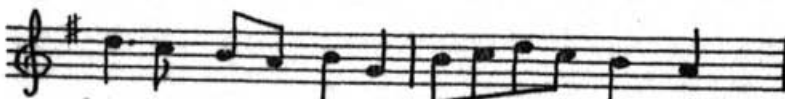
51. A veres futóka. Sivákné dallamát /Tiszaluc-Gábieltanya 1922/ csak lányai vették át.

52. Világtalan vagyok, nem látom az eget. Sivákné koldusnótájának /Tiszaluc-Gábieltanya 1925/ zsolttáros vonala ismert Perén, Hejácén, sőt Kisbérápátiban is. Heves megyében erre a dallamra egyházi kifejezésekkel tűzdelt háziáldást mondanak: szövege is egyházi eredetre vall.

Parlando $\text{♩} = 92$.

A-tya fi-ú Szent-lé-lek Úr-is tan
Ald-ja meg e ház-nak gaz-dá-ját min-den-ben.

Lel-jen egy-lor Meny-ben ö-rök bol-dog-sá-got,

A - mért a sze - gény - nek szál - lást a - dott.

ERDŐS SAROLTA, 43.
HEVES

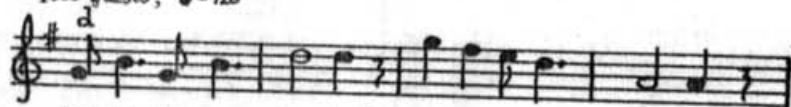
53. Edesanya tejbe vajba fűrészi a fiát. /K.V.: 205/

Sivákné Tiszalucon 1923-ban tanulta.

54. A szántói utca. /K.V.: 204/. Sivákné Abaujszántón

tanulta 1931 táján. A dal sajátos 6-6-8-6 ritmusa okozza, hogy a "Mégöltek egy legényt" szöveghez is alkalmaz-
zák, mint az alábbi magyarországi és boldogkőváraljai vál-
tozatból kitűnik. /50/ L.sz. I.fejezetet.

Poco gaisto, $\text{♩} = 128$

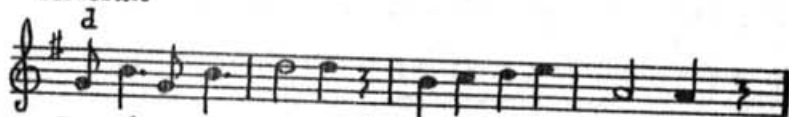
Meg-öl - tek egy le - gényt Hat - van fo - rint - já - ért,

Be - ve - tet - ték a Ti - szá - ba Pi - ros pej lo - vá - ért.

BUDAI ISTVÁNNÉ, JACENKÓM, 60.
BOLDOGKŐVÁRALJA

Moderato

Re - pülj ma - dár, re - pülj Gi - bár - ton ke - resz - tül,

Szálj be ott az én ró - zám - nak Ma - ga van e - gye - dül.

KROK ISTVÁNNÉ, KOSTYÁL I., 77.
CEKEHÁZA

Tempo giusto mod.

Még-öl - tek egy le - gényt Két szür - ke lo - va - ért ,

Be - ve - tet - ték a Ti - szá - ba Két - szár fo - rint - já - ért.

SZÜCS IMRE, 46.
MOGYORÓSKA

55. Egyszer egy kisleány. A megátkozott lány balladáját a környéken mindenfelé ismerik /Szt. : 20 l./ Sivákné 1924-ben Tiszalucon hallotta.

56. Jó estét, jó estét. /K.V.: 183;B.: 176/ A Halálra táncoltatott lány ismert balladáját Sivákné /dó végű változattal/ Tiszalucon 1923-ban hallotta. Egy cekeházi változat:

Tempo giusto

Jó es - tét, jó es - tét Csá - ti bí - ró - né asz - szony.

Vagy ta - lán már al - szik is Az én a - ra - nyó - som

KOVÁCS JÁNOSKÉ, PAPP M. 28.
CEKEHÁZA

57. Zug az erdő, zug a nádas. Sivákné Taktaharkány-Bazsipusztán hallott 1926-ban.

58. Haraǵszom az olyan szóra, kum. /Kerényi Gy.: Népies dalok, Bp. 1961.: 205/. Sivákné a tréfás dalt Taktaszadán a summásoktól tanulta. Az egész környéken ismerik. Sivákné példánya ingadozó tonalitásu, Abaujalpáron dur-tonalitással énekelték.

59. Betlehemes dalok. A tercváltó "A kis Jézus aranyalmá"-t, a gyermekdal modoru "Juhászim, pajtásim"-at és a "Jézus fekszik a jászolba" Dallamát Sivákné Tiszalucon a 20-as években hallotta; a "Dicsértessék a Jézus, aki ma született" Taktaszadáról szármak, 1920 tájáról.

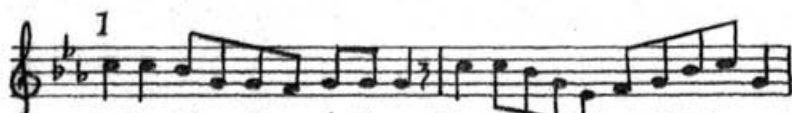
60. Zöld fü, zöld fü a lábam alatt. Sivákné gyerekkorában Hajdunánáson tanulta. Játékát így írta le: "Az elejét együtt énekelték, az Elvesztettem-től a kendőhordozó énekelt, majd megcsókolta azt, aki elé a kendőt ledobta; a végén cseréltek."

61. Három forint darabja, Hét az ára, szabottára k. t. A vásáros dallamokat Sivákné Tiszalucon a 20-as években hallotta.

62. Sirató. Sivákné siratódallama az európaszerte megtalálható "kis sirató" példája. Ezt a ré-végü 4 hangu készletet /félzárlatos tetrachordot/ úgylátszik a siratás ősi indulata teremtette meg. Kis-sirató más közeli községekből is előjött, így Kecskés Andrásné 75 éves és Dankó Jánosné 58 éves nyiri lakosok frig-siratója minden figyelmet megérdemel. Mindkettő a sirató ötfoku gyökerét bizonyítja:

1

Jaj, jaj, ked-ves fi-am, jó fi-am, Jaj, mér' hat-ál itt min-ket oly ha-mar?

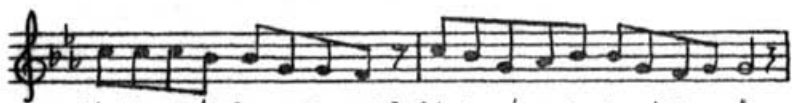
Jaj, mér' nem én fek-szem itt eb-ben a ko-por-só-ban?

KECSKÉS ANDRÁSNE, LŐRINCZ M., 70.
NYÍRI

1

Jaj, öz-vegy na-pok, öz-vegy na-pok, Jaj, de szo-ruo-rú öz-vegy na-pok,

Jaj, jaj, jaj, há' ho-va le-gyek? Jaj, nincs már ne-kem ke-nyér-ke-re-sém

DANKÓ IGNÁCNE, KOROPCSÓK A., 68.
NYÍRI

Idő és alkalom hiánya meggyújtotta Sivákné ígért mástermészetű siratóinak felvételét. Az itt közöltet gyermekkorában tanulta Gabrielen.

63. Van nékem egy öreg könyvem. Sivákné Tiszalucon tanulta 1920-ban.

64. Petlibe lakik a Sári. /Var.J.: 11/. Sivákné Taktaszadán tanulta 1920-ban.

65. Kepét arattam a nyáron. /J.: 6 l./ Az országosan elterjedt dallamon a család apró változtatásokat eszközölt. /125/ Sivákné Tiszalucon 1923-ban hallotta /1.még 150./

66. Jó az uram jónak tartik. /J.: 33 l/. Országos dallam.
Taktaszada /1920/.

67. Feljött már az esthajnali csillag. /Var.J.: 115/ Tiszaluc 1923.

68. Ez a kislány akkor kezd busulni. /B.: 93 a; Szt.: 143 l./.
Abaujszántóról származik. A lányokváltozataiban pontosabb a kvintszerkezet /127/.

69. Este van, este van, ropog a cseresznye. Tiszaluc 1923.

70. Sej, mikor megyek Románia felé. /J.: 30 l./ Kerekéről, 1918-ban.

71. Nincsen kedvem babám, elvitte a fecske. Sivákné Tiszalucan 1922-ben tanulta.

73. Októberben berukkolok katonának. /Var.J.18 l/. Sivákné Taktaharkányon a 20-as években hallotta, tőle függetlenül Sivák B.Mezőnyéken tanulta 1924-ben.

74. Amióta megláttalak, azóta szeretlek.Sivákné Tiszalucan hallotta 1923-ban.

75. Ha kimegyek, ha kimegyek a virágos kertbe. Tiszaluc-Gábrileltanya 1923.

76. Magasan repül a fecske fent a levegőben. /J.: 96 l./ Abaujszántóról való a 30-as évekből. A családtagok egyéni variánsokat teremtettek. Sivák József egyrendszerűvé tette /135,

j Bőzsi ha bemegy a szántói patikába. Az Abaujszántóról származó dallamon a családtagok még alig változtattak.

78. Kár a tiszta buzát, csuhajja, zöldjébe levágni.

Tiszalucról származik 1923-ból.

79. Miskolc felől jön egy vonat, vöröskereszt rajta.

A dallamon még nem változtattak. Tiszaluc-Gábrieltanyáról származik 1923-ból.

80. Által mennék én a Tiszán, nincs ladik. Sivákné Tiszaluc-on, Sivák Mezőnyéken hallotta a 20-as években; eltérő változatok /138/.

81. Nem idevaló születésű vagyok én. /J.: 41 l./. Taktaharkény-Bazsipusza 1928.

82. Házunk előtt van egy szomorufűzfa. /J.: 118 l./ Tiszaluc-Gábriel tanya 1923.

83. Leégett a nagyszerencsi cukorgyár. /K.V.: 31 l./ Sivákné szó-végű dallamába a lányok moll-jelleget csempészték /a h¹ és b² ilyen keresztállásszerű szembeállítását a modern műzene is alkalmazza/. Abaujszántói dallam /140./

84. Sej tiszta búzát válogat a vadgalamb. /Var.J.: 81.l./ Sivákné Tiszaluc-on tanulta 1923-ban. Csak az apa módosított a 3. soron /144/. Anna ékesíti /151/.

85. Sej haj életemnek a lecszebbik korába. A dallamot Anna kedveli. Tiszaluc 1923.

86. Szabó Vilma kiment a kiskertbe. /Moldvai csángó népdalok: 29/ Sivákné Hajdunánáson szüleitől hallotta. Érdekes, hogy gyermekeinél az eredetitől kissé eltérő változat fejlődött ki /145/. További példányok jöttek elő Bol-

dogkőváraljából /Budai Istvánné/ és Nyiriből /itt a szöveghez más dallamot is kölcsön vesznek/. Egy ékes nyiri változat:

Parlando rubato

87. Kávészinü kis kalapom felteszem a szögre. Tiszaluc-Gábrrielpuszta 1920.

88. Elindult már a gőzösasina. ki a leveleket hordja.

Cekeháza. Az anyánál még szimmetrikus /tetrapódikus/ közép-rész a gyermekek egyrészénél heteropódikussá változik.

/146/.

89. Kis fehér házikó. Sivák Anna a 40-es években ckeházán

tanulta /a Varga Családtól/.

90. Szép a rozmaringszál csokorba. /J.: 61 l/. Anna a palóc dallamot az 50-es években Nagykinizsen tanulta.

91. Ceepereg az eső, nem akar elállni. Anna 1952-ben Nagykinizsen tanulta.

92. Haragszanak rám a falusi lányok. /L.26, 131, 152/.

"Cekeházi biró levelet kapott" változata.

93. Lányom, Lányom, ne higgy a legénynek. /Var.J.: 108 l./
Anna Nagykinizsen tanulta 1952-ben.

94. Barna legény, fene evett volna meg. Anna Cekeházán hallotta 1950-ben.

95. Ormospusztán van egy szomorufűzfa. /J.: 14 l./ Anna Aszalón tanulta 1948-ban.

96. Nincsen nekem egyebem egy tanyánál. /J.: 75/1./
Anna Aszalón tanulta 1948-ban. Sivák Barnánál ötfoku, Sivákné viszont nemcsak diatonizálta, hanem moll-dúr tonalitással fűszerezte /139/.

97. Idegen faluba csendes az este. Anna Nagykinizsen hallotta 1952-ben.

98. Fehér László lovat lopott. /Szt.: 24 l; var.K.V.: 341/.

Ilona Abaujszántón 1948-ban tanulta. Változatai vannak Göncruszkán, Mogyoróskán, Kenyhecen./L. az I. fejezetet./

99. Én meguntam ezt az urat szolgálni. /Var.K.V.: 13 l./

Igen sok változata van országszerte. Ilona Abaujszántón hallotta 1957-ben.

100. Három betyár a csárdába. /K.V.: 121;J.: 113 l./

Ilona Abaujszántón hallotta 1948-ban.

101. Temető kapuja. Ilona Abaujszántón hallotta.

102. Megy a nap lefelé. /J.: 57 l./ Ilona anyjától tanulta a summás-dalt.

103. Viszi a viz a cekeházi rétet. /Var.J.: 7 l./ Ilona Abaujszántón hallotta.

104. Sej mikor megyek Székesfehérvárra. /Var.J.: 19 l./ Abaujszántó 1958.

105. Még azelőtt nem tudtam én szeretni. Abaujszántó 1958.

106. Édesanyám látod a gyászos életemet. /J.: 140 l./ Abaujszántó 1959.

107. A temető kapu nyitva. A szentimentális dallamot József Cekeházán hallotta.

108. Cekeházán csak egy kislány öltözött gyászruhába. Cekeháza, Ilonától.

109. Cekeháza körül kerítve. József Ilonától tanulta 1950 táján.

110. Budapestről kiindult a gőzhajó. Julia édesanyjától hallotta.

111. Széles a Hortobágy vize. /l. 5, 116/. Nagyapjától. "Andrásnap után" dallama.

112. A szántói Téeszcsé szállóbe. Bandi nagyapjától tanulta.

113. Lent a délibábos Hortobágyon. Bandi nagyapjától tanulta.

114. Nagyságos kisasszony felmászott a fára. /J.: 114 l./ Bandi nagyapjától tanulta.

X. A dallamok eredőhelye

Sivák Barnabás

Sajóvelezd: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 16, 18, 19, 22, 23,
24, 27, 29, 30

Kazinc: 39, 41, 44

Mezőnyék: 28, 35, 36, 45, 47, 48, 73, 80

Taktaharkány 8, 9, 10, 11, 17, 31, 33, 34, 37, 42,
43, 46

Katonaságnál: /Hidasnémeti-Récse/ 20, 21, 25, 26, 32,
38, 40

Abaujszántó: 12, 13, 14, 15

Feleségétől: 125, 135, 138, 144

S. Annától: 139,

Sivák Barnabásné

Hajdunánás: 50, 60, 86

Taktaszada: 58, 59, 64

Tiszaluc: 15, 21, 27, 51, 52, 53, 55, 56, 59, 61, 62,
63, 65, 66, 67, 69, 71, 72, 74, 75, 78, 79,
80, 82, 84, 85, 87, 121

Taktaharkány: 49, 57, 73, 81

Kerekes: 70

Abaujszántó: 54, 68, 76, 77, 83, 88

Férjétől: 118, 119, 120, 122, 126, 128, 129, 130, 132
133, 138

S. Annától: 139

- 252 -

F. Sivák Anna

Aszaló: 92, 95, 96

Nagykinizs: 90, 91, 93, 97

Cekéháza: 89, 94

Apjától: 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122,
124, 125, 126, 128, 129, 130, 132, 133,

Anyjától: 50, 127, 135, 137, 140, 144, 145, 146

K. Sivák Margit

Apjától: 116, 118, 120, 125, 128, 130, 131, 133

Anyjától: 127, 136, 137, 140, 144, 145, 146

S. Annától: 140, 144, 145, 146

M. Sivák Ilona

Abaujszántó: 98, 99, 100, 101, 103, 104, 105, 106

Apjától: 115, 116, 117, 119, 120, 121, 122, 123,
124, 125, 128, 129, 130, 131, 132, 133,
134, 141, 142, 143

Anyjától: 102, 127, 135, 136, 137, 140, 144, 145
146

S. Annától: 139

Sivák József:

Cekéháza: 107

Apjától: 115, 116, 117, 119, 126, 130, 132, 141,
142, 143

Anyjától: 127, 135, 137, 144, 145, 146

Nővéreitől: 108, 109

Sivák Julia:

Cekesháza: 107

Apjától: 115, 116, 117, 119, 126, 130, 132, 141,
142, 143

Anyjától: 125, 127, 137, 144, 140,

S. Annától: 139,

Minárcsik Bandi:

Nagyapjától: 111, 112, 113, 114, 116

Sivák Sivákné Anna Margit Ilona József Julia Bendi

Nem messze van ide Kism.	X	X	X	X	X	X	X	X
Ne legyetek oly kevélyek	X					X		
Magasan repül a fecske	X	X	X			X	X	X
Sej Bözsi, ha bemelegy a		X			X	X	X	X
Miskolc felől jön egy	X	X	X	X	X	X	X	X
Nincsen nékem egyebem	X	X	X	X	X	X		X
Leégett a nagyserencsi		X	X		X	X		X
Zöld erdőben juhászlegény	X					X	X	
Tul a Tiszán juhászlegény	X					X	X	
Mikor engem áram orvos	X					X	X	
Sej tisztá buzát	X	X	X	X	X	X	X	X
Szabó Vilma		X	X	X	X	X		X
Mindult már a gózsós		X			X	X		X

XII. Mutatók

1. Stílus

Régi-dallamok: 1-17, 49, 50, 98, 99, 100, 107, 111

Új-dallamok: 20-48, 63-88, 90-94, 102-106, 108, 109,
112-114

Egyéb dallamok: 19, 51-62, 89, 101, 110

2. Hangsor

Lá-pentaton /kétrendszerű nyomokkal:/11, 14, 16/B

35, 36, 39, 40, 41, 43, 85, 95, 94, 100,
103, 105, 107, 114, 129, 131, 133, 135, 136
137, 141, 143, 144/A

Kétrendszerű /lá-pentaton: 1-9, 12, 17, 18, 20, 24, 27,
30, 32, 38, 49, 64, 81, 82, 90, 98

/moll/ 99, 102, 109, 115-118, 125, 127, 128, 130/A
131, 132, 134, 139

Mi-pentaton: 50, /lá-pentatonniával/

Szó-pentaton: 13, 71, 29, 120, 128,

Szó és lá-pentaton: 16/A 120, 130/B

Dó-pentaton: 128, 146

Dó és szó-pentaton: 15, 56, 87, 101

Ré-pentaton nyomok: 8, 27, 47, 93, 106, 132

Lá és ré-pentaton: 8, 37, 47, 97, 119, 132, 135, 139,
142

Szó és ré-pentaton: 70, 119, 120, 140,

Dó és ré-pentaton: 55,

Lá-végű: 57, 59/A 69, 75, 78,

Szó-végű: 10, 61/B 120, 140, /kevert/

Lá és szó végű 31, 140

Kétrendszerű szó-végű: 22, 66, 74, 91, 108, 126

Szó- és dó végű: 48, 59/B 10, 122, 138/B

Ré végű: 62,

Dur: 19, /plagális/, 33, 34, 44, 45, 46, 51, 52, /plag/.

53, 54, 59/CD 60/A 73, 89/plag/. , 104, 110 /plag/.

112, 121 /kevert/ 138/A 144/B 145

Kétrendszerű dó: 21, 67, 113

Moll-dur :58, 63, 139

Háromrendszerű: 63, /d d⁵ l/ 117, 119

3. Forma

A⁵ B A C : 99

A B⁵ C B : 1,2,14,49

A B⁵ C⁵ D B C : 2,3

A A B : 61/b

A A B C : 13/D 50, 52, 59/C, 61/A

A B A C : 51

A B C B : 8, 9, 110, 119

A B B C : 58

A B C C : 89

A B C D : 5, 6, 7, 10-13, 15, 16/A, 17-19, 53-57, 98,
100, 101, 107, 116, 117, 118, 120, 121, 122

A B C D E : 4, 115, /Kvint/

A A⁵ B A : 20, 21, 22, 63, 64, 66, 90, 91, 102, 113,
125,

A A⁵ A⁵ A : 23, 24, 27, 67, 69, 108, 126-132

A A³ A³ A : 59/A

A B B A : 29-45, 70-85, 93-97, 103-105, 109, 112, 114,
132-144,
A A B A : 46, 47, 48, 87, 106, 145, 146

4. Szótagszám

6-os: 1, 3, 4, 51, 55, 89, 115,
7-es: 15, 18, 122
8-as: 5, 6, 7, 12, 13, 22, 57, 59/A, 63, 64, 66, 98,
100, 107, 116, 117, 118, 125, 126,
9-es: 49
10-es: 23, 27, 29, 30, 67, 93, 112, 128, 132, 133, 145
11-es: 8, 9, 10, 24, 33, 34, 35, 36, 38, 39, 43, 81, 94,
97, 99, 105, 110, 119, 120, 129, 130, 131, 138/B
139, 141, 143.
12-es: 16, 31, 52, 72, 91, 106, 114.
13-as: 59/C
14-es: 32, 47, 87, 134
15-ös: 45,
6-6-8-6: 11, 50, 54
6,6,6,8,6,6: 2   12,12,14,12: 48, 69
6,7,6,7,: 56   13,11,13,13: 85
6,6,10,8: 101   13,13,17,13: 44
6,6,14,6: 102   14,11,10,14: 135
7,7,10,15: 19   14,11,11,14: 135
8,6,8,6: 14,53,121   14,14,11,14: 21
    14,12,11,14: 40
    14,12,12,14: 136
9,8,8,8: 109   14,14,14,16: 74

9,9,8,13: 58	14,14,16,14: 20, 137
9,9,11,9: 90	14,15,15,14: 75
10,10,11,11: 127	15,15,13,15: 78
10,10,12,10: 113	15,15, 19,15: 108
10,12,6,11: 17	16,16,19,16: 46
11,10,10,11: 104	18,18,19,18: 146
11,10,10,12: 71,103	18,18,20,18: 146
11,11,13,11: 37,41,95, 140,142	
11,11,14,11: 138/A	
11,11,15, 11:82	
12,10,10,12: 73	
12,11,11,12: 144	

5. Kadenciák

4 /8/ VII : 14	1 /2/ V : 53, 89
4 /8/ 1	7 /1/ b3: 12
5 /8/ 4 : 18	5 /1/ b7: 17
2 /6/ 2: 51	5 /1/ b3: 9
8 5 /5/ b3 1: 2,3,115/A	5 /1/ 2 : 8, 119
8 /5/ b3: 1,2,5,99,116	1 /1/ 5 : 16/B
7 4 /5/ ^{b3} VII: 4,115/B	1 /1/ b3: 50
7 /5/ b3 : 49	1 /1/ 2 : 110
7 /5/ 2 : 98	V /V/ 2 : 52
4, /5/ 5: 10,120	
4, /5/ 4: 13	1 /5/ 8: 31,69,85,102,104, 130/B 144/B

2 /5/ 3 : 101

1 /5/ b3 : 57

5 /4/ 5: 13/A

5 /4/ b3 : 6,7,116,117,118

6 /3/ 4 : 15,122

5 /3/ 2: 121

V /3/ 2: 19

7 /b3/ 1 : 11

5 /b3/ VII: 100

1 /b3/ 5: 58

1 /b3/ 4:107

1 /b3/ b3 : 59/A

5 /2/ 4 : 55

5 /2/ 3 : 54

2 /2/ 2: 59/C

1 /2/ 1: 56

1 /5/ b7 : 39,40,41,137
142

1 /5/ 5 : 21,22,23,33,
66,105,108,126
128,130/A 133,137
143

1 /5/ 4 : 32,38,64,75,
81,93,125,134,
139,140

1 /5/ 3: 73

1 /5/b3: 20,95,109,114,127,
131,144/A

1 /5/ 2 : 29,34,45,67,44,
71,14,18,91,112,
113

1 /5/ 1: 24,27,30,35,36,
63,70,72,82,90,
94,103,141,129,
132,135,136,138,

1 /b3/ b3 : 43,97

1 /1/ 6 : 48

1 /1/ 5: 106,145

1 /1/ 4: 47,89

1 /1/ 3: 46,

1 /1/ 2 : 146

XIII. Dallampéldák betűrendes mutatója

- A kis Jézus aranyalma 59
Által mennék én a Tiszán, nincs ladik 80, 138
Amióta megláttalak, azóta szeretlek 74
Anirásnap után az idő 5, 11, 116
A szántói híres csárda, 12
A szántói téeszcsé szőlőbe 112
A szántói utca 54
A temetőkapu nyitva 107
A Tiszából a Dunába foly a víz 37, 142
A veres futóka 51
A Vidrócki híres nyája 6, 117
Az alföldön láttam egy szép bacsolányt 8, 119
Az éjszaka elaludtam, de rosszat álmodtam 47
Az éjszaka nem aludtam egy órát 24
Azért hogy én ilyen olyan vagyok 30
Az ökör a földet nem magának szántja 48
- Barna legény fene evett volna meg 94
Béres legény hova hajtod az ökröd 43
Budapestről kiindult a gőzhajó 110
- Cekeháza körül van kerítve 109
Cekeházán csak egy kislány öltözött gyászruhába 108
Cekeházán kivirult az ibolya 9
Cekeházi bíró levelet kapott 26, 131
Cekeházi bírónak 15, 122
Csepereg az eső, nem akar elállni 91
Csillagok, csillagok szépen ragyogjatok 31
Csuhajja sárga virág ha leszakajtanálak 21
- De sok széna szalma terem a réten 35
Dicsértessék a Jézus, aki ma született 59 / 0
- Édesanyám kedvesem 18
Édesanyám kiment a kiskertbe 23, 128

Édesanya tejbe vajba fűrésztli a fiát 53
Édesanyám látod az életemet 106
Egyszer egy kisleány 55
Elindult már a gőzösmasina, ki a leveleket hordja 88, 146
Elmegyek, elmegyek 50
Endrepusztán van egy nyárfa magába 10, 120
Én Istenem, mért nem szakad le az ég 36
Én meguntam azt az urat szolgálni 99
Este van, este van, ropog a cseresznye 69
Ez a kislány akkor kezd busulni 68, 127
Ez a kislány akkor szép, mikor koszoru van a fején 46
Ez a kislány úgy éli világát 17

Fecske, fecske, fecske 11
Fehér László lovat lopott 98
Felfőtt már az esthajnali csillag 67

Ha bemegyek a kocsmába mulatni 33
Hajnallik, hajnallik 50
Hallottad-e hírét 4, 115
Haragszanak rám a falusi lányok 92
Haragszom az olyan szóra kum 58
Három betyár a csárdába loo
Három forint darabja 61/A
Három hordó borom van 19, 124
Hézunk előtt van egy szomorú füzfa 82
Hét az ára, szabott ára 7 61/B

Idegen faluba csendes az este 97
Jaj de röges, jaj de hosszú az az ut 41
Jézus fekszik a jászolba 59/B
Jó az uram, jónak tartik 66
Jó estét, jó estét 56
Juhászim, pajtásim de elaludtatok 59/D

Kár a tisztabuzát zöldjébe levágni 68
Kávészinü kiskalapom felteszem a szögre 87
Kepét arattam a nyáron 75, 125
Kis fehér házikó 89
Kiszáradt a tóból mind a víz, mind a sár 16, 123
Ködellik a Mátra 1,
Kukás legény vigan törí a dohányt 37

Lám megmondtam Anyal Bandi 14, 121
Lányom, lányom, ne higgy a legénynek 93
Lemberg mellett van egy kerek erdő 29
Leégett a nagyszerencsi cukorgyár 83, 140
Lent a délibábos Hortobágyon 113,
Lóra csikós, lóra 3, 115

Magasan repül a fecske fent a levegőben 76, 735
Majd ha egyszer vége lesz a sok-sok szenvedésnek 20
Még azelőtt nem tudtam én szeretni 105
Megöltek egy legényt 50
Megy a hadihajó, megyen Amerikába 44
Megy a nap lefelé 102
Mikor engem három orvos vizitált 42, 143
Miskolc felől jön egy vonat, vöröskereszt rajta 79,137

Nagyságos kisasszony felmászott a fára 114
Ne járj arra babám, amerre én járok 72
Ne legyetek oly kevélyek cekeházi lányok 32, 134
Nem akar a vezérürüm legelni 24,129
Nem idevaló születésű vagyok én 81
Nem messze van ide Kismargita 28, 133
Nincsen kedvem babám, elvitte a kánya 71
Nincsen nekem egyebem egy tanyánál 96, 139
Nincs szebb virág a mezei virágnál 38

Októberben berukkolok katonának 73
Ormospusztán van egy szomorú fűzfa 95
Petlibe lakik a Sári 64

Rég megnondtam Angyal Bandi 121

Sárgarépát nem jó dombra ültetni 25, 130
Sej, Bözsi ha bemegy a szántói patikába 77, 136
Sej, ha, életsemnek a legszebbik korába 85
Sej, mikor megyek Románia felé 70
Sej, mikor megyek Székesfehérvárra 104
Sej, tiszta búzát válogat a vadgalamb 84 144
Sírató 62

Sokat arattam a nyáron 125
Szabó Vilma kiment a kiskertbe 86, 145
Szánt az eke recece 40
Szántok, vetek, boronálok a szántói határba 41
Szárad a bokor a tetőn 5
Széles a Hortobágy vize 111
Szép a rozmaringszál csokorba 90
Szépen legel a kisasszony gulyája 39

Temető kapuja sarkig ki van tárva lol
Tisza partján elaludtam 22, 126
Tisza szélén elaludtam 126
Tul a Tiszán csikóslegény vagyok én 37, 142
Tul a Tiszán esik az eső 49
Tur a disznó ha a rétre hajtják 27, 132

Ucu kondás elaludtál 7, 118
Van nékem egy öreg könyvem 63
Világtalan vagyok, nem látom az eget 52
Viszi a víz a cekeházi rétet 103

Zaváros a Tisza 2,
Zöld fű, zöld fű a lábam alatt 60

Zöld erdőben juhászlegény szállása 36, 141,

Zug az erdő, zug a nádas 57

Zsándár urak, mit akarnak? 13

Tartalom

Bevezető	1
I. A környezet	3
II. A család	13
III. A szövegek	20
IV. A dallamok	30
V. A családtagok zenei fejlődése	45
VI. Dallampéldák	49
VII. Fontosabb közös dallam	157
VIII. Adatok a családtagok zenei fejlődéséhez	203
IX. Megjegyzések a dallamokhoz	209
X. A dallamok eredőhelye	231
XI. Közös dallamismeret	234
XII. Mutatók. 1. Stílus, 2. Hangsor, 3. Forma, 4. Szótagszám, 5. Kadenciák	236
XIII. Dallampéldák betűrendes mutatója	241

